

NG

Norsk
Gjenvinning

Årsrapport 2015

Kapittel 01

Kapittel 02

Kapittel 03

Kapittel 04

Dette er Norsk Gjenvinning	04
Bærekraft – høydepunkter i 2015.....	06
Konsernsjefen har ordet: Rustet for vekst og lønnsomhet.....	08
Om Norsk Gjenvinning.....	10
Konsernledelsen.....	12
Styret.....	13

Virksomhetsbeskrivelse	14
Våre virksomhetsområder.....	16
Bærekraft i Norsk Gjenvinning	18
Lokal tilstedeværelse med kunden i sentrum	20

Konsernets årsberetning 2015	22
Styrket posisjon på bærekraft og sirkeløkonomi.....	24

Regnskap med noter og revisjonsberetning	42
Del 1 Konsernregnskap Norsk Gjenvinning-konsernet	44
Del 1 Noter.....	51
Del 2 Norsk Gjenvinning Norge AS.....	90
Del 2 Noter.....	97
Revisors beretning	106

KAPITTEL

Dette er Norsk Gjenvinning

”

SOM KONSERN HAR VI
EN AMBISJON OM Å VÆRE
BRANSJENS BESTE AKTØR NÅR
DET GJELDER BÆREKRAFT.

TEL 01

Bærekraft – høydepunkter i 2015

JANUAR

Mat og helse i fokus

NG var en sentral aktør i samarbeidsprosjektet «TRIPPEL», som samlet en rekke ikke-konkurrerende bedrifter og offentlige aktører rundt temaet mat og helse. Forretningskonsepter ble utviklet, og NG gjennomførte blant annet et pilotprosjekt for bedre merking av emballasje i samarbeid med TINE og Lerøy. Vi var også med på å presentere TRIPPEL-prosjektet på EAT-konferansen i Stockholm i juni.

Kutter kostnader med NG200

Norsk Gjenvinning fortsatte arbeidet med kostnadsprogrammet NG200. Programmet vil løpe til utgangen av 2016 og har som mål å kutte drifts-kostnadene med 200 millioner netto. Justert for normal kostnadsglidning og implementeringskostnader beregnes en netto kostnadsreduksjon på 70–72 millioner kroner i 2015.

APRIL

Møtte ministeren

Norsk Gjenvinning er opptatt av å forbedre sikkerheten på våre veier. I april

var konsernsjef Erik Osmundsen og juridisk direktør, CCO Runa Opdal Kerr hos samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen for å diskutere hvordan næringslivet kan bidra til sikker godstransport.

Innovative og engasjerte studenter

NG arrangerte en innovasjonscamp på NMBU, der et trettitalls studenter deltok i konkurransen om å utvikle det beste sirkulære forretningskonseptet i løpet av en dag. Studentene demonstrerte stor innovasjonsevne og engasjement. Arrangementet er et av flere samarbeidsprosjekter NG har med en rekke utvalgte universitetsmiljøer.

MAI

Ny kontrakt med gass i tanken

Norsk Gjenvinning Renovasjon signerte ny kontrakt med det interkommunale selskapet Renovasjon i Grenland (RiG). Kontrakten vil driftes med 15–16 renovasjonsbiler som skal kjøres på biogass fra Greve Biogass i Tønsberg, et selskap som produserer biogass av matavfall fra innbyggerne i Grenland. Dette er et konkret eksempel på at kilde-sortering nytter.

JUNI

Norsk Gjenvinning inngikk medlemskap i Transparency International Norge

Som medlem i Transparency International Norge, forplikter Norsk Gjenvinning seg til å praktisere nulltoleranse for alle former for korrupsjon og å arbeide for å implementere verdier, Code of Conduct og antikorrupsjonsprogrammer som dekker hele virksomheten.

Nytt mottak for alunskifer åpnet i Norge

Bergarter med syredannende potensial som for eksempel alunskifer, må håndteres som forurenset masse. Leveringssteder for denne typen masse er meget begrenset i Norge.

JULI

Aftenposten om opprydding i gjenvinningsbransjen

I en serie artikler gransket Aftenposten gjenvinningsbransjen. Lederen og en større artikkel tok for seg Norsk Gjenvinnings oppryddingsarbeid. Konsernsjef Erik Osmundsen uttalte dette til Aftenposten: – Ved å vise hva vi gjør, setter vi også et press på hele

NØKKELTALL 2015:

NG GJENNOMFØRTE
OVER 3 MILLIONER
INNSAMLINGSOPPDRA

NG HÅNDTERTE
1,8 MILLIONER
TONN AVFALL

av avfallet NG håndterte ble
material- og energigjenvunnet

bransjen. Vi ser at noen få andre store gjør det samme, nå er det på tide at resten av bransjen rydder opp og opptrer ansvarlig.

SEPTEMBER

Elektronisk kjørekontor innført

Norsk Gjenvinning har utviklet en egen løsning for elektronisk kjørekontor. Systemet er ved utgangen av 2015 installert i rundt 275 lastebiler som samler inn avfall. Sjåførene får kjøreordrene presentert på en dataskjerm i bilen, og kan korrigere og avslutte ordrene fra bilen etter at oppdraget er utført. Antall kjørte kilometer og drivstofforbruket reduseres, samtidig som etterarbeidet med ordrene minskes og arbeidspresset på sjåførene blir mindre.

OKTOBER

Grønt skifte i tungtransporten

Som en av Norges største transportører har Norsk Gjenvinning signert ZEROs oppfordring om å være med på et grønt skifte til fornybar tungtransport. Nærmere 60 bedrifter har forpliktet seg til å kjøre sin tungtransport på fornybar energi.

NOVEMBER

Veikart for sirkulærøkonomi

Regjeringens ekspertutvalg for grønn konkurransekraft inviterte et utvalg aktører til en workshop om sirkulær økonomi i Bergen. NG markerte seg som en offensiv aktør på området, og ble av en NHH-professor omtalt som «en pioner innenfor sirkulærøkonomi i Norge». Som følge av vår sterke posisjon innenfor sirkulærøkonomi, inviterte ekspertutvalget i etterkant NG, sammen med Avfall Norge og VESAR, til å utarbeide et veikart for sirkulærøkonomien fra gjenvinningsbransjen. Veikartet skal overleveres til ekspertutvalget på Avfallskonferansen i 2016, og vil kunne danne et viktig grunnlag for ekspertutvalgets innspill til regjeringen om grønn konkurransekraft, samt til arbeidet med varslet Stortingsmelding om avfall og sirkulærøkonomi.

DESEMBER

Synlig i aviser og fagpresse

Gjennom året har Norsk Gjenvinning vært synlig i en rekke artikler og innlegg i nasjonale aviser og fagpresse. Hovedfokus har vært opprydding av bransjen

og fremtidens sirkulærøkonomi.

22. desember sto innlegget «Closing the Loop» på trykk i Dagens Næringsliv, med kommentar om EUs handlingsplan for sirkulær økonomi. Innlegget ble skrevet av Norsk Gjenvinning i samarbeid med et knippe ambisiøse bedrifter og organisasjoner, som blant annet har bistått Regjeringens ekspertutvalg for grønn konkurransekraft: Virke, IKEA Norge, Nordic Choice Hotels, EAT og H&M Norge.

Organisasjonsendringer for et helhetlig kundekonsept

Norsk Gjenvinning har gjennomført og påbegynt en rekke organisasjonsendringer for å utvikle et helhetlig kundekonsept. Endringen omfatter blant annet at ansvaret for farlig avfall og kommunaltekniske suge- og spyletjenester overføres fra Divisjon Industri & Offshore til Divisjon Gjenvinning i begynnelsen av 2016. Gjennom disse endringene vil konsernet ha en felles front i markedet, noe som vil gjøre konsernet mer konkurransedyktig og styrke vår posisjon som Norges ledende avfallsaktør.

Antall ANSATTE:

1 468

Gjennomsnittlig
SYKEFRAVÆR 2015:

5,9
prosent

Antall SKADER:

90

H-verdi:

*H-verdi: Arbeidsrelaterte skader som resulterer i fravær, per million arbeidete timer.

Rustet for vekst og lønnsomhet

Norsk Gjenvinning-konsernet har lagt bak seg et krevende 2015, der vi til tross for en utfordrende markedssituasjon har opprettholdt driftsinntekter og årsresultat på samme nivå som året før. Dette er muliggjort gjennom flere effektive tiltak, med kostnadsreduksjoner og innsats for å øke oppstrømsprisene som to av de viktigste. Med vårt målrettede fokus på sirkulærøkonomi og bærekraftig forretningsutvikling, står vi godt rustet for å styrke vår vekst og lønnsomhet etter hvert som markedsforholdene stabiliserer seg.

”
Aldri før har kundene vært så fornøyde med jobben vi gjør for dem.

Erik Osmundsen
Konsernsjef

Konsernets samlede driftsinntekter endte på 4.091 millioner kroner, noe som er en liten reduksjon fra 2014. Dette skyldes hovedsakelig at lavere aktivitet i fastlandsøkonomien kombinert med marginpress har gitt lavere råvarepriser. Men takket være vårt sterke fokus på kostnadsreduksjoner gjennom NG200-programmet og fokusert innsats for å øke oppstrømsprisene har vi lyktes med å normalisere marginene. Vi ser derfor at driftsresultatet økte fra 122,5 millioner kroner i 2014 til 140,4 millioner kroner i 2015, mens vårt årsresultat etter skatt endte på 31,6 millioner kroner, mot 32,0 millioner kroner i 2014.

Norsk Gjenvinning var forberedt på at konjunktursvingninger og skjerpede krav fra kunder og myndigheter ville gjøre 2015 til et krevende år. Det var årsaken

til at vi høsten 2014 satte i gang kostnadsprogrammet NG200. Programmet, som løper til utgangen av 2016, har som mål å kutte driftskostnadene våre med 200 millioner kroner netto, selvsagt uten at vi går på kompromiss med HMS eller ansvarlig avfallsbehandling. Målet er ambisiøst, men nødvendig for å kunne skjerpe vår konkurransekraft. Det første hele året med NG200 har vært vellykket; kostnadene er allerede redusert med om lag 70 millioner, og arbeidet fortsetter med uforminskert styrke inn i 2016.

Men økt lønnsomhet handler på ingen måte om bare å redusere kostnader. Minst like viktig er det å videreutvikle en sterk og ledende markedsposisjon, og på dette området har Norsk Gjenvinning tatt viktige grep i 2015. Den solide posisjonen vi over flere år har bygget

som en ansvarlig aktør innen compliance, bærekraft og sirkulærøkonomi, er vi nå for alvor i gang med å utnytte gjennom lansering av nye, innovative løsninger. Vi ser at bærekraft og compliance gir kunde-verdi, og utvikler løpende nye løsninger og forretningsmodeller som hjelper våre kunder å ivareta miljøkrav og gjenvinnings-mål, og gjør hverdagen deres enklest mulig. I løpet av året har vi lansert flere tjenester som gjenspeiler dette. Vi har også jobbet mye med å utvikle et helhetlig kundekonsept i konsernet, noe som gir oss en felles front i markedet og gjør oss mer konkurransedyktige.

Vi har kontinuerlig fokus på å sikre at Norsk Gjenvinning er bransjens mest kundeorienterte selskap, og kundeundersøkelsen for 2015 viser at vi gjør mye riktig. Aldri før har kundene vært så fornøyde med jobben vi gjør for dem.

Som Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester er vi opptatt av å ta ansvaret dette medfører, og fortsetter med å være en synlig aktør for å sette opprydding i bransjen på agendaen. Vår ambisjon er en 100 prosent ren gjenvinningsbransje – i alle betydninger av ordet. I 2015 tok vi til orde for enda bedre regulering av avfallstransportører og tradere enn i dag, og vi er glade for at Aftenposten på lederplass roste oppryddingsjobben vi har gjort de siste årene. Bransjen beveger seg i riktig retning, men det er fremdeles en jobb å gjøre. Norsk Gjenvinning vil fortsette å gå i bresjen for dette arbeidet.

Vår visjon er at avfall skal bli løsningen på fremtidens ressursproblem. Vi støtter FNs bærekraftsmål og tar vårt samfunns-ansvar på alvor. For 2015 har vi derfor valgt å trekke frem bærekraftperspektivet i en egen bærekraftrapport, som supplement til vår ordinære årsrapport. I bærekraftrapporten løfter vi frem og synliggjør arbeidet vårt på dette området, og forteller hvordan dette bygger økonomisk, sosial og miljømessig verdi – både for kundene våre, for samfunnet og for oss.

Våre ansatte er de viktigste bidrags-yterne for å virkeliggjøre visjonen vår. Vi skal ha de mest kompetente, service-innstilte og engasjerte medarbeiderne i bransjen. Derfor er vi opptatt av å bygge en solid internkultur der våre verdier kremmerskap, proaktivitet, ansvarlighet og lagånd står i sentrum. Vi har i løpet av 2015 styrket satsingen på intern kompetanseutvikling, sikret de ansatte økt medbestemmelse i konsernstyret, og fortsatt vårt HMS-arbeid for å sikre færre skader og lavere sykefravær. Vi jobber aktivt med å fremme likestilling, motarbeide diskriminering og å gi arbeidstrening til mennesker som har falt utenfor arbeidslivet. Vår medarbeiderundersøkelse for 2015 viste sterke resultater, i et krevende år med mange endringer og tiltak for å redusere kostnader.

Norsk Gjenvinning forventer et fortsatt utfordrende marked i 2016. Men vi går inn i året med topp motiverte ansatte, fornøyde kunder og en robust drift.

Endringsprosessen konsernet har gått gjennom de siste fire årene gir oss en solid grunnmur å bygge videre på. Vi vil fortsette vårt kontinuerlige fokus på effektivisering av driften, og vi er godt posisjonert for å dra full nytte av vår sterke markedsposisjon og solide organisasjon for å sikre vekst og lønnsomhet fremover.

Erik Osmundsen
Konsernsjef

Om Norsk Gjenvinning

Norsk Gjenvinning er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Som konsern har vi en ambisjon om å være bransjens beste aktør når det gjelder bærekraft. I 2015 styrket vi vår posisjon innen bærekraftig utvikling og fremtidens sirkulærøkonomi.

Virksomhet og lokalisering

Virksomheten er organisert i tre oppstrømsdivisjoner, en nedstrømsdivisjon og fire fokuserte selskaper som tilbyr tjenester knyttet til miljøvennlig avfallshåndtering og råvareutvinning gjennom hele næringskjeden.

Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industriservice, farlig avfall, husholdningsrenovasjon, riving, miljøsanering og sikkerhetsmakulering.

Vi har størst geografisk dekning i bransjen, med 70 omlaster-, sorterings- og prosesseringsanlegg i hele Norge. Hovedkontoret er på Lysaker utenfor Oslo, og selskapet har også virksomheter i Sverige, Danmark og Storbritannia.

Strategisk plattform

Norsk Gjenvinnings visjon er at avfall blir løsningen på fremtidens ressursproblem. Konsernets misjon er å arbeide hvileløst for å være den mest kundeorienterte, effektive og lønnsomme aktøren i bransjen. Gjennom dette skal vi gjøre oss fortjent til anerkjennelse som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningsselskap. Fundamentet for arbeidet er de fire grunnverdiene våre: *lagånd, ansvarlighet, proaktivitet og kremmerskap.*

Eierforhold

Norsk Gjenvinning Norge AS er morselskap i det som utgjør Norsk Gjenvinning-konsernet. Morselskapet eies av VV Holding AS som kontrolleres av investeringsfondet Altor Fund III Gp Ltd.

Størrelse

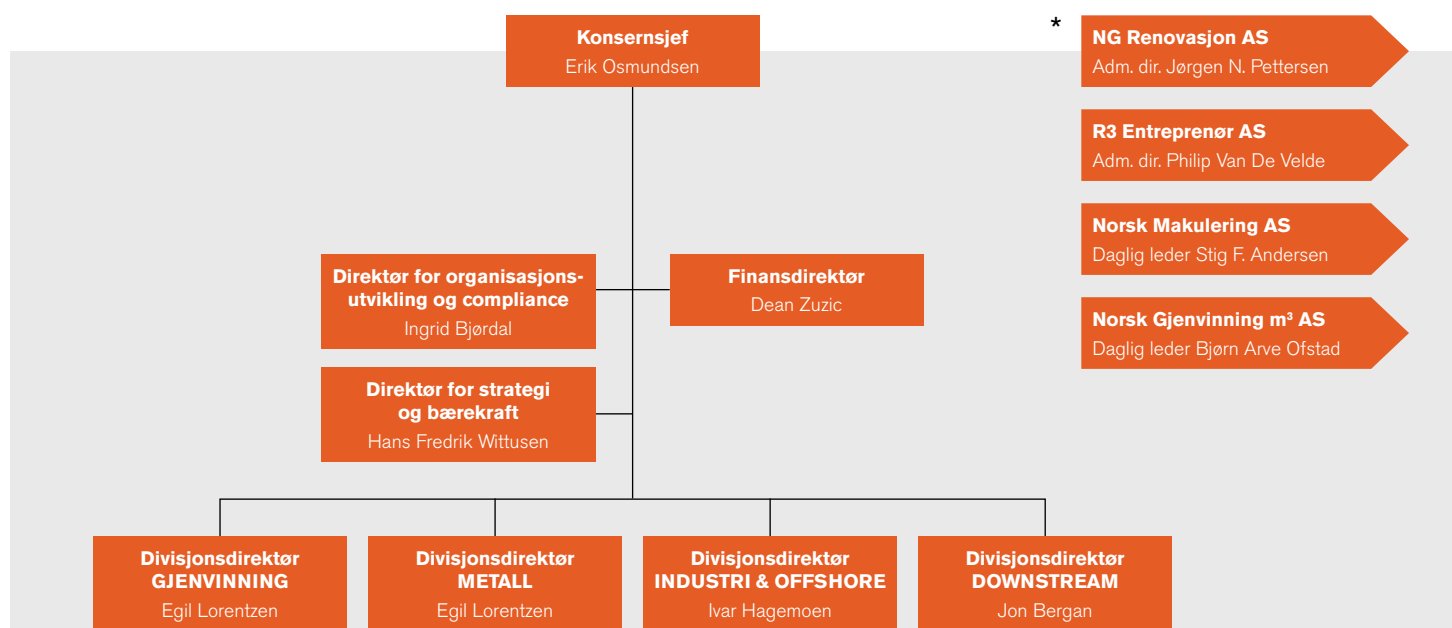
På årsbasis håndterer vi 1,8 millioner tonn avfall for 44.000 kunder. I 2015 bidro dette til samlede driftsinntekter på 4,091 millioner kroner og et driftsresultat på 107 millioner kroner. Med over 1.468 ansatte er selskapet den ledende arbeidsgiveren innen gjenvinning og miljøtjenester i det norske markedet.

Historikk

Virksomheten startet som en liten skraphandel i 1926. I 2016 vil Norsk Gjenvinning feire 90 år i bransjen. Konsernet har hatt tre hovedeiere:

- 1926–1999: Familien Jahr
- 1999–2011: Veolia Environmental Services, internasjonalt gjenvinningskonsern
- 2011–d.d: Altor Fund III, Skandinavisk Privat Equity-selskap

Norsk Gjenvinning-konsernet

Konsernledelsen i 2015: Konsernsjef Erik Osmundsen, direktør for juridisk, COO Runa Opdal Kerr (sluttet april 2016), finansdirektør Dean Zuzic, direktør for strategi og bærekraft Hans Fredrik Wittusen, divisjonsdirektør Gjenvinning Jon Ola Stokke (sluttet mars 2016), divisjonsdirektør Metall Egil Lorentzen, divisjonsdirektør Industri & Offshore Ivar Hagemoen og divisjonsdirektør Downstream Jon Bergan. Ingrid Bjørdal tiltrådte som direktør for organisasjonsutvikling og compliance i april 2016 og Egil Lorentzen tok over ansvaret for divisjon Gjenvinning i mars 2016.

*) Rapporterer gjennom selskapenes styre til finansdirektør Dean Zuzic.

Verdibasert virksomhet

Vår visjon er at avfall blir løsningen på fremtidens ressursproblem.

- Ressursene vi bruker er avgjørende for vår velferd, men jordas ressurser er begrenset.
- Gjenvinningsbransjen kan være nøkkelen til å løse denne utfordringen ved at alt avfall omgjøres til ressurser på vei fra en bruker til en annen.
- Vi skal være ledende innen fremtidens sirkulærøkonomi.

Kremmerskap

- Fordi gjenvinningsøkonomien er et marked i utvikling, kreves det entreprenørskap og en offensiv holdning.
- Fordi vi vet at vi må fremme alle ansattes konkurranselyst og kundeorientering, slik at alle tar vare på virksomheten som om den var deres egen.

Proaktivitet

- Fordi vi vet at vi må være nytenkende, fremoverlente og søke kontinuerlig forbedring.

Ansvarlighet

- Fordi vi vet at vi må tenke på hva som er langsiktig best, både for oss, våre kunder og for samfunnet. Vi tar aldri snarveier.
- Fordi vi må utnytte vår erfaring, innsikt og kompetanse til å ta kloke valg i tråd med hvem vi vil være som organisasjon.

Lagånd

- Fordi vi vet at når vi spiller hverandre gode og tenker helhetlig, er det ingen som slår oss.

Konsernledelsen

Erik Osmundsen
Konsernsjef

Dean Zuzic
Finansdirektør/CFO

Hans Fredrik Wittusen
Direktør Strategi og bærekraft

Ingrid Bjørdal
Direktør for organisasjons-
utvikling og compliance

Egil Lorentzen
Direktør Divisjon Metall
og Divisjon Gjenvinning

Ivar Hagemoen
Direktør Divisjon
Industri & Offshore

Jon Bergan
Direktør Divisjon Downstream

Styret

Per-Anders Hjort
Styrets leder

Håkon Jahr
Styremedlem

Ylva Lindberg
Styremedlem

Pål Stampe
Styremedlem

KAPITTEL

Virksomhetsbeskrivelse

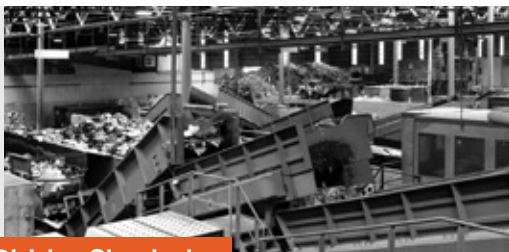
”

SATSINGEN PÅ BÆREKRAFT
ER INTEGRERT I VÅR STRATEGI
OG DANNER GRUNNLAG FOR ØKT
LØNNSOMHET OG VEKST.

TEL 02

Divisjoner

Divisjon Gjenvinning

AVFALLSHÅNDTERING

Skreddersydde løsninger for kildesortering, innsamling og håndtering av alle typer avfall.

- 601 ansatte
- Driftsinntekter på 1.965,2 millioner kroner
- 1,19 millioner tonn avfall
- Over 40.000 kunder

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning AS
- Tomwil Miljø AS
- Humlekjær & Ødegaard AS
- Løvås Transportfirma AS
- iSEKK AS
- Ødegaard Gjenvinning AS

Divisjon Industri & Offshore

INDUSTRISERVICE

Bredt spekter av tjenester innenfor industrirenngjøring.

- 210 ansatte
- Driftsinntekter på 591,3 millioner kroner
- 225.000 timer ute på oppdrag
- 74.000 tonn farlig avfall

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning Industri AS
- IBKA A/S
- IBKA UK Ltd
- Eivind Koch Rørinspeksjon AS

Divisjon Metall

GJENVINNING AV METALLER

Innsamling, mottak og behandling av stål, metaller, EE-avfall, kabler og aske.

- 143 ansatte
- Driftsinntekter på 805,7 millioner kroner
- 238.000 tonn stål og metaller samt 86.000 tonn aske

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning Metall AS

Divisjon Downstream

SALG AV RÅVARER

Meglere og tradere av råvarer.

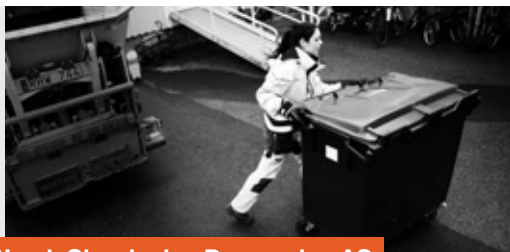
- 32 ansatte
- Driftsinntekter på egen trading 145,6 millioner kroner
- Egen trading av 215.000 tonn råvarer

Driftsselskaper:

- Norsk Gjenvinning Downstream AS

Nisjeselskaper

Norsk Gjenvinning Renovasjon AS

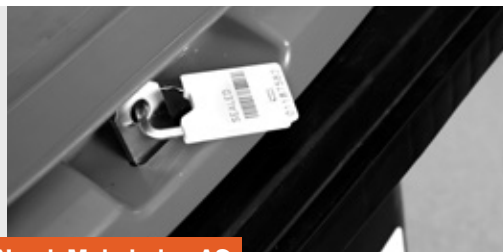
RENOVASJON

Renovasjonstjenester for kommuner.

- 162 egne ansatte, sysselsetter i tillegg rundt 280 personer hos underleverandører
- Driftsinntekter på 352,7 millioner kroner
- Kontrakt med ca. 50 kommuner i Norge og Sverige

Datterselskaper:

- Nordisk Återvinning Service AB

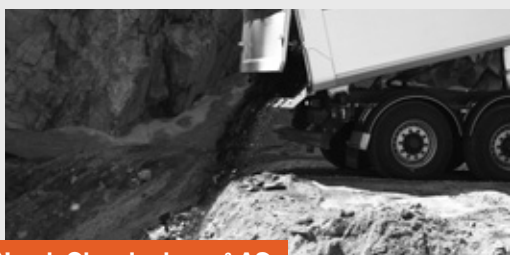

Norsk Makulering AS

SIKKERHETSMAKULERING

Makulering og destruksjon av sensitivt materiale på papirdokumenter og elektroniske lagringsmedier.

- 14 ansatte
- Driftsinntekter på 55,8 millioner kroner
- 4.000 tonn papirdokumenter

Norsk Gjenvinning m³ AS

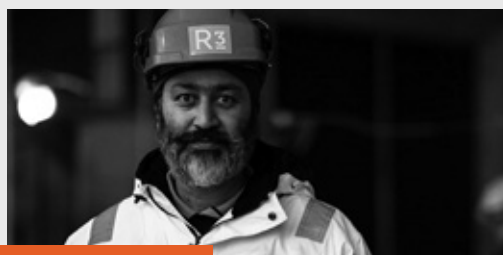
DEPONERING AV MASSER

Drift av deponier og massemottak med gjenbruk av innleverte masser til nyttige formål.

- 6 ansatte
- Driftsinntekter på 48,3 millioner kroner

Datterselskaper:

- Asak Massemottak AS
- Borge Massemottak AS
- Kopstad Massemottak AS
- Løvenskiold Massemottak AS
- Skjørten Massemottak AS
- Solli Massemottak AS

R3 Entreprenør AS

RIVING OG MILJØSANERING

Riving, betongsaging, sanering av helseskadelige materialer og miljøkartlegging.

- 91 ansatte
- Driftsinntekter på 213,1 millioner

Datterselskaper:

- R3 Entreprenør Innland AS

Bærekraft i Norsk Gjenvinning

Norsk Gjenvinning er ikke en avfallsbedrift, men en råvareleverandør. Vi mener at reell bærekraftig utvikling og det sirkulære samfunnet er fremtidens løsning på verdens ressursproblem. Satsingen på bærekraft er derfor integrert i vår strategi og danner grunnlag for økt lønnsomhet og vekst.

En bærekraftig løsning for håndtering av avfall krever at alt går ordentlig for seg gjennom hele gjenvinningskjeden. Hver dag jobber vi for å sikre gode, bærekraftige løsninger – både for våre kunder og for oss selv. Våre kunder skal kunne stole på at avfallet håndteres etter regelverket, og at vi bruker vår faglige kompetanse til å ivareta ressursene som ligger i avfallet på best mulig måte.

Vår misjon er at vi skal jobbe hvileløst for å være bransjens mest kundeorienterte,

effektive og lønnsomme aktør. Dette skal vi oppnå gjennom:

- Vårt fokus på å levere de beste løsningene til våre kunder, med utgangspunkt i vår erfaring, innsikt og kompetanse.
- En evig jakt på effektivitet som sikrer at det blir lønnsomt å gjenvinne stadig mer av avfallet samfunnet vårt produserer.

Ulike bransjer har ulike krav og behov. Det kan være store variasjoner i både avfallstyper og avfallsmengder. Det er

også ulike behov knyttet til logistikk, containere/beholdere, opplæring, rapportering og tilrettelegging. Selv om behovene kan variere, ønsker alle virksomheter en brukervennlig, kostnads-effektiv og bærekraftig avfallsløsning. Vi har lang erfaring med å tilrettelegge løsninger for alle typer virksomheter, og har ferdige bransjeløsninger som gir kundene våre akkurat den løsningen de trenger.

FOR OSS ER BÆREKRAFT FUNDERT PÅ TRE GRUNNPILARER:

- **Compliance:** Fordi vår bransje krever sterkt fokus på etterlevelse, sporbarhet og kontroll for å sikre langsiktig robusthet.
- **Sirkulærøkonomi:** Fordi vi tror på at en hvileløs jobbing for å skape stadig bedre løsninger for ombruk og gjenvinning av ressurser skaper verdi for våre kunder, for miljøet og for vår egen bunnlinje.
- **Eget fotavtrykk:** Fordi vår virksomhet har et betydelig fotavtrykk på miljø, mennesker og samfunn i både positiv og negativ forstand. Vi kan gjøre en stor forskjell ved å ha fokus på å styrke de positive effektene og minimere de negative.

Compliance

Bærekraft

Eget
fotavtrykk

Sirkulærøkonomi

COMPLIANCE

Vår ambisjon er å være den ledende aktøren på compliance og bærekraft i gjenvinningsbransjen. Det forplikter. Vi har gjennom flere år arbeidet hardt for å utvikle og implementere et omfattende compliance-program, og løpende investert i tiltak som skal sikre tilfredsstillende standarder, rutiner og systemer i alle ledd – slik at våre kunder kan føle seg trygge.

Ikke alle bedrifter er klare over risikoen de tar ved å ikke stille spørsmål og kreve dokumentasjon på at avfallet deres håndteres i henhold til regelverket. Vi har innført tydelige kjøreregler (Code of Conduct) for alle våre ansatte, og har nulltoleranse for korrupsjon, heleri, tyveri og illojalitet. Vi har innført varslingsrutiner på våre hjemmesider, og prosedyrer som sikrer kontroll med samarbeidspartnere og leverandører. Selvsagt jobber vi også

aktivt for at menneskerettigheter ivaretas i hele vår verdikjede.

I Norsk Gjenvinning har vi også en nullvisjon for skader og ulykker, og styrker stadig vår HMS-opplæring for både ansatte og ledere.

Nå opplever vi å få anerkjennelse for satsingen. Både kunder, myndigheter og andre interessenter ser verdien av våre

tiltak. Flere større kunder velger Norsk Gjenvinning nettopp på grunn av vårt compliance-arbeid, og i 2016 kommer vi å jobbe enda mer med å synliggjøre kundeverdien i dette arbeidet. Blant annet vil vi publisere en sjekkliste for avfallsbesittere slik at bedriftene selv kan sjekke om avfallshåndteringen deres er ansvarlig.

SIRKULÆRØKONOMI

For oss handler sirkulærøkonomi om å bruke markedskreftene til å sikre mindre avfall, mer gjenbruk og økt bruk av avfallsbaserte råvarer i produksjonen av nye varer. Det handler om nye forretningsmodeller som fører til gjenbruk, ombruk og reparasjon av råvarer i omløp. Og det handler om å tilpasse produksjonen av avfallsbaserte råvarer, slik at de kan utnyttes best mulig til nye produkter.

I 2015 har vi etablert oss som en viktig samarbeidspartner og bidragsyter innen sirkulærøkonomien. Norsk Gjenvinning samler inn avfall lokalt, foredler det i industrielle prosesser, for så å selge det som råvarer til det globale markedet.

I 2015 håndterte vi 1.826 millioner tonn avfall, og hadde en samlet gjenvinnings-

grad på cirka 83 prosent. 39 prosent av råvarestrømmen gikk til materialgjenvinning og 44 prosent til energigjenvinning. Gjennom våre gjenvinningsaktiviteter bidrar vi til å spare ressurser og redusere mengden klimagassutslipp.

Vi jobber i tillegg aktivt med kunder og leverandører langs hele verdikjeden for

å utvikle optimale løsninger som skal gi bedre ressursutnyttelse av avfallet. I tillegg til bedre gjenvinningsløsninger, inkluderer dette også løsninger for avfallsreduksjon og gjenbruk. Vi bruker betydelige ressurser på forskning, utvikling og innovasjon, både i form av investeringer og gjennom intern ressursbruk.

EGET FOTAVTRYKK

Fotavtrykket vårt er ikke bare det økologiske fotavtrykket driften vår gir – i form av forbruk av fornybare naturressurser, utslipp av klimagasser, og annen påvirkning på miljø, naboer og biologisk mangfold. Det handler også om alt vi gjør for å sikre en trygg hverdag for våre ansatte.

Vi legger til rette for tett og åpen dialog mellom ansatte og ledelse, er pådriver for et inkluderende arbeidsliv som forebygger alle former for diskriminering og forskjellsbehandling, og jobber aktivt med å ivareta arbeidstakerrettigheter i hele verdikjeden vår. Jevnlige interne og eksterne revisjoner sikrer at det er samsvar mellom lover, regler og praksis.

Vi er opptatt av at arbeidslivet skal være inkluderende, og gir arbeidstrening til mennesker som av ulike årsaker har falt

utenfor arbeidslivet. Flere som har deltatt i slike prosjekter har fått tilbud om videre ansettelse hos oss.

Tunge kjøretøy utgjør to tredeler av klimautslippene fra transportsektoren, og er av de utslippene som har økt mest. For å nå regjeringens målsetting, må utslippene fra tungtrafikken reduseres med minst 58 prosent fra dagens nivå. Norsk Gjenvinning hadde i 2015 over tre millioner innsamlingsoppdrag, med et direkte utslipp på 18.689 tonn CO₂.

Dette skal vi redusere, blant annet gjennom innfasing av fornybart drivstoff i tungtransporten vår.

I 2015 har vi også satt fokus på brann-sikkerhetstiltak ved anleggene våre, og vurdert dem opp mot relevante regelverkskrav til brann-sikkerhet. Resultatene ga gode innspill til hvordan vi skal prioritere det videre arbeidet med brann-sikkerhet fremover.

Lokal tilstedeværelse med kunden i sentrum

Bærekraftige løsninger har etter hvert blitt et konkurranseparameter for mange virksomheter. Norsk Gjenvinning gjør bærekraftig avfallshåndtering og miljøvennlige industritjenester mulig for våre kunder. Hver eneste dag gjør våre medarbeidere en innsats for at kundenes ansvar og hverdag skal bli enklere. Våre lokale tjenester gir globale miljøeffekter.

**Vi har 70
lokasjoner i Norge,
Sverige, Danmark og
Storbritannia.**

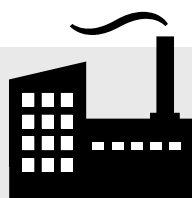
Vi har 70 lokasjoner i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia. Avfall oppstår lokalt, derfor holder vi til der de mange oppstrømskundene finnes. Vi er også lokalisert i nærheten av storindustri – for eksempel på Herøya, hvor våre industritjenester er etterspurte. Våre lokasjoner består av anlegg for omlasting, sortering og prosessering samt kjørekontorer og oppstillingsplasser/garasjer for biler og utstyr. Vi drifter også privatmottak og gjenvinningsstasjoner for en rekke kommuner, og vi samler inn husholdningsavfall på oppdrag fra kommuner og

interkommunale selskap i ca. 50 norske og svenske kommuner.

De siste årene har vi effektivisert vår anleggsstruktur gjennom å samlokalisere divisjoner og å slå sammen flere små anlegg. Vi har også investert i nye anlegg, for eksempel Øra Miljøpark i Fredrikstad hvor vi åpnet et metallsepareringsanlegg i 2012 og en ny shredder i 2014. Vi utvikler hele tiden anleggene våre i en mer industriell retning, og prosessene blir stadig mer automatiserte og effektive.

NORSK GJENVINNINGSDIAGRAM:

PRODUKSJON

- 70 anlegg for omlasting, sortering og prosessering
- Produksjon av avfallsbaserte råvarer gjennom industrielle prosesser
- Mekanisk sortering, kverning, fragmentering, pressing, pakking etc.
- Materialgjenvinning: metaller, returpapir, plast, glass etc.
- Energigjenvinning: avfallsbasert brensel og returtre

- Deponi – aske 5 %
- Deponi – øvrige deponivarer 9 %
- Forbrenning uten energigjenvinning <1 %
- Annet 2 %

TRANSPORT OPPSTRØM

OPPSTRØMSKUNDER

- 44 000 kunder i alle bransjer – både næringsliv, offentlig sektor og private husstander
- I Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia
- Rådgivning, kurs, opplæring, informasjon
- Kildesorteringssystemer med utstyr og merkeprogram
- Tilpassede transportløsninger

44 000

kunder i alle bransjer

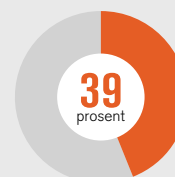
NEDSTRØMSKUNDER

- Sluttbruker som papirbruk, stålverk, energiverk og annen prosessindustri
- I Norge, Europa og Asia
- Produksjon av nye produkter

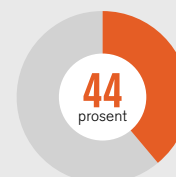

TRANSPORT NEDSTRØM

- Energigjenvinning 44 %
- Materialgjenvinning 39 %

MATERIAL-
GJENVINNING

ENERGI-
GJENVINNING

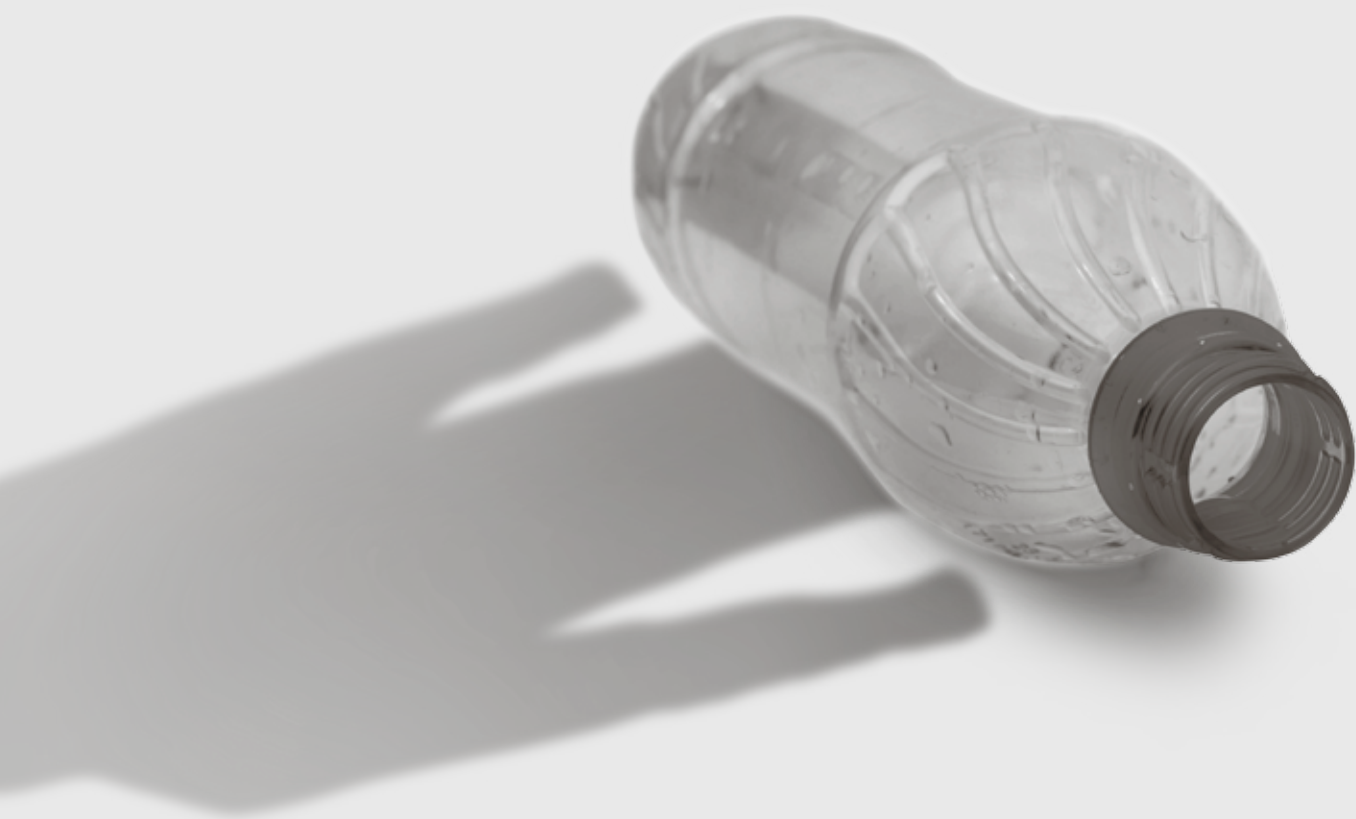
KAPITTEL

Konsernets årsberetning 2015

”

VÅR VISJON ER AT AVFALL SKAL
BLI LØSNINGEN PÅ FREMTIDENS
RESSURSPROBLEM.

TEL 03

Styrket posisjon på bærekraft og sirkeløkonomi

”

Norsk Gjenvinning står godt rustet til å utnytte vekstmulighetene og styrke lønnsomheten når markedsforholdene igjen stabiliserer seg.

Norsk Gjenvinning Norge AS eier Norsk Gjenvinning-konsernet, som er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Norsk Gjenvinning-konsernet har en ambisjon om å være gjenvinningsbransjens beste aktør på bærekraftig forretningsutvikling og styrket i 2015 sin posisjon innen bærekraftig utvikling og fremtidens sirkulærøkonomi.

Norsk Gjenvinning-konsernet fulgte opp fjorårets sterke resultater i et utfordrende marked. Nedgangen skyldes hovedsakelig konjunktursvingninger som traff hele Norge.

Konsernets samlede driftsinntekter endte på 4.091 millioner kroner som er en liten reduksjon fra året før. Lavere aktivitet i den norske fastlandsøkonomien hemmet inntektsveksten, spesielt på grunn av lavere råvarepriser, mens marginpress bidro til redusert lønnsomhet. Som svar på disse utfordringene, har vi i 2015 hatt sterkt fokus på kostnadsreduksjoner kombinert med innsats for å øke oppstrømsprisene for å normalisere marginene. Disse tiltakene har

klart å veie opp for de negative effektene av den økonomiske oppbremsingen. Summen av disse faktorene bidro til at driftsresultatet økte fra 122,5 millioner kroner i 2014 til 140,4 millioner kroner i 2015. Årsresultatet etter skatt endte på 31,6 millioner kroner, mot 32,0 millioner kroner året før.

2015 var et krevende driftsår, men med investeringene og innsatsen som er lagt ned i forbedringsprogrammer og kostnadsprogrammet NG200, mener styret at Norsk Gjenvinning står godt rustet til både å utnytte vekstmulighetene og å styrke lønnsomheten når markedsforholdene igjen stabiliserer seg.

Viktige hendelser i 2015

”

Vi har over flere år bygget en solid plattform og posisjon innen compliance og sirkulærøkonomi.

- Vi har over flere år bygget en solid plattform og posisjon innen compliance og sirkulærøkonomi. I 2015 har våre talspersoner vært aktive på mange ulike arenaer – både tradisjonelle bransje-arenaer, men også nye arenaer hvor innovative forretningsmuligheter innen sirkulærøkonomien diskuteres. I 2015 startet vi også med å kapitalisere på posisjonen gjennom utvikling av våre tjenester med fokus på kunde verdi av compliance og bærekraft.
- Vi har gjennomført og påbegynt en rekke organisasjonsendringer for å utvikle et helhetlig kundekonsept. Endringen omfatter blant annet at ansvaret for farlig avfall og kommunaltekniske suge- og spyletjenester overføres fra Divisjon Industri & Offshore til Divisjon Gjenvinning i begynnelsen av 2016. Gjennom disse endringene vil konsernet ha en felles front i markedet som vil gjøre konsernet mer konkurranse-dyktig og styrke Norsk Gjenvinnings posisjon som Norges ledende avfallsaktør.
- Vi har igjen satt rydding i bransjen på agendaen gjennom aktivt arbeide med media. Arbeidet resulterte blant annet i en serie artikler i Aftenposten.
- Vi har fortsatt arbeidet med kostnadsprogrammet NG200. Programmet vi løpe til utgangen av 2016 og har som mål å kutte driftskostnadene med 200 millioner netto. Justert for normal kostnads-gliding og implementeringskostnader beregnes en netto kostnadsreduksjon på 70–72 millioner kroner i 2015.
- Vi har utviklet en egen løsning for elektronisk kjørekontor. Systemet er ved utgangen av 2015 installert i rundt 275 lastebiler som samler inn avfall. Sjåførene får kjøreordrene presentert på en dataskjerm i bilen, og kan korrigere og avslutte ordrene fra bilen etter at oppdraget er utført. Antall kjørte kilometer og drivstofforbruket reduseres, samtidig som etterarbeidet med ordrene minskes og arbeidspresstet på sjåførene blir mindre.
- Vi bruker betydelige ressurser på forskning og utvikling (FoU), både i form av investeringer og gjennom intern ressursbruk. I 2015 deltok vi i flere omfattende forskningsprosjekt sammen med ulike forskningsmiljøer, for eksempel: optimal deponiutforming for deponi av syredannede bergarter, mobilt utstyr for gjenvinning av fyllmateriale i kunstgress og økt materialgjenvinning fra fragmenteringsverk.

Generelt om virksomheten

Virksomhet og lokalisering

Norsk Gjenvinning-konsernet er Norges ledende aktør innenfor avfall og gjenvinning. Konsernet driver sine aktiviteter gjennom hel- og deleide selskaper. Virksomheten er landsdekkende, med hovedkontor på Lysaker utenfor Oslo. Konsernet har ca. 1.400 ansatte og har også virksomhet i Sverige, Danmark og Storbritannia.

Årsberetningen omfatter morselskapet Norsk Gjenvinning Norge AS og de hel- og deleide datterselskapene som til sammen utgjør Norsk Gjenvinning-konsernet (i det følgende omtalt som «konsernet»).

Tjenester og satsningsområder

Virksomheten er organisert i tre oppstrømsdivisjoner, en nedstrømsdivisjon og fire fokuserte selskaper som tilbyr tjenester knyttet til miljøvennlig avfallshåndtering og råvareutvinning gjennom hele næringskjeden. Den enkelte divisjon og nisjeselskap er nærmere beskrevet i et eget avsnitt (Virksomhetsområder) nedenfor.

Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industri-service, farlig avfall, husholdnings-

renovasjon, riving, miljøsanering og sikkerhetsmakulering. Norsk Gjenvinning er den aktøren i bransjen som har størst geografisk dekning, med 70 anlegg. På årsbasis håndteres 1,8 millioner tonn avfall for over 44.000 kunder. Konsernet har renovasjonskontrakter med over femti norske kommuner og bistår en rekke private virksomheter og offentlige foretak med avfallshåndtering både i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia. Norsk Gjenvinning selger også råvarer til industri i Skandinavia, Europa og Asia.

Nye rammebetingelser driver utviklingen

Etter hvert som omverdenen gradvis har erkjent behovet for bærekraftig avfallshåndtering, har håndteringen av avfall også blitt underlagt stadig nye lover, regler og myndighetskrav. Store deler av næringslivet ønsker også å innfri egne forpliktelser i henhold til ulike miljø- og kvalitetsstandarder. I takt med denne utviklingen har tjenestetilbudet hos Norsk Gjenvinning etter hvert blitt en viktig del av landets infrastruktur. Myndighetskravene endres og skjerpes stadig, og Norsk Gjenvinning utvikler sine tjenester løpende for å hjelpe kundene å ivareta nye krav. Konsernet bruker

betydelige midler hvert år for å kunne utvikle stadig nye produkter, tjenester og teknologi som et svar på omverdenens krav og forventninger.

Kunden i fokus

Miljøbevisste løsninger har etter hvert blitt et konkurranseparameter for mange virksomheter. Norsk Gjenvinning muliggjør bærekraftig avfallshåndtering og gode miljøtiltak for virksomheter over hele landet. Hver eneste dag gjør konsernets medarbeidere en innsats for å gjøre kundenes miljøhverdag enklere, med lokale tjenester som gir globale miljøeffekter. Samtidig frigjøres kundenes tid, slik at de kan konsentrere seg om egen kjernevirksomhet.

Strategisk plattform

Vår visjon er at avfall skal bli løsningen på fremtidens ressursproblem. Konsernets misjon er å arbeide hvileløst for å bli bransjens mest kundeorienterte, effektive og lønnsomme aktør, med mål om å bli oppfattet som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningsselskap. Fundamentet for arbeidet er våre fire grunnverdier: kremmerskap, proaktivitet, ansvarlighet og lagånd.

Konsernets overordnede strategiske mål er som følger:

- Størst og best i Norge.
- Tydelig og differensiert posisjon – ledende på bærekraftig utvikling, kundens førstevalg, og kostnadsleder med en industrialisert og effektiv verdikjede.
- Sterk posisjon i Sverige på både innsamling og avsetning av avfall.
- Solid «grunnmur» med gode interne kvalitets-, kontroll- og styringssystemer. Disse målsettingene innebærer klare føringer for hvilke oppgaver som skal prioriteres i konsernet. En nøkkelaktivitet som skal sikre at selskapet jobber riktig, er innføringen av et anti-korrupsjonsprogram inklusive rutiner for kontroll. Videre legges det stor vekt på å bygge en sterk internkultur tuftet på verdigrunnlaget og den strategiske plattformen. Slike tiltak er ressurs- og kostnadskrevende, men anses som sentrale for å bidra til å nå våre overordnede mål.

Redegjørelse for konsernets årsregnskap

Konsernregnskapet til Norsk Gjenvinning Norge AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS' fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU. For det avlagte konsernregnskapet er det ingen forskjeller mellom IFRS som fastsatt av EU og IASB.

Etter styrets oppfatning gir de avlagte resultatregnskap, kontantstrømoppstilling, balanse og noter et rettviseende bilde om selskapets drift og stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Resultatregnskap

Konsernets samlede driftsinntekter beløp seg til 4.091,0 millioner kroner (4.136,3 millioner kroner), mens driftskostnadene endte på 3.950,5 millioner kroner (4.013,8 millioner kroner).

Reduksjonen i driftsinntekter og -kostnader er først og fremst drevet av fallende avfallsvolumer og råvarepriser. Konsernet har gjennom kostnadsprogrammet NG200 klart å redusere kostnadsbasen og motvirke de negative effektene av lavere volumer og råvarepriser. Konsernets driftsresultat i 2015 økte dermed til 140,4 millioner kroner (122,5 millioner kroner).

Konsernets netto finansposter i 2015 utgjør -103,5 millioner kroner (-101,7 millioner kroner). Finanspostene består primært av renter på lån.

Konsernets ordinære resultat før skattekostnad ble på 36,9 millioner kroner

(20,8 millioner kroner). Konsernets årsresultat ble 31,6 millioner kroner (32,0 millioner kroner).

Konsernets totalresultat ble på 36,1 millioner kroner (35,2 millioner kroner).

Balanse, finansiering og likviditet

Sum anleggsmidler ved utgangen av 2015 var 2.511,8 millioner (2.597,9 millioner kroner). Immaterielle eiendeler utgjorde 561,7 millioner kroner (578,7 millioner kroner). Konsernet har i 2015 investert i driftsmidler for 164,7 millioner kroner (258,8 millioner kroner). Finansielle anleggsmidler var i 2015 totalt 40,7 millioner kroner (40,6 millioner kroner).

Totale omløpsmidler beløp seg til 902,3 millioner kroner (914,6 millioner kroner), hvorav fordringer utgjorde 596,2 millioner kroner (633,9 millioner kroner), mens bankinnskudd og kontanter var 218,6 millioner kroner (158,4 millioner kroner).

Konsernets egenkapital per 31. desember var 458,2 millioner kroner (483,2 millioner kroner), tilsvarende en egenkapitalandel på 18,2 prosent (18,6 prosent). Endringer i egenkapitalen følger i hovedsak av disponering av årets totalresultat og kontinuitetsdifferanser som følger av en reorganisering av eiendomsporteføljen i konsernet.

Sum gjeld per 31. desember utgjorde 2.053,5 millioner kroner (2.114,7 millioner kroner). Rentebærende gjeld utgjorde 1.319,4 millioner kroner, hvorav 1.245,6 millioner kroner i gjeld til morselskapet VV Holding AS. Lånet forfaller til betaling 14. juli 2019 i sin helhet. Renten er satt til 8 prosent per år.

Likviditeten i konsernet er god, og det forventes ikke at det vil være behov for ytterligere likviditetstilførsel.

Kontantstrøm

Konsernets kontantstrøm fra driftsaktiviteter utgjorde 382,1 millioner kroner (386,2 millioner kroner). Variasjonen mellom kontantstrømmen fra driftsaktiviteter og konsernets driftsresultat (106,6 millioner kroner) følger av en positiv utvikling i arbeidskapitalen og justering for periodens av- og nedskrivninger.

Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var på -136,2 millioner kroner (-244,2 millioner kroner). Reduksjonen i netto kontantstrøm følger av lavere investeringer i varige driftsmidler.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var -186,5 millioner kroner (-116,0 millioner kroner). Variasjonen i kontantstrøm kommer av høyere netto nedbetaling av lån fra morselskap i 2015 sammenlignet med 2014.

Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter beløp seg til 218,6 millioner kroner ved utgangen av 2015, mot 158,4 millioner kroner ved utgangen av 2014.

Pågående rettsvister

Norsk Gjenvinning Offshore (NGO) har vært involvert i en rettsvist mot Scomi Oiltools Europe Ltd (Scomi) som ble avgjort i voldgiftsretten i mars 2014. Retten ga NGO medhold på alle punkter. Tvisten gjaldt det økonomiske oppgjøret etter at samarbeidsavtale om aktiviteter i Sandnessjøen ble hevet i februar 2012. Voldgiftsretten dømte Scomi til å betale NGO 56,6 millioner kroner pluss saks-

omkostninger. Prosess pågår for skotske domstoler – i form av fullbyrdes-søksmål – for å sikre beløpet. Se note 24 og 16 til konsernregnskapet for ytterligere informasjon.

Norsk Gjenvinning AS (NG) mottok et søksmål fra KLP Skadeforsikring AS i tilknytning til brann på anlegg i Stavanger. Kravet var på 9,9 millioner kroner. Saken gjaldt krav om regress etter forsikringsutbetaling til utleier, etter bygningsskader som følge av brann i leide lokaler på Forusstranda i januar 2013. I oktober 2014 ga tingretten i Stavanger KLP medhold i sitt krav og dømte NG til å betale 10,7 millioner kroner inkludert saksomkostninger og renter til KLP. NG påklaget saken til rettsavgjørelsen i lagmannsretten og vant denne. Etter lagmannsrettens kjennelse, har NG i 2015 tilbakeført avsetningen på 10,9 millioner kroner som ble bokført i årsregnskapet for 2014. KLP har anket til Høyesterett. Det er ikke avklart når saken kommer opp for Høyesterett. Se note 28 og 21 til konsernregnskapet for ytterligere informasjon.

Norsk Gjenvinning m³ AS (NGm³) har klaget Aalerudmyra AS med flere for tingretten i april 2016. NGm³s krav er på 14,3 millioner kroner og gjelder brudd på kontrakt og urettmessig anvendelse av forretningshemmeligheter. Se note 28 til konsernregnskapet for ytterligere informasjon.

Virksomhetsområder

Konsernstrukturen består av fire divisjoner: Gjenvinning, Metall, Industri & Offshore og Downstream. Øvrige virksomhetsområder er definert som nisjeselskaper som rapporterer gjennom sine respektive styrer til konsernets CFO.

Virksomheten drives med strenge krav til kvalitet og bærekraft.

Divisjon GJENVINNING

Gjennom Divisjon Gjenvinning tilbyr konsernet skreddersydde løsninger for kildesortering, innsamling og håndtering av alle typer avfall.

Samlet har divisjonen 601 ansatte og håndtert om lag 1,19 millioner tonn avfall i 2015. De samlede driftsinntektene i 2015 var 1.965,2 millioner kroner (1.949,8 millioner kroner).

Året var preget av fortsatt omstrukturering, opprydding og utskiftning i egen organisasjon inklusive ytterligere

lederskifter. Markedsforholdene har vært utfordrende i 2015, med hard konkurranse og konkurrenter som underbød hverandre i et forsøk på å sikre volumer i krympende markeder, fallende råvarepriser, lavere etterspørsel fra forbrenningsanlegg og press oppover på nedstrømskostnader. På tross av utfordrende markedsforhold, klarte vi å opprettholde et akseptabelt nivå på inntjening i 2015. Dette ble gjort mulig ved store og vellykkede kostnadskutt, unngåelse av store compliance-kostnader, og økt salg av tilleggstenester. Det har også i 2015 vært arbeidet med verdier og retning for divisjonen, effektivisering av anleggsstrukturen og systematisering av

kundeoppfølging og salgsarbeide. Det omfattende arbeidet knyttet til bedre sporbarhet og kontroll ble videreført.

Divisjon METALL

Gjenvinning av metall omfatter innsamling, mottak og behandling av stål, metaller, EE-avfall, kabler og aske.

Divisjon Metall har 12 anlegg for gjenvinning av stål og metaller. Divisjonen har 143 ansatte og håndtert rundt 238.000 tonn stål og metaller samt 86.000 tonn aske i 2015. De samlede driftsinntektene i 2015 var 805,7 millioner kroner, ned fra 865,3 millioner kroner året før.

Divisjon Metall fortsatte sitt arbeid med å rydde i anleggsstrukturen og industrialisere virksomheten. Innkjøringen av den nye shredderen i Øra Miljøpark, Fredrikstad, har vært vellykket.

Markedet for metaller har vært utfordrende i 2015. Jernprisene ble halvert (-51 prosent) i løpet av året, og Celsa klasse 1 basispris endte på 575 kroner per tonn, nivåer ikke sett siden Lehman-krakket i 2008. Prisene på ikke-jernholdige metaller var også lavere. Til tross for de fallende prisene, er vi glade for å kunne rapportere at vi var i stand til å opprettholde sunne metallmarginer takket være vår vellykkede policy for å redusere metallprisrisiko gjennom høy gjennomstrømming og lave lagre, back-to-back avtaler med kunder, og aktiv finansiell sikring av restvolumene.

Divisjon Gjenvinning – Oslo/Groruddalen Miljøpark.

Divisjon Metall – Fredrikstad/Øra Miljøpark.

Likevel forårsaket det store råvare-prisfallet en reduksjon i aktiviteten og volumene i 4. kvartal, noe som indikerer en svak start på 2016.

Divisjon INDUSTRI & OFFSHORE

Divisjon Industri & Offshore tilbyr et bredt spekter av tjenester innenfor industri-rengjøring og innsamling, mottak og behandling av farlig avfall.

I 2015 var divisjonens 210 medarbeidere innen industriservice i alt ca. 225.000 timer ute på oppdrag. Divisjon Industri & Offshore har totalt 13 mottaks- og behandlingsanlegg i Sør-Norge, samt partnere i Nord-Norge. Ni av anleggene er mottak for farlig avfall, hvor Norsk Gjenvinning håndterte omlag 74.000 tonn farlig avfall i 2015.

De samlede driftsinntektene i 2015 var 591,3 millioner kroner, ned fra 692,0 millioner kroner året før. Divisjonen har gjennomført større kostnadsbesparende grep gjennom NG200-programmet, med avvikling av aktiviteter i Fredrikstad og Sverige. Driften var ellers preget av generelt lavere aktivitet både onshore og offshore som følge av fallet i oljeprisene og lavere voluminngang fra oljeselskapene. Divisjonen fikk ikke fornyet avfalls-kontrakten med Statoil når nåværende kontrakt løper ut i april 2016.

Divisjon DOWNSTREAM

Divisjon Downstream fungerer på tvers av de tre kjernedivisjonene og søker å maksimere utnyttelsen av råvarene

som samles inn og foredles. Divisjonens meglere av råvarer er ledende i Norge og sørger for at konsernet oppnår de rette prisene ved salg av råvarer til industrien i Skandinavia, Europa og Asia. I tillegg til dette driver divisjonen med begrenset tradingvirksomhet: 215.000 tonn i 2015. Divisjonen hadde 32 ansatte i 2015.

Divisjon Downstream hadde eksterne tradinginntekter på 145,6 millioner kroner i 2015, mot 74,5 millioner i 2014.

Nisjeselskap: NORSK GJENVINNING RENOVASJON

Norsk Gjenvinning Renovasjon AS er totalleverandør av renovasjonstjenester for kommuner over hele Norge og er en ledende aktør i dette markedet. Selskapet samler inn husholdningsavfall på oppdrag fra kommuner og inter-kommunale selskap i ca. 50 kommuner i Norge og Sverige.

Selskapet har 162 egne ansatte ved virksomheten i Norge og Sverige og sysselsetter rundt 280 personer. Det vil si at ca. 40 prosent av de sysselsatte i Divisjon Renovasjon er ansatt hos faste underentreprenører. Av de ca. 150 tunge kjøretøy som kjører i daglig tjeneste for Norsk Gjenvinning Renovasjon går 36 prosent på biogass.

Selskapet har i tillegg tre avtaler i Sverige som driftes av det svenske datterselskapet Nordisk Återvinning Service AB, et selskap som holder til i

Mölnadal rett utenfor Göteborg. Selskapet har ambisjoner om å vokse i det svenske markedet.

De samlede driftsinntektene i 2015 var 352,7 millioner kroner, opp fra 334,8 millioner kroner året før. Det ble i 2015 vunnet nye kontrakter tildelt av Romerike Avfallsforedling IKS, Follo Ren IKS, Renovasjon i Grenland IKS og Håssleholm Miljö AB (Sverige).

Nisjeselskap: NORSK MAKULERING

Norsk Makulering er Norges ledende leverandør innenfor makulering og destruksjon av sensitivt materiale på papirdokumenter og elektroniske lagringsmedier.

Selskapet har 14 ansatte, betjener rundt 3.000 kunder og håndterer 4.000 tonn papirdokumenter ved 14 lokasjoner i Norge.

De samlede driftsinntektene i 2015 var 55,8 millioner kroner (49,7 millioner kroner i 2014).

Nisjeselskap: NORSK GJENVINNING M³

Norsk Gjenvinning m³ drifter deponier og massemtak. Alle mottak gjenbraker innleverte masser til nyttige formål som for eksempel terrengarrondering, bygging av nye fylkesveier og igjenfylling av gamle pukkverk til brukbart areal.

Selskapet har 6 ansatte. De samlede driftsinntektene i 2015 var 48,3 millioner kroner (35,5 millioner kroner i 2014). Selskapet fikk i 2015 tillatelse til mottak av alusksifer ved sitt deponi på Borge i Østfold fylke. Det forventes ytterligere vekst i 2016.

Nisjeselskap: R3 ENTREPRENØR

R3 Entreprenør sine tjenester omfatter i all hovedsak riving, betongsaging, sanering av helseskadelige materialer og miljøkartlegging. Selskapet utfører prosjekter over hele landet og er representert med kontorer i Oslo, Drammen og Skien. Selskapet har 91 ansatte.

Første del av 2015 var preget av integrasjon med 13 Gruppen AS. De samlede driftsinntektene i 2015 var 213,1 millioner, opp fra 179,3 millioner kroner året før. Omsetningsøkningen skyldes fusjonen med 13 Gruppen AS i fjerde kvartal 2014.

Forskning og utvikling

Norsk Gjenvinning har som målsetting å være ledende i sitt marked. For å oppnå dette bruker konsernet betydelige ressurser på forskning og utvikling (FoU), både i form av investeringer og intern ressursbruk. FoU-innsatsen innebærer aktiviteter som søker å utvikle nye

produkter og teknologi, samt utvikling av nye innsamlingsløsninger og prosess-teknologi. FoU-arbeidet fokuserer også på utvikling av endrede og/eller nye nedstrømsløsninger, samt nye total-løsninger, for eksempel i form av å utvikle nye verdikjeder for håndtering av avfall. De fleste utviklingsprosjekter går over flere år, og mange av disse kvalifiserer typisk til Forskningsrådets ordning SkatteFUNN, hvilket medfører skattefradragmuligheter for aktuelle prosjekter i konsernet. I 2015 har konsernet i tillegg startet et arbeid for å utnytte andre offentlige støttemidler bedre, for eksempel fra Enova.

I 2015 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere omfattende forskningsprosjekt sammen med ulike forskningsmiljø, herunder:

- O2C – digitaliseringsprosjekt
- Optimal deponiutforming for deponi av syredannede bergarter
- Mobilt utstyr for gjenvinning av fyllmateriale i kunstgress
- Økt materialgjenvinning fra fragmenteringsverk

FoU-arbeidet utføres i økende grad i samarbeid med eksterne aktører, som kunder og materialleverandører. Ett eksempel på dette er samarbeidet med Unisport, Norges største leverandør av kunstgress, i utviklingen av nye løsninger for gjenvinning av slikt materiale. Det forventes at denne type samarbeids-former vil bli enda viktigere for utvikling av nye gjenvinningsløsninger i fremtiden. Norsk Gjenvinning samarbeider også med flere forsknings- og universitets-miljøer.

Forskningsaktivitet og prosjekter i en tidlig fase, samt vedlikehold av eksisterende produkter, utgiftsføres løpende. Ovennevnte prosjekter ble i 2015 kostnadsført med 4,051 millioner kroner.

Ved utgangen av 2015 har Norsk Gjenvinning en bredt sammensatt portefølje av utviklingsprosjekter, hvor flere forventes gjennomført i løpet av 2016.

Foretaksstyring

Styret sørger for at selskapet og konsernet har passende systemer for internkontroll og risikostyring, basert på omfang og natur av konsernets aktiviteter. Som ett ledd i styrets overvåking gjennomføres det kvartalsvis gjennomgang av utviklingen i risiko-områder og identifiserte avvik.

Konsernledelsen har fokus på internkontroll over finansiell rapportering og

styrer gjennom konsernpolicyer og styrerepresentasjon i datterselskaper. Internkontrollrutiner er basert på en organisasjonsinndeling som definerer roller og ansvar for de forskjellige ledelsesnivåer og sentrale funksjoner som gir veiledning for praktisering av god internkontroll.

Morselskapet har ikke vedtektsfestet regler og prosedyrer for oppnevning og

utskiftning av styremedlemmer. Beslutninger om oppnevning og utskiftning av styremedlemmer treffes av general-forsamlingen. Styret har fire medlemmer.

Det er ikke vedtektsfestet bestemmelser eller gitt fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer.

Operasjonell risiko og risikostyring

”
Risikostyringen i konsernet er en integrert del av all forretningsvirksomhet.

Risikostyringen i konsernet er en integrert del av all forretningsvirksomhet. Risikostyring er delt mellom de operative enhetene, som har hovedansvaret for relevant operativ og kommersiell risikostyring innenfor sitt virksomhetsområde inkludert etterlevelse, og Group Treasury som har hovedansvaret for finansiell risikostyring i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernstabene etablerer retningslinjer og rutiner for håndtering av compliance-risiko og koordinerer og gjennomfører en samlet risikovurdering.

Konsernet har opprettet et eget Compliance-program som omfatter hele konsernet. Divisjonene har identifisert risiko for brudd på myndighetskrav og tiltak for å redusere eventuell risiko. Programmet rapporteres kvartalsvis til konsernledelsen.

Nedenfor er en beskrivelse av visse risikoer som kan påvirke vår virksomhet, økonomiske stilling og resultatet av virksomheten fra tid til annen.

Generell markedsrisiko

Konsernet er eksponert for økonomiske sykluser og makroøkonomiske svingninger som er utenfor konsernets kontroll. Siden en svak økonomi generelt resulterer i reduserte nivåer av industriell aktivitet og forbruk, kan endringer i den generelle økonomiske situasjonen påvirke volumene av avfall og dermed etterspørselen etter konsernets produkter og tjenester. Der hvor konsernet er betalt på grunnlag av kilogram/tonn innsamlet og behandlet avfall, kan en svak økonomi direkte påvirke konsernets inntekter og resultat negativt, mens en sterk økonomi kan ha en motsatt effekt.

Politisk og juridisk risiko

Konsernet opererer i en strengt regulert virksomhet. Endringer i lover eller endringer i planlagt implementering av nye utslippskrav kan ha vesentlig innvirkning på konsernets drift og økonomiske resultater.

Konkurranse i markedet

Bransjer hvor konsernet opererer er konkurranseutsatte. Selv om konsernet anser seg for å være godt posisjonert i markedet, kan det ikke gis noen garanti med hensyn til fremtidig konkurranse.

Kunderisiko

Konsernet er generelt avhengig av ordrer under rammeavtaler med kunder for salg av sine produkter og tjenester. Dette skaper usikkerhet med hensyn til fremtidig inntekt. Selv om konsernet har en diversifisert kundebase, kan lavere salgsvolumer knyttet til en eller flere av de eksisterende rammeavtalene, eller tap av kunder eller rammeavtaler uansett grunn, ha betydelig negativ innvirkning på konsernets finansielle resultater. Konsernet er videre avhengig av å delta i, og være tildelt oppdrag i offentlige anbud. Det kan ikke gis noen garantier for at konsernet vil bli tildelt oppdrag under slike offentlige anbud i fremtiden.

Avhengighet av nøkkelpersonell

Videre utvikling av konsernet er avhengig av tilgang på kvalifisert personell, spesielt i sentrale lederstillinger. Tap av nøkkelpersonell kan ha en negativ innvirkning på konsernets driftsresultat og finansielle stilling.

Operasjonell gearing og tap av inntekter
En stor del av konsernets kostnadsbase består av lønn, og store deler av kostnadsbasen bør dermed betraktes som fast på mellomlang sikt. Enhver nedgang i inntekter vil i stor grad påvirke netto resultat før skatt i samme størrelsesorden som brutto bidrag fra slike tapte inntekter.

Forsikringsrisiko

Konsernets forsikringer kan ikke nødvendigvis dekke alle potensielle forpliktelser i konsernet. Det er en risiko for at konsernet vil lide store tap som ikke vil bli dekket av noen forsikring.

Risiko knyttet til immaterielle eiendeler
Konsernet har kun i begrenset grad beskyttet sine intellektuelle eiendeler. Konkurrenter kan derfor kopiere noen av konsernets produkter, noe som igjen kan ha en negativ effekt på konsernets virksomhet.

Helse, sikkerhet og miljø

Konsernet er involvert i håndtering av industrielt avfall, næringsavfall og husholdningsavfall (både farlig og ikke-farlig), riving og miljøsanering (asbest, PCB etc.). Dermed er de ansatte i konsernet eksponert for helse-, sikkerhets- og miljørisikoer. Slike driftsoperasjoner kan føre til betydelig forurensning på bakken og/eller miljø hvor konsernet opererer. Konsernet kan holdes økonomisk ansvarlig for slik miljøforurensning eller skade.

Risiko forbundet med svindel, bestikkelser og korrupsjon

Bransjer hvor konsernet opererer har en

iboende risiko forbundet med svindel, bestikkelser og korrupsjon, og konsernet er eksponert for slik risiko spesielt i forbindelse med sin bruk av agenter i flere jurisdiksjoner, herunder i Asia. Selv om konsernet har og utvikler rutiner og andre sikringstiltak for å forebygge forekomst av svindel, bestikkelser og korrupsjon, vil det ikke være mulig for konsernet å oppdage og/eller hindre alle slike lovbrudd. Påstått eller faktisk involvering i korrupsjon eller andre ulovlige aktiviteter fra konsernets styremedlemmer, ansatte, agenter, samarbeidspartnere eller kunder kan ha en vesentlig negativ innvirkning på konsernets virksomhet, blant annet som følge av sivile eller strafferettslige sanksjoner, utelukkelse fra offentlig anbud og/eller omdømmeskade.

Risiko knyttet til import- og eksportrestriksjoner

Konsernet er eksponert for risiko i forbindelse med riktig anvendelse av

import- og eksportforskrifter. Eventuelle brudd på slike regler, som en konsekvens av feil klassifisering av produkter eller på annen måte, kan ha en negativ innvirkning på konsernets virksomhet.

Fare for å miste lisenser og konsesjoner

Konsernet har flere lisenser og konsesjoner i ulike jurisdiksjoner som tillater konsernet å operere i avfallsbransjen og å håndtere, transportere, eksportere og importere ulike typer avfall. Tap av slike lisenser og konsesjoner kan ha en vesentlig negativ innvirkning på virksomheten i konsernet.

Estimatrisiko

Konsernet kan mislykkes i å effektivt beregne risiko, kostnader eller timing ved utarbeidelse av anbud. Feil og mangler i anbudsprosesser kan ha en vesentlig negativ innvirkning på lønnsomheten i konsernet.

Finansiell risiko og risikostyring

Valutarisiko

Konsernet er eksponert for valutarisiko i tilknytning til salg av metaller, plast og papir, samt kjøp av nedstrømsløsninger. Denne risikoen er særlig relevant når det gjelder EUR, SEK, DKK og USD. På større kontrakter inngås terminkontrakter for å eliminere risiko for valutasvingninger.

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av rentebærende gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Konsernet håndterer renterisikoen knyttet til kontantstrømmen ved å benytte seg av rentebytteavtaler. Gruppens retningslinjer er å sikre ca. 60 prosent av sine lån inngått med variable renter.

Likviditetsrisiko

Konsernet har begrenset likviditetsrisiko. Virksomheten følger aktivt opp sin

likviditetsstyring gjennom budsjetter og løpende prognoser. Konsernets finansieringsbehov er dekket gjennom obligasjonslån.

Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår i hovedsak ved transaksjoner med kunder og innskudd i bank. Selskapet har gjennom flere år hatt beskjedne tap på kundefordringer. Nye kunder kredittvurderes og godkjennes før det innvilges kreditt. Ansvar for kredittstyring er sentralisert, og rutiner er forankret i virksomhetens kvalitets-system. Ved utgangen av 2015 er det balanseført totalt 4,6 millioner kroner i avsetning for tap på fordringer.

Prisrisiko

Konsernet er eksponert for prisrisiko knyttet til råvarer. Håndtering av prisrisikoen søkes håndtert ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisikoen knyttet til papir og metaller som avdekkes under avfallssorteringsprosessen sikres i finansielle markeder ved bruk av derivater.

Utvikling i råvarepriser gjennom 2015:

- **Returpapir:** Prisene lå forholdsvis flatt for sterk etterspørsel strammet inn markedet og gav prisvekst i andre og tredje kvartal. Prisene falt noe tilbake i fjerde kvartal.

- **Plast:** Prisene var stabilt stigende gjennom første halvår før det snudde til et fall i andre halvår, drevet av de urolige råvaremarkedene.

- **Stål og metaller:** Usikkerhet rundt den økonomiske veksten i Kina førte til negativt markedssentiment og kraftig fallende priser. Stålmarkedet var preget av overkapasitet på produksjonssiden, som sammen med lavere etterspørsel førte til prisnedgang på ferdigvarer fra Øst-Europa, Kina og Asia.

- **Returtre:** Markedet i Norge og Skandinavia bar preg av to milde vintre på rad. Økte lagre, prisfall på konkurrerende energiprodukter og nedjustering av etterspørsel førte til fallende priser.

- **Brennbart restavfall:** Innenlands-markedet i Norge for brennbart restavfall hadde en markant utvikling i retning av høyere gate-fees. Økte mengder med importert avfall fra Storbritannia, kombinert med en mer lønnsom og effektiv logistikk frem til norske mottaksverk, påvirket det norske og svenske markedet.

For ytterligere informasjon om konsernets risikostyring henvises det til note 23 i årsregnskapet.

Hendelser etter balansedagen

Høyesterett slapp etter årsslutt 31.12.2015 gjennom anke fra KLP, knyttet til en tidligere brann på anlegg i Stavanger. Det er ikke avklart når saken kommer opp for høyesterett.

Norsk Gjenvinning m³ AS (NGm³) har klaget Aalerudmyra AS med flere for tingretten i april 2016.

Se avsnittet «pågående rettstvister» og note 28 til konsernregnskapet for utførlig beskrivelse av forholdene.

Redegjørelse for morselskapets årsregnskap

Virksomhetens art

Norsk Gjenvinning Norge AS er morselskapet i konsernet. Morselskapets rolle er å forvalte eierskapet i og levere administrative og finansielle tjenester til datterselskapene.

Resultatregnskap

Morselskapets samlede driftsinntekter beløp seg til 327,3 millioner kroner mot 391,9 millioner kroner i 2014. Morselskapets driftsresultat økte med 0,2 millioner kroner fra 2014 til 2015 og endte på 64,3 millioner kroner.

Morselskapets netto finansposter viser et resultat på -80,0 millioner kroner mot -63,9 millioner kroner foregående år. Økningen skyldes i hovedsak økte rentekostnader på konserninterne lån.

Investeringer

Morselskapet har investert 137,8 millioner kroner i nye driftsmidler i 2015 mot 232,7 millioner kroner i 2014.

Egenkapital og soliditet

Morselskapets egenkapital er ved utgangen av 2015 på 118,3 millioner kroner mot 174,0 millioner kroner foregående år. Endring av morselskapets egenkapital følger av disponering av årets totalresultat og effekter knyttet til fisjon og kontinuitetsdifferanser som følger av en konsernintern reorganisering av eiendomsporteføljen.

Finansiering og kontantstrøm

Morselskapet er finansiert gjennom langsiktig aksjonærlån som beløp seg til 1.288,0 millioner kroner ved utgangen av 2015 (inklusive påløpte renter). Morselskapets operasjonelle kontantstrøm utgjorde 245,2 millioner kroner i 2015 mot 205,6 millioner kroner foregående år.

Disponering av årets resultat

Styret foreslår at årsresultatet på -14,0 millioner kroner i morselskapet Norsk Gjenvinning Norge AS dekkes ved overføring fra annen egenkapital.

Samfunnsansvar

Norsk Gjenvinning-konsernet utgir en egen bærekraftsrapport for 2015. Denne er tilgjengelig på konsernets hjemmeside: www.nggroup.no.

Norsk Gjenvinning bidrar til å løse kundenes miljømessige utfordringer forsvarlig og effektivt ved å ta hånd om avfall, sortere og foredle det slik at det kan bli råstoff for nye produkter. Konsernet har et ambisiøst mål om å bli anerkjent som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningsselskap. Det innebærer å strekke seg lengre enn å håndtere andres avfall på forsvarlig vis. Bærekraft og samfunnsansvar må tas på alvor.

Norsk Gjenvinning støtter FNs bærekraftsmål og har forpliktet seg til å drive virksomheten i henhold til de prinsipper som der er beskrevet.

Ytre miljø

Konsernets virksomhet er bærekraftig av natur, men den normale driften påvirker det ytre miljø, og det arbeides kontinuerlig med tiltak for å redusere de negative effektene. Målsettinger, måleindikatorer og tiltak knyttet til det ytre miljø er nærmere beskrevet under miljøavsnittet i bærekraftsrapporten som er omtalt i foregående avsnitt.

Konsernets mottaks- og behandlingsanlegg har tillatelse til drift fra myndigheter som Fylkesmannen eller Miljødirektoratet. I tillatelsene ivaretas nærmiljøet gjennom krav til blant annet trafikkbelastning, driftstider, visuelt inntrykk, støy- og støvnivåer samt utslipp til luft, vann og grunn. Etterlevelse av tillatelser rapporteres årlig via Altinn i henhold til myndighetenes krav.

”

Norsk Gjenvinning
bidrar til å løse
kundenes miljø-
messige utfordringer
forsvarlig og
effektivt.

Medarbeidere, organisasjon og likestilling

**Det arbeides
kontinuerlig med
kompetanseheving.
Særlig satser vi på
utvikling av NG-skolen,
der målet er å tilby
kurs til alle ansatte
og bli et senter for
faglig og strategisk
opplæring.**

Konsernet hadde totalt 1.468 ansatte (1.410 årsverk) ved utgangen av 2015, mot 1.378 årsverk i 2014. Økningen skyldes oppkjøpet av 13 Gruppen AS, nye renovasjonskontrakter som startet i løpet av året samt insourcing av enkelte tjenester. Norsk Gjenvinning legger stor vekt på at virksomheten skal drives i tråd med gjeldende lover og regler, så vel som allment aksepterte normer og prinsipper for forretningsdrift. Konsernet er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre verdier kremmerskap, proaktivitet, ansvarlighet og lagånd står i sentrum. Som et ledd i dette arbeidet, er det lagt til rette for at ansatte kan varsle om kritikkverdige forhold, også anonymt. Vi har også mottatt konsesjon fra Datatilsynet slik at vi i 2015 kunne utvide varslingsfunksjonen til å inkludere en ekstern varslingskanal som er tilgjengelig på hjemmesiden til konsernet.

Skader og sykefravær

Konsernets virksomhet medfører arbeid som kan være fysisk belastende for medarbeidere i visse funksjoner, og som medfører risiko for arbeidsulykker og skader. Norsk Gjenvinning har derfor et sterkt fokus på helse og sikkerhet, og det legges stor vekt på risikovurdering av de enkelte arbeidsoppgaver for å kartlegge alle faremomenter ved arbeidet. Det legges opp til at også den enkelte medarbeider skal ha fokus på helse og sikkerhet i sitt daglige arbeid, og analysene blir gjennomgått i selskapene. Sommeren 2015 hadde Divisjon Gjenvinning en dødsulykke på anlegget i Oslo (Groruddalen Miljøpark). Denne tragiske hendelsen medførte flere umiddelbare tiltak, blant annet en ekstraordinær kartlegging av farer på alle anlegg i Divisjon Gjenvinning, oppdatering av risikokartlegging og ytterligere opplæringstiltak innen HMS.

Totalt hadde konsernet i alt 90 personskader i 2015, som resulterte i 235 fraværsk dager. Tilsvarende tall for 2014

var 73 personskader og 228 fraværsk dager. Dette tilsvarer en H-verdi på 7,3. Det er en markant nedgang fra 2014 hvor H-verdien var på 11,4.

Totalt sykefravær for Norsk Gjenvinning-konsernet var på 5,9 prosent i 2015. Korttidsfravær var på 1,75 prosent, og langtidsfraværet var på 4,15 prosent. Det er flere store variasjoner i sykefraværet mellom divisjonene og regionene. Til sammenligning var sykefraværet i 2014 totalt på 5,0 prosent.

Økningen i sykefravær har kommet i Divisjon Gjenvinning og Divisjon Metall, mens Divisjon Industri har hatt en positiv utvikling fra 2014 til 2015. Tiltak som er iverksatt for å redusere sykefraværet er blant annet tett lokal oppfølging og samtaler med sykemeldte, tilrettelegging av arbeid og arbeidstid, og større fokus på HMS-rapportering i ledermøter i divisjonene og selskapene.

Konsernet, representert ved Divisjon Gjenvinning, har i 2015 startet forberedelsene for å delta i et forskningsprosjekt i regi av STAMI (Statens Arbeidsmiljøinstitutt) der årsaker til variasjoner i sykefravær skal undersøkes nærmere. Prosjektet vil pågå i minimum 2–3 år.

Medarbeidertilfredshet

Det gjennomføres årlig medarbeiderundersøkelse som inkluderer alle fast ansatte. I 2015 gikk responsgraden noe ned til 74 prosent (81 prosent i 2014), men undersøkelsen anses likevel å være godt representativ. Resultatene viser et nytt år med positiv utvikling på nærmest samtlige spørsmål. Medarbeiderne i Norsk Gjenvinning er engasjerte og stolte over jobben sin, og score innen ledelse og mål kommer spesielt bra ut. På spørsmål om «Min nærmeste leder er en god rollemodell» og «Min nærmeste leder er en jeg stoler på», har svarene forbedret seg med ca. 0,5 prosentpoeng

Antall ANSATTE:

1 468

**Gjennomsnittlig
SYKEFRAVÆR 2015:**

5,9
prosent

Antall SKADER:

90

H-verdi:

7,3

*H-verdi: Arbeidsrelaterte skader som resulterer i fravær, per million arbeidede timer.

hver. Dette er en svært positiv utvikling i et krevende år med mange endringer og flere tiltak for å redusere kostander.

Kompetanseutvikling

Det arbeides kontinuerlig med kompetanseheving. Særlig satser vi på utvikling av NG-skolen, der målet er å tilby kurs til alle ansatte og bli et senter for faglig og strategisk opplæring. Som en del av konsernets omfattende compliance-program og arbeidet med risiko-reducerende tiltak, er det innført en rekke kurs som vil være obligatoriske for enkelte medarbeidergrupper. Ytterligere risikoanalyser for å avdekke kompetanse og opplæringsbehov vil prioriteres. I 2015 har det blitt satset stort på HMS-opplæring for konsernets ledere, og vi har samtidig forbedret det obligatorisk kurset for verneombud/AMU (40-timers kurset) ved å gjennomføre det i egen regi.

Flere av selskapene i konsernet er også godkjent av fylkeskommunale opplæringskontor som lærebedrifter innen fagbrev i gjenvinningsfaget, logistikkfaget, yrkessjåførfaget og IKT-servicefaget.

Medbestemmelse

Ansatte er sikret medbestemmelse på flere nivåer i Norsk Gjenvinning. På konsernnivå er det etablert konsern-utvalg der hovedtillitsvalgte fra de ulike divisjonene kommer sammen med representanter fra konsernledelsen for

utveksling av informasjon og drøfting av saker som angår flere av virksomhetene. I 2015 ble det avholdt to slike møter. Forberedelser har i tillegg startet for å velge inn tre ansattrepresentanter med tre varamedlemmer til styret i løpet av 2016.

Styret anser arbeidsmiljøet og samarbeidet med de tillitsvalgte som godt.

Likestilling

Norsk Gjenvinning arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestillingslovens formål innenfor konsernet. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Ved årsskiftet hadde konsernet 1.468 ansatte, hvorav 21 prosent er kvinner og 79 prosent er menn. En kvinne er representert i konsernets ledergruppe og 27 kvinner har ledende stillinger. Det er ett kvinnelig styremedlem i konsernets styre. Miljø- og gjenvinningsbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert, og konsernet arbeider bevisst med å rekruttere flere kvinner.

Norsk Gjenvinning har som mål at konsernet skal være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. For arbeidstakere eller arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne, følges arbeidsmiljøloven, og det foretas individuell

tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgave etter behov og så langt arbeidsoppgavene og mulighetene tillater det.

Norsk Gjenvinning har ved flere anledninger oppnådd gode resultater i samarbeid med NAV og attføringsbedrifter. Mennesker som av ulike årsaker har falt utenfor arbeidslivet har fått arbeidstrening og i noen tilfeller også videre ansettelse. Gjennom NHO-tiltaket «Ringer i vannet» har konsernet inngått en samarbeidsavtale med utvalgte attføringsbedrifter. Samarbeidet har også ført til at flere av personene som har deltatt i utviklings- og arbeidstreningsprogrammet har fått tilbud om ansettelse hos Norsk Gjenvinning.

Norsk Gjenvinning er en multikulturell arbeidsplass. Ved utgangen av 2015 hadde konsernet medarbeidere som representerer ca. 30 ulike nasjonaliteter. Fremmedspråklige medarbeidere får tilbud om norskopplæring og tilrettelegging ut fra språkkunnskaper.

Endringer i styre og ledelse

Styrets sammensetning har blitt endret i 2016 og består nå av styrets leder og tre styremedlemmer. Konsernledelsen har vært uendret i 2015 og består av konsernsjef, tre konserndirektører med stabansvar samt fire divisjonsdirektører.

Utsiktene fremover

2015 var et krevende driftsår, noe styret forventer vil fortsette inn i 2016. Det forventes fortsatt lav aktivitet i bygg- og anleggsbransjen, lav aktivitet blant virksomheter langs kysten som blir påvirket av fallet i oljeprisen og reduksjon i generell industriaktivitet. Konsernet skal møte disse utfordringene med målrettede kostnadstiltak og fortsatt industrialisering av konsernets prosesser og anlegg.

I tillegg til lavere aktivitet, knytter utfordringene i 2016 seg i første rekke til prispress som følge av at useriøse aktører ikke håndterer avfallet på lovlig måte og kostnadsøkninger nedstrøms. Norsk Gjenvinning har selv gjort en rekke tiltak for å forhindre dette og investerer nå betydelige midler for å sikre at lover og regler etterleves og for

å ivareta behovet for reell bærekraftig utvikling fremover. Dette er av stor betydning for kunder og andre interessenter, for Norsk Gjenvinning selv og resten av gjenvinningsindustrien i Norge.

Norsk Gjenvinning går inn i 2016 med en stabil og sterk ledelse, topp motiverte medarbeidere, og sterke kundemålinger. Vi vil fortsette vår offensive satsing for å redusere kostnader og øke produktiviteten, kombinert med tiltak for å opprettholde og forbedre bruttomarginer og å bygge vår salgs-, logistikk- og produksjonskompetanse. Dette vil være vårt hovedfokus i 2016. Norsk Gjenvinning er nå reposisjonert på en slik måte at styret å kunne dra nytte av selskapets reduserte kostnadsbase og sterke markedsposisjon når markedssituasjonen og konjunktorene forbedrer seg.

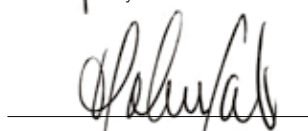

Per-Anders Hjort
Styrets leder

Lysaker, 26. mai 2016

Erik Osmundsen
Daglig leder

Håkon Jahr
Styremedlem

Ylva Lindberg
Styremedlem

Pål Stampe
Styremedlem

KAPITTEL

Regnskap med noter og revisjonsberetning

Del 1

Norsk Gjenvinning-konsernet

Del 2

Norsk Gjenvinning Norge AS

TEL 04

DEL 1

Konsernregnskap Norsk Gjenvinning- konsernet

Konsolidert oppstilling av resultat

01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2015	2014
Salgsinntekt	4, 5	4 084 582	4 128 503
Andre driftsinntekter	6	6 412	7 812
Sum driftsinntekter		4 090 994	4 136 315
Varekostnad	15	2 026 665	2 029 452
Lønnskostnad	7	978 833	998 340
Av- og nedskrivninger	12, 13	222 915	223 714
Andre driftskostnader	8	725 373	775 133
Netto andre gevinster(-)/tap	9	(3 242)	(12 819)
Driftsresultat		140 450	122 495
Finansinntekter	10	2 179	4 057
Finanskostnader	10	115 318	108 272
Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskap	14	9 599	2 531
Resultat før skattekostnad		36 909	20 811
Skattekostnad	11	5 321	(11 212)
Årsresultat		31 589	32 023
ÅRSRESULTATET TILORDNES:			
Aksjonærene i morselskapet	19	27 993	24 648
Ikke kontrollerende eierinteresser	27	3 596	7 375

Konsolidert oppstilling av totalresultat

01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2015	2014
Årsresultat		31 589	32 023
POSTER SOM IKKE VIL BLI REKLASSIFISERT TIL RESULTAT:			
Estimatavik pensjonsforpliktelse (etter skatt)	19	50	(319)
POSTER SOM KAN BLI REKLASSIFISERT TIL RESULTAT:			
Omregningsdifferanser	19	4 420	3 474
Netto andre inntekter/kostnader (-)		4 470	3 155
Totalresultat		36 059	35 178
TOTALRESULTATET TILORDNES:			
Aksjonærene i morselskapet	19	32 463	27 803
Ikke-kontrollerende eierinteresser	27	3 596	7 375

Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon

Eiendeler

(NOK'000)	Note	31.12.15	31.12.14
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler	13	1 006 968	1 064 001
Immaterielle eiendeler	12	45 282	56 063
Goodwill	12	501 165	501 165
Utsatt skattefordel	11	15 266	21 453
Investeringer i tilknyttede selskaper	14	12 393	12 802
Andre langsiktige fordringer	16	28 338	27 829
Sum anleggsmidler		1 609 413	1 683 313
OMLØPSMIDLER			
Varelager	15	87 536	120 475
Kundefordringer	16	470 490	511 216
Andre fordringer	16	125 716	122 697
Derivater	25	-	1 818
Kontanter og kontantekvivalenter	17	218 597	158 385
Sum omløpsmidler		902 339	914 591
Sum eiendeler		2 511 752	2 597 904

Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon

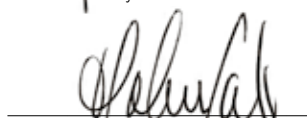
Egenkapital og gjeld

(NOK'000)	Note	31.12.15	31.12.14
EGENKAPITAL			
Aksjekapital	18	87 687	89 843
Overkurs	18	42 051	63 617
Annen innskutt egenkapital	18	644	644
Annen egenkapital	19	313 092	314 894
Sum egenkapital til morselskapets aksjonærer		443 474	468 998
Ikke-kontrollerende eierinteresse	27	14 765	14 218
Sum egenkapital		458 239	483 216
LANGSIKTIG GJELD			
Lån	20	1 297 106	1 327 381
Derivater	25	-	-
Utsatt skatt	11	7 873	9 632
Pensjoner og lignende forpliktelser	7	7 265	5 658
Andre avsetninger for forpliktelser	21	102 312	109 408
Sum langsiktig gjeld		1 414 555	1 452 079
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		230 963	226 947
Annen kortsiktig gjeld	22	371 328	392 609
Betalbar skatt	11	1 960	3 240
Lån	20	22 254	16 261
Derivater	25	3 999	6 379
Andre avsetninger for forpliktelser	21	8 454	17 173
Sum kortsiktig gjeld		638 958	662 609
Sum gjeld		2 053 513	2 114 688
Sum egenkapital og gjeld		2 511 752	2 597 904

Per-Anders Hjort
Styrets leder

Lysaker, 26. mai 2016

Erik Osmundsen
Daglig leder

Håkon Jahr
Styremedlem

Ylva Lindberg
Styremedlem

Pål Stampe
Styremedlem

Konsolidert kontantstrømoppstilling

01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2015	2014
Resultat før skattekostnad		36 909	20 811
JUSTERT FOR:			
Betalte skatter	11	(10 101)	(2 106)
Av- og nedskrivninger	12, 13	222 915	223 714
Gevinst(-)/tap ved salg av varige driftsmidler	6, 13	(4 078)	(1 175)
Finansposter uten kontanteffekt		92 892	101 684
Urealisert gevinst (-)/tap på valuta på driftsaktiviteter		(677)	(1 246)
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		(9 368)	-
Forskjell mellom kostnadsført og betalt pensjon	7	1 544	2 988
Endring i avsetninger for andre forpliktelser	21	(15 815)	6 737
Endring i varelager	15	32 939	(7 677)
Endring i kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	16	29 336	87 613
Endring i leverandør-, annen kortsiktig gjeld og tidsavgrensningsposter		5 556	(45 095)
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		382 053	386 247
Innbetalinger ved utbytte fra tilknyttede selskaper	14	1 500	-
Innbetalinger ved salg av tilknyttede selskaper	14	8 508	5 670
Innbetalinger ved salg av datterselskaper	6	7 449	-
Utbetalinger ved kjøp av anleggsmidler	12, 13	(164 683)	(258 779)
Innbetalinger ved salg av anleggsmidler	13	10 982	8 875
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(136 244)	(244 234)
Innbetalinger ved opptak av lån	20	-	3 500
Utbetalinger ved nedbetalinger av lån	20	(180 749)	(42 757)
Utbetaling av opptakskostnader	20	-	-
Endring i finansielle leieavtaler	20	(2 808)	1 861
Utbetaling av utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresse	27	(1 575)	-
Netto konsernbidrag mottatt/betalt (-)		1 068	(75 612)
Betalte renter		(2 481)	(3 006)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(186 545)	(116 014)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		59 264	25 999
Effekt av endringer i valutakurser		948	-
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 01.01		158 385	132 386
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12		218 597	158 385

Konsolidert oppstilling over endringer i egenkapital

(NOK'000)	Aksje- kapital	Overkurs	Annen innskutt egen- kapital	Annen egen- kapital	Sum	Ikke kon- trollerende eier- interesse	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.14	89 843	63 617	644	366 082	520 186	(981)	519 205
Årsresultat	-	-	-	24 647	24 647	7 375	32 022
Årets utvidede resultat	-	-	-	3 155	3 155	-	3 155
Årets totalresultat	-	-	-	27 802	27 802	7 375	35 177
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	-	-	-	-
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(71 166)	(71 166)	-	(71 166)
Ikke kontrollerende eierinteresse oppstått ved virksomhetsoverdragelse	-	-	-	(7 824)	(7 824)	7 824	-
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	-	(78 990)	(78 990)	7 824	(71 166)
Egenkapital 31.12 2014	89 843	63 617	644	314 894	468 998	14 218	483 216
Egenkapital 01.01.2015	89 843	63 617	644	314 894	468 998	14 218	483 216
Årsresultat	-	-	-	27 993	27 993	3 596	31 589
Årets utvidede resultat	-	-	-	4 470	4 470	-	4 470
Årets totalresultat	-	-	-	32 463	32 463	3 596	36 059
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	6 647	6 647	-	6 647
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(7 661)	(7 661)	-	(7 661)
Transaksjoner med ikke kontrollerende eierinteresse	-	-	-	1 024	1 024	(1 024)	-
Utbytte til minoritetsaksjonærer	-	-	-	-	-	(2 025)	(2 025)
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	-	10	10	(3 049)	(3 039)
Kapitalnedsettelse i forbindelse med fisjon*	(2 156)	(21 566)	-	23 722	-	-	-
Kontinuitetsdifferanse*	-	-	-	(57 997)	(57 997)	-	(57 997)
Sum andre transaksjoner	(2 156)	(21 566)	-	(34 275)	(57 997)	-	(57 997)
Egenkapital 31.12.15	87 687	42 051	644	313 092	443 474	14 765	458 239

* I forbindelse med en reorganisering av den legale strukturen knyttet til konsernets eiendomsportefølje har det blitt gjennomført en transaksjonsrekke mellom selskaper under samme kontroll som har gitt opphav til kontinuitetsdifferanser.

Del 1

NOTER

Note Navn

Note 1	Generell informasjon.....	52
Note 2	Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene.....	52
Note 3	Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger.....	58
Note 4	Segmentinformasjon.....	59
Note 5	Nærstående parter.....	61
Note 6	Annen driftsinntekt.....	61
Note 7	Lønnskostnader.....	62
Note 8	Andre driftskostnader.....	63
Note 9	Netto andre gevinster(-)/tap.....	64
Note 10	Finansinntekter og -kostnader.....	65
Note 11	Skattekostnad.....	66
Note 12	Immaterielle eiendeler.....	68
Note 13	Varige driftsmidler.....	70
Note 14	Investeringer i tilknyttede selskaper.....	71
Note 15	Varer.....	73
Note 16	Kundefordringer og andre fordringer.....	73
Note 17	Kontanter og kontantekvivalenter.....	74
Note 18	Aksjekapital og overkurs.....	75
Note 19	Annen egenkapital.....	76
Note 20	Lån og finansielle leieavtaler.....	77
Note 21	Andre avsetninger for forpliktelser.....	79
Note 22	Annen kortsiktig gjeld.....	80
Note 23	Finansiell risikostyring.....	80
Note 24	Finansielle instrumenter.....	83
Note 25	Derivater.....	85
Note 26	Virksomhetssammenslutning.....	86
Note 27	Ikke-kontrollerende eierinteresse.....	87
Note 28	Hendelser etter balansedagen.....	88

1. Generell informasjon

Norsk Gjenvinning Norge AS er et heleid datterselskap av VV Holding AS, som igjen er kontrollert av POS Holding AS (gjennom heleide VV Holding II AS), og som i sin tur er kontrollert av Altor Fund III. Norsk Gjenvinning Norge AS og datterselskapene utgjør til sammen Norsk Gjenvinning-konsernet.

Norsk Gjenvinning er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning,

industriervice, farlig avfall, nedstrømsløsninger, husholdningsrenovasjon, riving, miljøsanering og sikkerhetsmakulering. Hovedkontoret er på Lysaker utenfor Oslo, og konsernet har virksomhet i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia.

Konsernregnskapet ble godkjent av styret i Norsk Gjenvinning Norge AS 26. mai 2016.

2. Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor gjengis de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte for alle periodene som er presentert, dersom ikke annet fremgår.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til Norsk Gjenvinning Norge AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarter (IFRS) og fortolkninger fra IFRS' fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU. For det avlagte konsernregnskapet er det ingen forskjeller mellom IFRS som fastsatt av EU og IASB.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak verdiregulering av finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimer. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder med stor grad av skjønnsmessige vurderinger, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimer er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2.1.1 Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet ikke har valgt å anvende for pliktig tidspunkt, er de vesentligste opplyst om nedenfor.

IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler

klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-opsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikrings-effektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig sikringsdokumentasjon kreves fortsatt. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omhandler inntektsføring. Standarden fordrer en inndeling av kundekontrakter i de enkelte ytelsesplikter. En ytelsesplikt kan være en vare eller en tjeneste. Inntekt regnskapsføres når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten. Standarden erstatter IAS 18 Driftsinntekter og IAS 11 Anleggskontrakter og tilhørende tolkninger. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2017, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 15.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

2.2 Konsolidering og investering i tilknyttede selskaper

Følgende selskaper inngår i konsernet 31.12:

Mor- og datterselskaper	Forretningskontor	Eierandel
Norsk Gjenvinning Norge AS (mor)	Lysaker	
Norsk Gjenvinning AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Metall AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Offshore AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Industri AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Plast AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Downstream AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning m ³ AS	Lysaker	100 %
Norsk Makulering AS	Lysaker	100 %
NG Vekst AS	Lysaker	100 %
NG Fellestjenester AS	Lysaker	100 %
NG Startup VI AS	Lysaker	100 %
Nordisk Återvinning Service AB (Sverige)	Göteborg	100 %
Nordisk Återvinning Trading AB (Sverige)	Göteborg	100 %
Nordisk Genanvendelse ApS (Danmark)	Vordingborg	100 %
Humlekjær og Ødegaard AS	Fredrikstad	100 %
Tomwil Miljø AS	Lysaker	100 %
Eivind Koch Rørinspeksjon AS	Lillestrøm	100 %
Wilhelmsen Containerservice AS	Lysaker	100 %
Ødegaard Gjenvinning AS	Fredrikstad	100 %
Løvås Transportfirma AS	Alnabru	100 %
Rivningsspesialisten AS	Lysaker	100 %
Metall & Gjenvinning AS	Lysaker	100 %
IBKA A/S (Danmark)	Vordingborg	100 %
IBKA AB (SE)	Kungälv	100 %
IBKA UK Ltd (Storbritannia)	Cardiff	100 %
Bingsa AS	Lysaker	100 %
Hegstadmoen 7 AS	Lysaker	100 %
Taranrødveien 85 AS	Lysaker	100 %
Opphaugveien 6 AS	Lysaker	100 %
Øra Eiendom Utvikling AS	Lysaker	100 %
Asak Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Løvenskiold Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Kopstad Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Borge Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Skjorten Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Solli Masseinntak AS	Lysaker	100 %
R3 Entreprenør Holding AS	Ensjø	81,25 %
R3 Entreprenør AS	Ensjø	81,25 %
R3 Entreprenør Innland AS	Rudshøgda	81,25 %
SRM Eiendom AS	Rudshøgda	81,25 %
Østfold Gjenvinning AS*	Fredrikstad	66 %
iSekk AS	Oslo	55 %

*Østfold Gjenvinning AS er eid 33 prosent av Norsk Gjenvinning Norge AS og 33 prosent av Humlekjær og Ødegaard AS, som igjen er 100 prosent eid av Norsk Gjenvinning AS. Konsernet har bestemmende innflytelse, og behandler investeringen som et datterselskap.

Tilknyttede selskaper 31.12

Østlandet Gjenvinning AS	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	50 %
Heggin Alun AS	50 %
Pasa AS	38 %

Norsk Gjenvinning Norge AS morselskap VV Holding AS utarbeider konsernregnskap hvor Norsk Gjenvinning Norge AS inngår. Konsernregnskapet utleveres ved henvendelse til VV Holding AS, som har forretningskontor på Lysaker Torg 35, 1366 Lysaker.

a) Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, frem til tidspunkt hvor kontroll opphører.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang, enten til virkelig verdi eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn verdsettes eierandel fra tidligere kjøp til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med føring av verdiendringen over resultat.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget resultatføres eller føres som en endring i det utvidete resultatregnskapet så langt det er klassifisert som en eiendel eller gjeld. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) overstiger virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld i oppkjøpet, regnskapsføres dette som goodwill. Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) utgjør mindre enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet som følge av et kjøp på gunstige vilkår, føres differansen som gevinst i resultatregnskapet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert gevinst/tap mellom konsernselskaper elimineres. Rapporterte tall fra datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

c) Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

d) Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 prosent av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres

på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjennvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje sammen med regnskapslinjen «Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskaper».

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper er resultatført.

2.3 Segmentrapportering

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernet ledergruppe.

2.4 Omregning av fremmed valuta

a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som finansinntekter eller finanskostnader. Valutagevinster og -tap knyttet til drift presenteres på linjen for «Netto andre gevinster (-) og tap»

c) Konsernselskaper

Resultatregnskap og balanse for konsernselskaper (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

(a) Balansen er omregnet til balansedagens kurs.

(b) Resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs (dersom gjennomsnitt ikke totalt sett gir et rimelig estimat på bruk av transaksjonskurs, brukes transaksjonskursen).

(c) Omregningsdifferanser føres over utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post.

2.5 Varige driftsmidler

Tomter og bygninger består hovedsakelig av produksjonsanlegg, lagerlokasjoner og kontorer. Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Anskaffelseskost omfatter også gevinster eller tap overført fra egenkapital på kjøpstidspunktet, som skyldes sikring av kontantstrøm i fremmed valuta ved kjøp av driftsmidler.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholds-kostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives lineært, slik at anleggs-midlenes anskaffelseskost, eller verdiregulert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

- Bygninger og annen fast eiendom 10–50 år.
- Maskiner og anlegg 3–15 år.
- Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende 3–10 år.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Hvis balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres, og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført beløp.

Varige driftsmidler som er forventet realisert gjennom salg i stedet for fortsatt bruk, presenteres separat som holdt for salg dersom det er tilgjengelig for umiddelbart salg i sin nåværende tilstand og det er høyst sannsynlig at et salg vil bli gjennomført. Varige driftsmidler holdt for salg måles til det laveste av bokført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

2.6 Immaterielle eiendeler

a) Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og utgjør overført vederlag fratrukket konsernets andel av virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den overtatte virksomheten. I tillegg kan goodwill oppstå ved oppkjøp når man velger å måle ikke-kontrollerende interesser på oppkjøpstidspunktet til virkelig verdi. Negativ goodwill inntektsføres øyeblikkelig.

For etterfølgende nedskrivningstesting tilordnes goodwill de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet hvor goodwill oppstod. Hver enhet eller gruppe av enheter hvor goodwill har blitt allokert representerer det laveste nivået i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål.

Nedskrivning vurderes årlig, eller oftere om det forekommer hendelser eller endrede omstendigheter som indikerer et mulig verdifall. Balanseført verdi sammenlignes med gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsgutgifter. Eventuell nedskrivning kostnadsføres og blir ikke reversert i påfølgende perioder.

b) Varemerker

Varemerker regnskapsføres til anskaffelseskost. Varemerker som er anskaffet i en virksomhetssammenslutning balanseføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Varemerker er vurdert som ubestemt utnyttbar levetid og avskrives ikke, men vurderes årlig for behov for nedskrivning.

c) Kundekontrakter og -relasjoner

Kundekontrakter og -relasjoner oppstår ved kjøp av virksomhet. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang. Balanseførte kundekontrakter og -relasjoner avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid på mellom 5–10 år.

d) Programvare

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er direkte henførbare til design og testing av en identifiserbar og unik programvare som kontrolleres av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når alle følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk,
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den,
- det er mulig å bruke eller selge programvaren,
- tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser er tilgjengelige for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren og
- utgiftene kan måles pålitelig.

Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene kostnadsføres når de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke senere balanseføres.

Balanseført programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid (maksimalt over seks år).

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp nedskrives. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsgutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.8 Finansielle eiendeler

2.8.1 Klassifisering

Konsernet har finansielle eiendeler klassifisert i følgende kategorier: utlån og fordringer, og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet. Klassifiseringen ved første gangs innregning avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler på tidspunkt for anskaffelse.

a) Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestemte betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer består av kundefordringer og andre fordringer, samt kontanter og kontantekvivalenter i balansen (note 2.13 og 2.14).

b) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kort-siktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler.

2.8.2 Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført

og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som «finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet» medtas i resultatregnskapet under regnskapslinjen «Netto andre gevinster og tap» i den perioden de oppstår.

2.9 Verdifall på finansielle eiendeler

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres bare dersom det er objektive bevis på verdifall som et resultat av én eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangs balanseføring (en «tapshendelse») og denne tapshendelsen (eller hendelsene) påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

Dersom verdifall senere reduseres, og reduksjonen objektivt kan knyttes til en hendelse (for eksempel en forbedring av debtors kredittverdighet) som inntreffer etter at verdifallet ble innregnet, skal det tidligere resultatførte verdifallet reverseres i resultatregnskapet.

2.10 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Konsernet øremerker enkelte derivater til sikring av variabilitet i kontantstrømmer knyttet til en særskilt risiko i en balanseført eiendel, forpliktelse eller svært sannsynlig planlagt transaksjon (kontantstrømsikring).

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, i tillegg til formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 25. Endringer i egenkapitalen som følge av sikring er ført over utvidet resultat. Virkelig verdi av et sikringsderivat klassifiseres som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er lenger enn 12 måneder og som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder. Derivater holdt for handelsformål klassifiseres som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld.

Rentebytteavtaler knyttet til langsiktig finansiering føres som kontantstrømsikring. Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiseres som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring, regnskapsføres over utvidet resultat. Gevinst og tap på den ineffektive delen resultatføres som «andre gevinster og tap».

Sikringsgevinster eller -tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatet (for eksempel når det planlagte sikrede salget finner sted). Gevinster eller tap som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer lån med flytende rente resultatføres under «Finanskostnader». Gevinsten eller tapet som knytter seg til den ineffektive delen resultatføres som «Andre gevinster og tap». Når den planlagte transaksjonen som sikres fører til balanseføring av en ikke-finansiell eiendel (for eksempel varer eller varige driftsmidler), omklassifiseres gevinst og tap som tidligere er ført over utvidet resultat som justering av anskaffelseskost for eiendelen. Til slutt blir beløpet resultatført i form av varekostnad eller som avskrivning av varige driftsmidler.

Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, forblir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med at den sikrede transaksjonen blir resultatført. Hvis en sikret transaksjon ikke lenger forventes å bli gjennomført omklassifiseres balanseført beløp i egenkapitalen umiddelbart til resultatregnskapet på linjen «Netto andre gevinster (-)/tap».

Metallderivater knyttet til sikring av risiko i råvarepriser regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi av derivatene presenteres på regnskapslinjen «Netto andre gevinster (-)/tap». Derivatene presenteres som finansielle eiendeler når virkelig verdi er positiv og som finansielle forpliktelser når verdien er negativ.

2.11 Varer

Varelager av råvarer er verdsatt til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. Ferdigvarer verdsettes til laveste av full tilvirkningskost og virkelig verdi.

2.12 Deponi

Investeringer knyttet til deponier for inerte masser på leid grunn, hvor investeringen faller tilbake til grunneier etter leieperioden, behandles som leiekostnad og periodiseres over leieperioden. Fra tidspunkt hvor inngangssettelsesgodkjenning mottas avsettes det for kontraktfestede forpliktelser knyttet til fremtidige investeringer i forbindelse med deponier på leid grunn. Kostnaden periodiseres over leieperioden og klassifiseres som forskuddsbetaling eller etterskuddsbetaling avhengig av faktisk kontantstrøm knyttet til investeringer.

Kostnader knyttet til etterdrift av deponier avsettes for løpende og inngår som del av avsetning for miljøforpliktelse.

2.13 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

2.14 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

2.15 Aksjekapital, overkurs og annen innskutt egenkapital

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Annen innskutt egenkapital er kapital innskutt fra eiere, men som ikke inngår i aksjekapital og overkurs. Mottatte konsernbidrag fra eiere i samme skattekonsern føres som fond og inngår i annen innskutt egenkapital.

2.16 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved førstegangs balanseføring. I etterfølgende perioder regnskapsføres gjeld til amortisert kost.

2.17 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrullet transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Ved etterfølgende måling, måles gjelds delen av et sammensatt instrument til amortisert kost ved å benytte effektiv rente. Egenkapitaldelen av det sammensatte instrumentet måles ikke på nytt.

2.18 Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk eller salg.

Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

2.19 Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen i de land der selskapet og datterselskaper opererer og genererer skattepliktig inntekt. Ledelsen vurderer løpende de standpunkter som er hevdet i selvangivelsene der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger der dette anses nødvendig.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt motregnes dersom det er en juridisk håndhever rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved

betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten samme skattepliktige foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

2.20 Ansattetrytelse

Selskapet har flere pensjonsordninger, både innskuddsordninger og ytelsesordninger. Konsernet er underlagt de norske kravene om obligatorisk tjenstepensjon. Konsernet har pensjonsordninger som oppfyller kravene.

a) Pensjonsforpliktelser

I en innskuddsordning innbetaler selskapet til offentlige eller private ordninger det de har forpliktet seg til ved avtale, er forpliktet til ved lov eller på frivillig basis skyter inn. Selskapet har ikke ytterligere forpliktelser utover denne innbetalingen. Innskuddet føres som lønnskostnad når de påløper. Forskuddsbetalinger balanseføres som en eiendel i den grad de kan brukes til å dekke fremtidige premier eller bli tilbakebetalt.

Deler av innskuddspensjonen innbetales ikke til en ordning, men avsettes som pensjonsforpliktelse inntil pensjonen skal utbetales.

En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner utstedt i den valuta som forpliktelsen skal utbetales, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen. I land som ikke har et likvid marked i slike obligasjoner anvendes markedsrenten på statsobligasjoner.

Periodens kostnad ved pensjonsopptjening føres som en lønnskostnad. Denne kostnaden inkluderer økningen i pensjonsforpliktelsen som følge av opptjening i inneværende år, endringer, avkortning og oppgjør. Virkningen på tidligere opptjente rettigheter som følge av endringer i ordningenes ytelse resultatføres umiddelbart. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår.

b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av selskapet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Selskapet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake, eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljøforpliktelser, tapskontrakter, restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selv pålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

For mottatt avfall som ikke er levert endelig nedstrømsløsning gjøres det avsetning for pådratt behandlings- og nedstrømskostnad. Dette blir i regnskapet klassifisert som annen kortsiktig gjeld.

2.22 Inntektsføring

Inntekter måles til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for returer og merverdiavgift, rabatter og andre avslag. Inntekt resultatføres når den kan måles pålitelig, det er sannsynlig at de økonomiske fordelene vil tilflyte foretaket og kriteriene knyttet til de ulike formene for inntekt beskrevet nedenfor er oppfylt. Estimatenes for inntektsføring er basert på historikk, vurdering av type kunde og transaksjon samt spesifikke forhold knyttet til den enkelte transaksjon.

a) Positive avfallstyper

Konsernet bearbeider og selger en rekke avfallstyper som gir nedstrøms inntekter. Dette er i hovedsak metaller, papir, plast og trevirke. Positive fraksjoner inntektsføres på leveringstidspunktet, når risiko og kontroll har gått over til kjøper.

b) Negative avfallstyper

Konsernet bearbeider og selger en rekke avfallstyper som gir nedstrøms kostnader. Dette er i hovedsak næringsavfall, farlig avfall og inerte masser. Negative fraksjoner inntektsføres på mottakstidspunkt, hvor konsernet overtar risiko for videre behandling og nedstrømsløsning.

c) Tjenester

Konsernet leverer renovasjons- og transporttjenester, industriservice samt riving og miljøsanering. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

R3 Entreprenør benytter løpende avregningsmetode for langsiktige tilvirkningskontrakter. Dette innebærer at man i tilknytning til hver månedsavslutning (når man når forhåndsdefinerte milepæler i prosjektet) resultatfører korresponderende andel av inntekter og kostnader (produksjonskostnader) i prosjektet. Ved resultatføringen legges det til grunn forventet margin. Dersom denne marginen er usikker inntektsføres fortjenesten på prosjektet når denne usikkerheten er avklart. Prosjekter som forventes å gi netto tap avsettes umiddelbart. Endring og tilleggsarbeider (som ikke er med i kontrakt) utføres og faktureres fortløpende.

d) Leieinntekter

Leieinntekter er i hovedsak knyttet til utleie av container og utstyr samt husleie. Leieinntekter inntektsføres lineært over leieperioden.

2.23 Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres i henhold til effektiv rente. Ved nedskrivning av lån og fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til gjenvinnbart beløp.

2.24 Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.25 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler (med fradrag for eventuelle økonomiske insentiver fra utleier) kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler hvor konsernet i hovedsak innehar all risiko og avkastning knyttet til eierskapet, blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmiddelets virkelig verdi og minsteleiens nåverdi.

Hver leiebetaling blir fordelt mellom forpliktelsen og finanskostnader for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjestående saldo. Den korresponderende leieforpliktelsen (med fradrag for finanskostnader) blir inkludert i annen langsiktig gjeld. Renteelementet i finanskostnaden kostnadsføres over leieperioden for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenværende saldo for hver periode. Varige driftsmidler under finansielle leieavtaler avskrives over den korteste av perioden for eiendelens utnyttbare levetid og leieavtalens løpetid.

2.26 Utbytte

Utbyttebetalinger og konsernbidrag til morselskapets aksjonær klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

3 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være rimelige under nåværende omstendigheter. Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

a) Avsetning til miljøforpliktelser og tapskontrakt

Konsernet har forpliktelser knyttet til en rekke forskjellige forhold, herunder tapskontrakt, miljøforpliktelser og etterdriftsfond. Dette er avsetninger som er basert på ledelsens vurdering av sannsynligheten for at kostnaden påløper og estimert kostnad knyttet til forholdet. Se note 21 for ytterligere informasjon.

b) Avsetning til periodisert deponileie

Norsk Gjenvinning m³ AS inngår i leieavtaler hvor selskapet leier områder av grunneiere for drift av deponier for inerte masser. Leiebetalinger gjøres ved en kombinasjon av betaling basert på mottatte masser, og del ved investeringer som øker grunneiers verdi på tomten. Framtidige utgifter knyttet til inves-

teringer på leid grunn estimeres og periodiseres over leieperioden. Se note 16 for ytterligere informasjon og forfallstruktur for framtidige investeringer.

c) Estimert verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler, jf. note 2.6. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregninger av bruksverdi. I beregning av fremtidige kontantstrømmer er det benyttet budsjetter, samt beregnet terminalverdier for evig fremtidige kontantstrømmer. I beregning av nåverdi for fremtidige kontantstrømmer har ledelsen estimert diskonteringsrente. Se note 12 for detaljer knyttet til estimatet og sensitivitetsberegninger.

d) Varelager

Varelager, både ferdigvarer og råvarer, består av betydelige kvantum bulkvarer hvor det ikke er praktisk gjennomførbart med nøyaktige tellinger av kvantum på lager. Det må derfor estimeres et lagerført kvantum som er på lager på balansedagen. Estimaten er beregnet basert på inngående balanse og vekt inn og ut av lager (netto endring) i perioden. Estimaten kvalitetssikres med fysiske observasjoner basert på historikk og skjønn hos de ansatte på anleggene. Se note 15 for ytterligere informasjon. Sensitiviteter knyttet til råvarepriser er omtalt i note 23.

e) Utsatt skatt/skattefordel

Konsernet balansefører utsatt skattefordel knyttet til fremførbare underskudd. Fremførbare underskudd oppstår når selskapet har høyere skattemessige kostnader enn skattemessige inntekter. Balanseføring forutsetter at fremtidig inntjening muliggjør utnyttelsen av underskuddet. I ledelsens vurdering av fremtidige inntekter er det brukt budsjetter som estimerer fremtidige inntekter og kostnader. Se note 11 for spesifikasjon av midlertidige forskjeller og antatt tidfesting for utnyttelse av utsatt skattefordel.

f) Verdi på Scomi-fordringen

Norsk Gjenvinning Offshore AS har et krav mot Scomi Oiltools (Europe) Limited NUF (Scomi). Konsernet har iverksatt juridiske prosesser mot Scomi og eierne bak for å inndrive kravet. Størrelsen på kravet er basert på ledelsens vurdering av sannsynlighet for å kunne innkreve kravet og størrelsen på midlene som kan inndrives. Se note 24 for ytterligere informasjon knyttet til kravet mot Scomi.

4 Segmentinformasjon

Konsernledelsen utgjør konsernets øverste beslutningstaker. Driftssegmentene baseres på den rapporteringen konsernledelsen styrer etter når den tilordner ressurser og vurderer lønnsomhet.

Konsernledelsen vurderer segmentene ut fra divisjonsinndelingen som representerer det samlede tjenestetilbudet innenfor satsningen gjenvinning og miljøtjenester. Konsernet er inndelt i divisjonene Gjenvinning, Metall,

Industri & Offshore, Renovasjon, Downstream, Vekst, Entreprenør og Annet. Andre forretningsområder består av Downstream, Vekst og Entreprenør. Hovedkontoret, eiendomsselskapet og elimineringer er slått sammen til HK og elimineringer.

Omsetning fra eksterne kunder rapporteres til konsernledelsen basert på prinsippene beskrevet i note 2 og er konsistent med resultatregnskapet.

Inntekter per segment 2015:

(NOK'000)	Eksterne inntekter	Inter segment inntekter	Sum segment inntekter
Gjenvinning	1 613 534	351 649	1 965 182
Metall	797 654	8 083	805 737
Renovasjon	351 614	1 106	352 720
Industri & Offshore	573 927	17 366	591 292
Andre forretningsområder	740 962	291 294	1 032 257
HK og elimineringer	6 891	(669 498)	(662 606)
Sum	4 084 582	-	4 084 582

Inntekter per segment 2014:

(NOK'000)	Eksterne inntekter	Inter segment inntekter	Sum segment inntekter
Gjenvinning	1 812 252	137 508	1 949 760
Metall	859 652	5 633	865 285
Renovasjon	334 244	597	334 840
Industri & Offshore	672 024	20 021	692 045
Andre forretningsområder	443 915	265 751	709 666
HK og elimineringer	6 417	(429 511)	(423 094)
Sum	4 128 503	-	4 128 503

Konsernledelsen vurderer resultatene fra segmentene basert på justert EBITDA. Målemetoden ekskluderer effekten av avviklet virksomhet og ikke gjentakende poster i driftssegmentene, slik som restruktureringskostnader, tapskontrakt og gevinst fra salg av virksomhet. Renteinntekter og -kostnader allokteres ikke til segmenter ettersom denne typen aktiviteter styres av en sentral finansavdeling som håndterer konsernets likviditetssituasjon.

EBITDA før interne belastninger:

(NOK'000)	2015	2014
Gjenvinning	174 973	207 293
Metall	104 345	83 076
Renovasjon	34 454	49 142
Industri & Offshore	59 057	69 825
Andre forretningsområder	41 080	31 335
HK og eliminerings	(50 543)	(94 461)
Sum	363 365	346 209
Avskrivninger	(222 915)	(223 714)
Finansinntekter	2 179	4 057
Finanskostnader	(115 318)	(108 272)
Netto gevinster fra tilknyttede selskap	9 599	2 531
Resultat før skatt	36 909	20 811

Konsernet har ingen enkeltkunder som utgjør mer enn 10 prosent av salget. Tabellen under presenterer inntekter fra eksterne kunder basert på kundens hjemland.

Salgsinntekter per land:

(NOK'000)	2015	2014
Norge	3 221 747	3 338 990
Sverige	295 199	248 381
Hong Kong	106 901	97 282
Nederland	174 565	128 455
Kina	75 883	19 206
Andre	210 287	296 188
Sum salgsinntekter	4 084 582	4 128 503

Det rapporteres ikke konsoliderte balanseverdier til konsernledelsen på segmentnivå. I anleggsmidler inngår driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill fordelt på land.

Operasjonelle anleggsmidler per land:

(NOK'000)	2015	2014
Norge	1 501 425	1 573 173
Danmark	17 361	17 440
Sverige	34 629	30 616
Sum operasjonelle anleggsmidler	1 553 416	1 621 229

5 Nærstående parter

I transaksjoner med nærstående parter benyttes samme priser og vilkår som overfor ekstern tredjepart. Transaksjonene relaterer seg til salg/kjøp av varer og tjenester med tilknyttede selskaper og innleie av ledende personell i datterselskap.

Konsernet har hatt følgende transaksjoner med nærstående parter i 2015:

Transaksjoner og balanser mot nærstående parter:

(NOK'000)	2015	2014
Driftsinntekter	10 611	5 729
Driftskostnader	39 164	32 115
Kundefordringer og andre fordringer	3 580	148
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	3 571	4 818

Fordringer på nærstående parter forfaller til betaling én måned etter salgstidspunktet. Fordringene er usikrede og ikke rentebærende. Det er ikke avsatt for tap på fordringer på nærstående parter.

Ledende ansatte omfatter konsernledelsen og styrets medlemmer. Se note 7 for ytterligere informasjon.

Lån fra konsernselskap:

(NOK'000)	2015	2014
Balanseført verdi 01.01	1 269 901	1 170 155
Lån gitt i løpet av året	58 032	3 500
Lån tilbakebetalt i løpet av året	(177 500)	-
Rentekostnader	95 141	96 246
Balanseført verdi 31.12	1 245 574	1 269 901

Lånebetingelser er omtalt i note 20.

6 Annen driftsinntekt

(NOK'000)	2015	2014
Gevinst ved salg av virksomhet	2 333	-
Gevinst ved salg av varige driftsmidler	4 078	2 212
Forsikringsoppgjør	-	5 600
Sum andre driftsinntekter	6 412	7 812

Gevinst ved salg av virksomhet

Konsernet solgte 100 prosent av aksjene i det tidligere datterselskapet Tomwil Transport AS for et vederlag på 8 millioner kroner. Vederlaget bestod i sin helhet av kontantekvivalenter og er presentert på en egen linje i kontantstrømoppstillingen, justert for kontantekvivalenter i selskapet på tidspunktet for tap av kontroll (0,2 millioner kroner).

På tidspunktet for tap av kontroll hadde datterselskapet netto eiendeler, annet enn kontanter og kontantekvivalenter, på 5,6 millioner kroner som relaterte seg til varige driftsmidler (6,3 millioner kroner), kunde- og andre fordringer (2,3 millioner kroner) og leverandør- og annen kortsiktig gjeld (3,0 millioner kroner). Gevinsten ved salget har blitt presentert som annen driftsinntekt.

Forsikringsoppgjør

Inntektsført forsikringsoppgjør knytter seg til utbetalinger utover den balanseførte verdien av gjenstandene som ble skadet.

7 Lønnskostnader

(NOK'000)	2015	2014
Lønn	814 397	818 208
Arbeidsgiveravgift	104 436	102 765
Pensjonskostnader	21 896	20 188
Andre ytelser	38 105	57 178
Sum lønnskostnader	978 833	998 340
Gjennomsnittlig antall ansatte	1 447	1 402

Balanseført pensjonsforpliktelse 31.12:

(NOK'000)	2015	2014
Ytelsespensjon	1 187	1 741
Avsatt innskuddspensjon	6 078	3 917
Sum pensjonsforpliktelse	7 265	5 658

Konsernledelsen i Norsk Gjenvinning Norge AS er definert som ledende ansatte.

Ytelser til ledende ansatte 2015:

(NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	2 989	1 125	209	233	4 556	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	1 948	396	209	173	2 726	6 mnd
Runa Opdal Kerr (Juridisk direktør, CCO)	1 473	294	209	296	2 272	12 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 347	198	209	191	1 945	6 mnd
Jon Ola Stokke (Direktør Gjenvinning)	1 549	188	209	191	2 137	12 mnd
Egil Lorentzen (Direktør Metall)	1 471	282	209	216	2 178	12 mnd
Ivar Hagemoen (Direktør Industri & Offshore)	1 293	66	171	172	1 701	Ingen
Jon Tarjei Bergan (Direktør Downstream)	1 662	236	209	186	2 293	9 mnd

Ytelser til ledende ansatte 2014:

(NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	2 838	840	203	229	4 110	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	1 870	408	203	258	2 739	6 mnd
Runa Opdal Kerr (Juridisk direktør, CCO)	1 425	217	203	312	2 157	12 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 279	192	203	198	1 873	6 mnd
Jon Ola Stokke (Direktør Gjenvinning)	1 514	250	203	191	2 159	12 mnd
Egil Lorentzen (Direktør Metall)	1 402	208	203	245	2 058	12 mnd
Ivar Hagemoen (Direktør Industri & Offshore)	946	-	64	144	1 153	Ingen
Jon Tarjei Bergan (Direktør Downstream)	1 460	267	199	175	2 101	9 mnd

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder eller styrets leder. Det er gitt samlede lån til fordel for ansatte på 164.000 kroner. Det er ikke gitt aksjeverdbaserte godtgjørelser. Ledende ansatte eier aksjer direkte i POS Holding AS, som er VV Holding AS sitt morselskap, og/eller indirekte gjennom sitt eierskap i GN Invest AS.

Ytelser til medlemmer av styret 2015:

(NOK'000)	Styrehonorar	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser
Konsernstyret	1 000	-	-	500	1 500
Øvrige styrer i deleide datterselskaper	199	-	-	-	199

Ytelser til medlemmer av styret 2014:

(NOK'000)	Styrehonorar	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser
Konsernstyret	250	-	-	-	250
Øvrige styrer i deleide datterselskaper	261	-	-	-	261

8 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader fordeler seg på følgende hovedkategorier:

(NOK'000)	2015	2014
Lokalkostnader	193 147	204 602
Kostnader til driftsmateriell	319 628	330 416
Fremmedtjenester	59 655	67 474
Forsikringer	22 704	20 574
Tap på fordringer og kontrakter	11 153	9 149
Andre kostnader	119 085	142 918
Sum andre driftskostnader	725 373	775 133

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks. mva):

(NOK'000)	2015	2014
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	4 867	6 695
Andre attestasjonstjenester	600	282
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	2 169	861
Annen bistand	1 276	2 326
Sum godtgjørelse til revisor	8 912	10 164

For Divisjon Gjenvinning ble det endret revisor i løpet av 2014. Kostnadsført godtgjørelse til revisor inkluderer både ny og tidligere revisor. Annen bistand inkluderer spesialrevisjoner, leverandørkontroller og bistand knyttet til regnskapstekniske spørsmål.

Operasjonelt leasede driftsmidler

Konsernet leier en rekke driftsmidler på operasjonelle leieavtaler. Årlig leiekostnad inngår som leiekostnad i regnskapslinjen «Andre driftskostnader». Leiekostnaden er fordelt på følgende kategorier:

Operasjonelle leieavtaler – årlig leiekostnad:

(NOK'000)	2015	2014
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	162 328	144 230
Maskiner, anlegg og biler	52 049	61 332
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner, o.l.	12 808	12 837
Sum årlige leiekostnader	227 185	218 399

Tomter, bygninger og annet fast inventar leies på avtaler som går fra 1 til 20 år. Leie av maskiner og anlegg skjer på 1–8 års avtaler. Øvrig driftsløsøre som inventar, verktøy, kontormaskiner o.l. leies på 1 til 3 års avtaler.

Operasjonelle leieavtaler – fremtidig minimumsleie:

(NOK'000)	2015	2014
Forfall innen 1 år	178 276	200 194
Forfall mellom 1 og 5 år	548 223	527 929
Forfall senere enn 5 år	685 671	785 286
Sum fremtidig minimumsleie operasjonell leasing	1 412 170	1 513 409

9 Netto andre gevinster(-)/tap

(NOK'000)	2015	2014
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (NOTE 25):		
Metallderivater	2 649	(2 634)
NETTO VALUTA KNYTTET TIL DRIFT:		
Valutagevinst	(21 754)	(23 262)
Valutatap	15 863	13 077
Netto andre gevinster(-)/tap	(3 242)	(12 819)

Valutagevinster og -tap i driftsselskapene klassifiseres på regnskapslinjen «Netto andre gevinster(-)/tap» i oppstillingen av resultat.

10 Finansinntekter og -kostnader

(NOK'000)	2015	2014
RENTEINNTÉKT		
Renteinntekter på kortsiktig bankinnskudd	117	1 514
Renteinntekter kunder	1 146	1 424
Annen renteinntekt	473	366
FINANSINNTÉKT		
Annen finansinntekt	443	752
Sum finansinntekter	2 179	4 057

(NOK'000)	2015	2014
RENTEKOSTNAD		
Gjeld til kredittinstitusjoner (kortsiktig)	525	2 500
Renter på banklån	467	1 105
Lån til foretak i samme konsern	95 141	96 246
Finansielle leieavtaler	2 792	2 255
Annen rentekostnad	2 615	(8 604)
NETTO VALUTA KNYTTET TIL FINANSIERING		
Valutagevinst	(5 317)	(4 177)
Valutatap	18 280	17 299
FINANSKOSTNAD		
Annen finanskostnad	815	1 647
Sum finanskostnader	115 318	108 272

11 Skattekostnad

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller:

(NOK'000)	2015	2014
Merverdier konsern fra oppkjøp (immaterielle eiendeler)	31 488	43 389
Driftsmidler	(123 193)	(162 747)
Fordringer	7 467	12 419
Leasing	(1 960)	(2 126)
Gevinst- og tapskonto	185 888	220 121
Regnskapsmessige avsetninger	(146 223)	(120 365)
Netto pensjonsmidler	(7 265)	(6 360)
Finansielle instrumenter	(3 999)	1 818
Skatteeffekt av konsernbidrag	70 214	(7 715)
Netto midlertidige forskjeller	12 417	(21 567)
Avskåret rentefradrag	(18 867)	-
Underskudd til fremføring	(23 125)	(22 216)
Grunnlag for utsatt skatt	(29 575)	(43 783)
Utsatt skatt forpliktelse	7 873	9 632
Utsatt skattefordel	(15 266)	(21 453)
Netto utsatt skattefordel (-) i balansen	(7 393)	(11 822)

Spesifikasjon aldersfordeling utsatt skatt:

(NOK'000)	2015	2014
UTSATT SKATT FORPLIKTELSE		
Forventes gjort opp innen 12 måneder	3 383	3 125
Forventes gjort opp senere enn 12 måneder	4 490	6 507
UTSATT SKATTEFORDEL		
Forventes gjort opp innen 12 måneder	-	-
Forventes gjort opp senere enn 12 måneder	(15 266)	(21 453)
Netto utsatt skattefordel (-) i balansen	(7 393)	(11 822)

Endring i netto utsatt skattefordel i balansen:

(NOK'000)	2015	2014
Inngående balanse	(11 822)	(8 124)
Skatteeffekt av oppkjøp i regnskapsåret	-	289
Skatteeffekt av estimatavik pensjon ført mot utvidet resultat	17	(122)
Endring utsatt skatt i skattekostnad	4 412	(3 865)
Netto utsatt skattefordel (-) i balansen	(7 393)	(11 822)

Betalbar skatt i balansen:

(NOK'000)	2015	2014
Betalbar skatt	5 601	5 309
Forskuddsskatt og øvrig til gode skatt	(3 641)	(2 069)
Betalbar skatt i balansen	1 960	3 240

Fordeling av skattekostnaden:

(NOK'000)	2015	2014
Betalbar skatt	5 601	6 615
For mye/for lite avsatt tidligere år	(4 691)	(13 962)
Endring i utsatt skatt	4 412	(3 865)
Skattekostnad	5 321	(11 212)

Forklaring av skattekostnaden:

(NOK'000)	2015	2014
Resultat før skattekostnad	36 909	20 811
Skatt beregnet med 27 prosent skattesats på resultat	9 965	5 619
Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader/ skattepliktige inntekter	(1 294)	(3 778)
Effekt av endret skattesats	591	-
Justering estimert skattekostnad tidligere år	(3 942)	(13 053)
Skattekostnad	5 321	(11 212)
Veid gjennomsnittlig skattesats	14,4 %	-53,9 %

12 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler 2015:

(NOK'000)	Kundekontakter og relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 01.01	93 699	51 545	501 165	646 409
Tilganger gjennom året	-	4 200	-	4 200
Reklassifiseringer*	-	15 473	-	15 473
Anskaffelseskost 31.12	93 699	71 219	501 165	666 083
Akkumulerte avskrivninger 01.01	48 487	40 694	-	89 181
Avskrivninger gjennom året	13 693	15 896	-	29 589
Reklassifiseringer*	-	864	-	864
Akkumulerte avskrivninger 31.12	62 181	57 454	-	119 635
Bokført verdi 31.12.	31 518	13 765	501 165	546 448
Estimert levetid	5–10 år	3–5 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		

* I 2015 har NOK 15.473 blitt reklassifisert fra varige driftsmidler/anlegg under utførelse (se note 13). Postene gjelder aktiverte kostnader knyttet til implementering av ERP-systemer for konsernet.

Immaterielle eiendeler 2014:

(NOK'000)	Kundekontakter og relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 01.01	82 383	51 545	489 349	623 277
Tilganger ved kjøp av virksomhet	11 316	-	11 816	23 132
Anskaffelseskost 31.12	93 699	51 545	501 165	646 409
Akkumulerte avskrivninger 01.01	29 103	29 842	-	58 945
Avskrivninger gjennom året	19 384	10 852	-	30 236
Akkumulerte avskrivninger 31.12	48 487	40 694	-	89 181
Bokført verdi 31.12.	45 212	10 851	501 165	557 228
Estimert levetid	5–10 år	3–5 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		

Kundekontrakter og relasjoner

I forbindelse med oppkjøp ble det identifisert verdier knyttet til kundekontrakter og kunderelasjoner. Kundekontrakter består av spesifikke kontrakter innen konsernets ulike forretningsområder, hvor det er gjort en konkret vurdering av alle større langtidskontrakter.

Videre er det identifisert vesentlige verdier knyttet til konsernets kunde-relasjoner. Det er identifisert et betydelig antall kunder, og analyser av historiske data viser at konsernet opplever en høy kundelojalitet og lav avgang av kunder. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang.

Andre immaterielle eiendeler

Posten består i hovedsak av aktiverte kostnader knyttet til implementering av ERP-systemer for konsernet.

Goodwill

Goodwill er allokert per divisjon. Divisjonene er valgt som nivå for testing av nedskrivning av goodwill.

Nedskrivningstest goodwill

Konsernets inndeling i segmenter fremgår av note 4. Under vises hvordan goodwill er allokert per driftssegment.

Goodwill per segment 2015:

(NOK'000)	01.01	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31.12
Gjenvinning	363 562	-	-	-	-	363 562
Metall	50 153	-	-	-	-	50 153
Industri & Offshore	48 079	-	-	-	-	48 079
Andre forretningsområder	39 371	-	-	-	-	39 371
Sum goodwill	501 165	-	-	-	-	501 165

Goodwill per segment 2014:

(NOK'000)	01.01	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31.12
Gjenvinning	363 562	-	-	-	-	363 562
Metall	50 153	-	-	-	-	50 153
Industri & Offshore	48 079	-	-	-	-	48 079
Andre forretningsområder	27 555	11 816	-	-	-	39 371
Sum goodwill	489 349	11 816	-	-	-	501 165

Konsernet har foretatt en nedskrivningstest på balanseført verdi varemerke og goodwill som følge av at disse eiendelene har udefinert levetid. Bruksverdi ble benyttet som mål på gjenvinnbart beløp. Testen omfatter netto nåverdianalyse av forventet framtidig kontantstrøm fra kontantgenererende enheter (CGU). Konsernet har identifisert virksomhet organisert i divisjoner som respektive CGU-er for nedskrivningstest av goodwill. Nedskrivningstesten avdekket ikke behov for nedskrivning.

Kontantstrømmodell

Modellen er basert på 5 års prognose av diskonterte kontantstrømmer basert på konsernets forretningsplan, tillagt en terminalverdi kalkulert med Gordons formel. Netto diskontert kontantstrøm er kalkulert etter skatt. Modellen er basert på følgende antagelser:

Kontantstrøm

Med utgangspunkt i markedsutviklingen de siste årene, business planen ved oppkjøpet av Veolia Miljø og Veidekke Gjenvinning, samt føringer gitt av styret

og eierne, er det utarbeidet en strategisk plan for konsernet for årene 2016–2018. Terminalleddet er beregnet med en årlig vekstrate på 2 prosent.

WACC (Weighted average cost of capital)

For å beregne diskonteringsrente har konsernet benyttet WACC som metode, og er beregnet til 7,45 prosent etter skatt. Egenkapitalkostnad er beregnet basert på norske 10 års statsobligasjoner, justert for en risikopremie og en illikviditetspremie knyttet til konsernet. Gjeldskostnad er beregnet basert på konsernets langsiktige finansiering og mål for gjeldsgrad.

En reduksjon på 1 prosent i årlig vekstrate i terminalleddet vil ikke påvirke konklusjonen i nedskrivningstesten. Tilsvarende gjelder en 1 prosent økning i WACC.

13 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler 2015:	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	Anlegg under utførelse	Sum
(NOK'000)					
Anskaffelseskost 01.01	376 758	946 364	324 413	7 279	1 654 814
Tilgangar ved kjøp av virksomhet	-	-	-	-	-
Tilgangar gjennom året	15 352	82 503	49 506	13 442	160 803
Reklassifiseringer	(2 724)	2 508	(15 257)	-	(15 473)
Salg/utrangering	-	(24 818)	(248)	-	(25 066)
Salg av selskaper/virksomhet	-	(13 609)	(451)	-	(14 060)
Omregningsdifferanse	39	9 664	190	-	9 893
Anskaffelseskost 31.12	389 425	1 002 612	358 152	20 721	1 770 910
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	79 474	415 214	96 125	-	590 813
Avskrivninger gjennom året	33 853	101 994	49 253	-	185 100
Nedskrivninger	2 273	5 604	349	-	8 226
Salg/utrangering	-	(17 727)	(43)	-	(17 770)
Salg av selskaper/virksomhet	-	(7 293)	(173)	-	(7 466)
Reklassifiseringer	-	-	(864)	-	(864)
Omregningsdifferanse	24	5 735	144	-	5 903
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	115 624	503 527	144 791	-	763 942
Bokført verdi 31.12	273 801	499 085	213 361	20 721	1 006 968
Estimert levetid	10 år til evig	5–10 år	3–10 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		

Varige driftsmidler 2014:	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	Anlegg under utførelse	Sum
(NOK'000)					
Anskaffelseskost 01.01	310 015	846 252	267 936	-	1 424 203
Tilgangar ved kjøp av virksomhet	-	-	2 760	-	2 760
Tilgangar gjennom året	69 003	132 519	57 257	-	258 779
Reklassifiseringer	-	(7 279)	-	7 279	-
Salg/utrangering	(2 260)	(25 128)	(3 540)	-	(30 928)
Anskaffelseskost 31.12	376 758	946 364	324 413	7 279	1 654 814
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	52 483	314 707	51 670	-	418 860
Avskrivninger gjennom året	29 251	116 232	47 995	-	193 478
Salg av selskaper/virksomhet	(2 260)	(15 725)	(3 540)	-	(21 525)
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	79 474	415 214	96 125	-	590 813
Bokført verdi 31.12	297 284	531 150	228 288	7 279	1 064 001
Estimert levetid	10 år til evig	5–10 år	3–10 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		

Inkludert i årets avskrivning inngår 8,226 millioner kroner (2014: 21,508 millioner kroner) i nedskrivning. Nedskrivningene knytter seg til stenging av Norsk Gjenvinning Metalls anlegg på Orkanger, samt enkelte mindre forhold.

Konsernet har inngått avtaler som gir fremtidige investeringsforpliktelser nyttet til anleggsmidler. Inngåtte kontrakter på investeringer som ikke har begynt å løpe per 31.12:

Investeringsforpliktelser:

(NOK'000)	2015	2014
Varige driftsmidler	34 812	30 074
Sum investeringsforpliktelser	34 812	30 074

Finansielt leasede driftsmidler

Konsernet leaser en rekke forskjellige maskiner og kjøretøy under finansiell lease. Driftsmidlene inngår i kategorien maskiner og anlegg med følgende balanseført verdi:

Finansiell leasing – bokført verdi:

(NOK'000)	2015	2014
Anskaffelseskost – balanseført leieavtale	226 205	187 432
Akkumulert avskrivning	(161 081)	(126 299)
Balanseført verdi 31.12	65 124	61 133

For ytterligere informasjon knyttet til finansielle leieavtaler se note 20.

Konsernet vurderer løpende strategiske- og finansielle muligheter for å optimalisere verdien på konsernets eiendomsmasse. Dette inkluderer vurderinger av potensielle salg- og tilbakeleie kontrakter for enkelte av eiendommene som konsernet besitter. På tidspunkt for avleggelse av dette årsregnskapet er alle eiendommer og anlegg som potensielt kan inngå i fremtidige transaksjoner klassifisert som varige driftsmidler.

14 Investeringer i tilknyttede selskaper

Konsernet har interesser i fire tilknyttede selskaper per 31.12.2015. Eierinteressen i Retura Norge AS har blitt solgt i løpet av året. Opplyst eierandel tilsvarende stemmeandel.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel 2015	Eierandel 2014
Østlandet Gjenvinning AS	Hamar	50 %	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	Egersund	50 %	50 %
Pasa AS	Porsgrunn	38 %	38 %
Retura Norge AS	Lillestrøm	0 %	30 %
Heggvin Alun AS	Hamar	50 %	50 %

Følgende tabell viser bevegelsen i balanseført verdi av konsernets andel i de tilknyttede selskapene:

(NOK'000)	01.01	Salg	Utbytte	Andel av resultat	31.12
Østlandet Gjenvinning AS	7 267	-	(1 500)	3 504	9 271
Egersund Omsetningsgård AS	2 088	-	-	25	2 113
Pasa AS	650	-	-	14	664
Retura Norge AS	2 447	(2 447)	-	-	-
Heggvin Alun AS	350	-	-	(5)	345
Sum	12 802	(2 447)	(1 500)	3 538	12 393

Salg av eierandel

Eierandelen i Retura Norge AS (30 prosent) ble solgt i 2015. Vederlaget ved transaksjonen (8,5 millioner kroner) har blitt presentert i kontantstrømoppstillingen på en separat linje, og beregnet gevinst (6,1 millioner kroner) har blitt presentert på regnskapslinjen «Netto resultat/gevinst» i konsolidert oppstilling av resultat.

Interessen i Østlandet Gjenvinning AS er vurdert å være vesentlig for konsernet. Østlandet Gjenvinning AS har kontroll over selskapene Litra Containerservice AS og Retura Glåma AS. Følgende tabell oppsummerer finansielle nøkkeltall for konsernet Østlandet Gjenvinning AS (100 prosent). Årsresultat er for konsernet som helhet – både aksjonærer i morselskapet og minoritet i datterselskapene.

(NOK'000)	Østlandet Gjenvinning AS
Driftsinntekter	169 488
Årsresultat	7 452
Omløpsmidler	49 991
Anleggsmidler	48 445
Sum eiendeler	98 436
Egenkapital	42 803
Kortsiktig gjeld	25 082
Langsiktig gjeld	30 550
Sum egenkapital og gjeld	98 436

15 Varer

(NOK'000)	2015	2014
Råvarer	42 399	49 103
Ferdig tilvirkede varer	45 137	71 372
Sum varelager	87 536	120 475

(NOK'000)	2015	2014
Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	87 536	120 475
Sum varelager	87 536	120 475

Varelager består av positive fraksjoner hvor konsernet kjøper produktene fra oppstrømsleverandører. I linjen varekostnad inngår kostnad knyttet til innkjøp av positive fraksjoner som er solgt i regnskapsåret:

(NOK'000)	2015	2014
Varekostnad knyttet til solgte varer	452 668	509 143

Regnskapslinjen varekostnad i oppstillingen av resultat består både av kostnader knyttet til innkjøpte varer som beskrevet over, og varekostnader knyttet til nedstrømsløsninger for negative fraksjoner.

16 Kundefordringer og andre fordringer

(NOK'000)	2015	2014
Kundefordringer (brutto)	475 114	515 106
Avsetning for tap på kundefordringer	(4 624)	(3 890)
Sum kundefordringer	470 490	511 216

(NOK'000)	2015	2014
Forskuddsbetalinger	27 080	39 926
Opptjent ikke fakturert	76 194	64 045
Scomi-fordring	10 147	12 065
Andre kortsiktige fordringer	12 295	6 661
Sum andre fordringer	125 716	122 697

(NOK'000)	2015	2014
Forskuddsbetalt deponileie	21 291	22 053
Andre langsiktige fordringer	7 047	5 776
Sum andre langsiktige fordringer	28 338	27 829

Virkelig verdi av kundefordringer og andre fordringer er vurdert å ikke være vesentlig forskjellig fra bokført verdi. Forfallstabell og endring i avsetning for tap i kundefordringer er spesifisert i note 24.

Gjennom selskapet Norsk Gjenvinning m³ driver konsernet deponier på leid grunn, og har påtatt seg kontraktsfestede investeringsforpliktelser i infrastruktur, lukking av deponi og øvrige installasjoner som tilfaller grunneier. Gjennomføring av investeringene er kontraktsfestet, men det er usikkerhet knyttet til størrelse på investeringen og tidfesting. Beste estimat på fremtidige investeringer er:

(NOK'000)	Mindre enn 1 år	Mellom 1 og 5 år	Mer enn 5 år
Fremtidige investeringsforpliktelser	12 000	11 079	17 227

Som en del av offentlige godkjenninger til deponi, plikter Norsk Gjenvinning m³ å avsette for etterdrift av deponiene. Avsetning på 639.000 kroner inngår i regnskapslinjen «Andre avsetninger for forpliktelser». Kostnader knyttet til investeringer og etterdrift regnskapsføres som annen driftskostnad i takt med fyllingsgrad i deponiene. I tillegg til investeringer plikter Norsk Gjenvinning m³ å betale en deponileie til grunneier og grunneieravgift basert på mottatt masser og lønnsomhet i prosjektene. Det er ikke avsatt for denne løpende forpliktelsen.

17 Kontanter og kontantekvivalenter

(NOK'000)	2015	2014
Kontanter og bankinnskudd	218 210	158 129
Skattetrekkskonto	386	256
Sum kontanter og kontantekvivalenter	218 597	158 385

(NOK'000)	2015	2014
NOK	195 156	100 188
DKK	5 947	(8 219)
EUR	(86)	12 120
USD	1 210	33 094
SEK	16 171	22 494
GBP	199	(1 292)
Sum kontanter og kontantekvivalenter	218 597	158 385

18 Aksjekapital og overkurs

Alle aksjer i Norsk Gjenvinning Norge AS har like rettigheter og alle aksjer er eid av VV Holding AS.

	2015	2014
Antall aksjer 01.01 og 31.12	17 968 600	17 968 600
Pålydende 01.01	5,00	5,00
Kapitalnedsettelse ved fisjon	0,12	-
Pålydende 31.12	4,88	5,00

(NOK'000)	2015	2014
Aksjekapital	87 687	89 843
Overkurs	42 051	63 617
Annen innskutt egenkapital*	664	664

*Annen innskutt egenkapital knytter seg til konsernbidrag Norsk Gjenvinning Norge AS har mottatt fra morselskap (VV Holding AS) og selskapene VV Holding II AS og POS Holding AS som kontrollerer VV Holding (hhv. direkte og indirekte).

19 Annen egenkapital

Bevegelse i annen egenkapital 2015:

(NOK'000)	Omregningsdifferanse	Pensjon	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balanseført verdi 01.01	4 576	(1 283)	311 601	314 894
Årsresultat	-	-	27 993	27 993
ÅRETS UTVIDEDE RESULTAT				
Omregningsdifferanser knyttet til valuta	4 420	-	-	4 420
Estimatavvik pensjon	-	114	-	114
Skatt knyttet til estimatavvik	-	(29)	-	(29)
Skatt effekt av endring fra 27 % til 25 %	-	(36)	-	(36)
Transaksjoner med ikke kontrollerende eierinteresse	-	-	1 024	1 024
Mottatt konsernbidrag	-	-	6 647	6 647
Avgitt konsernbidrag	-	-	(7 661)	(7 661)
Fisjon	-	-	23 721	23 721
Kontinuitetsdifferanse	-	-	(57 997)	(57 997)
Balanseført verdi 31.12	8 996	(1 233)	305 330	313 092

Bevegelse i annen egenkapital 2014:

(NOK'000)	Omregningsdifferanse	Pensjon	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balanseført verdi 01.01	1 102	(964)	365 944	366 082
Årsresultat	-	-	24 647	24 647
ÅRETS UTVIDEDE RESULTAT				
Omregningsdifferanser knyttet til valuta	3 474	-	-	3 474
Estimatavvik pensjon	-	(437)	-	(437)
Skatt knyttet til estimatavvik	-	118	-	118
Ikke kontrollerende eierinteresse oppstått ved kjøp av virksomhet	-	-	(7 824)	(7 824)
Avgitt konsernbidrag	-	-	(71 166)	(71 166)
Balanseført verdi 31.12	4 576	(1 283)	311 601	314 894

20 Lån og finansielle leieavtaler

(NOK'000)	2015	2014
Gjeld til foretak i samme konsern	1 245 575	1 269 901
Finansielle leieavtaler	46 304	48 901
Gjeldsbrevlån og andre lån	5 227	8 580
Sum langsiktige lån	1 297 106	1 327 381

(NOK'000)	2015	2014
Finansielle leieavtaler	22 254	15 261
Gjeldsbrevlån og andre lån	-	1 000
Sum kortsiktige lån	22 254	16 261
Sum lån	1 319 360	1 343 642

(NOK'000)	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2015	2014	2015	2014
Gjeld til foretak i samme konsern	1 245 575	1 269 901	1 247 305	1 269 901
Gjeldsbrev og andre lån	5 227	9 580	5 227	9 580
Finansielle leieavtaler	68 558	64 162	68 558	64 162
Sum lån	1 319 360	1 343 642	1 321 090	1 343 642

Se påfølgende informasjon for hver type av lån for beskrivelse av grunnlaget for beregningene av virkelig verdi.

Gjeld til foretak i samme konsern

Gjeld til foretak i samme konsern er konsernintern finansiering fra morselskapet VV Holding AS. Lånet forfaller 14. juli 2019. Lånet renteberegnes med en fast rente på 8 prosent som legges til hovedstol en gang i året. Virkelig verdi av gjelden er beregnet ved å neddiskontere fremtidig beløp til forfall 14. juli 2019 med implisitt yield på morselskapets børsnoterte obligasjon per 21.12.2015 – 7,98 prosent.

Finansielle leieavtaler

Konsernet har en ramme på 270 millioner kroner som kan benyttes til å leie driftsmidler på finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler renteberegnes med NIBOR + 300 basispunkter.

(NOK'000)	2015	2014
Mindre enn ett år	24 781	17 975
Mellom ett og fem år	45 938	52 830
Mer enn fem år	3 069	-
Sum fremtidig minimumsleie	73 789	70 805
Fremtidige finanskostnader på finansielle leieavtaler	5 343	6 643
Nåverdi av finansielle leieavtaler	68 446	64 162

Rentekostnad knyttet til finansiell leasing fremkommer av note 10.

Nåverdi av finansielle leieavtaler fordelt på forfallsintervaller:

(NOK'000)	2015	2014
Mindre enn ett år	22 254	15 261
Mellom ett og fem år	43 177	48 901
Mer enn fem år	3 015	-
Sum nåverdi av finansielle leieavtaler	68 446	64 162

Virkelig verdi av finansielle leieavtaler er forventet å tilsvare regnskapsført verdi da renten er vurdert å være markedsrente på tilsvarende kontrakter.

Gjeldsbrevlån og andre lån

Gjeldsbrevlån og andre lån er flere mindre lån fra kredittinstitusjoner og selskaper. Lånene er tatt opp på markedsvilkår som er på nivå med øvrig finansiering. Virkelig verdi av lånene og påløpte renter er vurdert å være tilsvarende regnskapsført verdi da avtalt rente er på markedsmessige vilkår.

Sikkerhetsstillelse og garantier

Som del av finansieringen av konsernet har følgende selskaper stilt påkravsgaranti for obligasjonslånet og kredittfasiliteter: Norsk Gjenvinning Norge AS, Norsk Gjenvinning AS, Norsk Gjenvinning Industri AS, Norsk Gjenvinning Metall AS, Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS, Norsk Gjenvinning Renovasjon AS, Norsk Gjenvinning Downstream AS, NG Vekst AS, Norsk Makulering AS.

(NOK'000)	Balanseført verdi	Pant
Aksjer	-	3 500 000
Varige driftsmidler	722 319	3 500 000
Varelager	85 500	3 500 000
Kundefordringer	385 710	3 500 000

Konsernet har følgende garantier per 31.12:

(NOK'000)	2015	2014
Driftsgarantier	76 366	52 169
Husleiegaranti	6 100	5 687
Kontraktsgaranti	30 453	44 161
Skattetrekksgaranti	39 100	39 500

Konsernets eksponering for renteendringer på lånene og reprisingsdatoer ved slutten av året:

(NOK'000)	2015	2014
6 måneder eller mindre	11 127	6 000
6–12 måneder	11 239	10 261
1–5 år	1 293 979	1 327 381
Over 5 år	3 015	-
Sum lån	1 319 360	1 343 642

21 Andre avsetninger for forpliktelser

2015:

(NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakt	Miljø- og opprydnings forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 01.01	82 500	-	25 931	18 150	126 581
Tilkommet nye avsetninger	-	9 200	410	2 031	11 641
Tilbakeføring ubenyttede avsetninger	-	-	(4 750)	-	(4 750)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 000)	-	(4 854)	(12 853)	(22 706)
Balanseført verdi 31.12	77 500	9 200	16 737	7 328	110 766
KLASSIFISERT SOM:					
▪ langsiktig	77 500	9 200	15 338	274	102 312
▪ kortsiktig	-	-	1 399	7 054	8 454

2014:

(NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakt	Miljø- og opprydnings forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 01.01	87 500	-	24 631	7 713	119 844
Tilkommet nye avsetninger	-	-	14 164	11 830	25 994
Tilbakeføring ubenyttede avsetninger	-	-	(4 000)	-	(4 000)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 000)	-	(8 864)	(1 392)	(19 256)
Balanseført verdi 31.12	82 500	-	25 931	18 150	126 581
KLASSIFISERT SOM:					
▪ langsiktig	82 500	-	24 501	2 407	109 408
▪ kortsiktig	-	-	1 430	15 743	17 173

Usikre forpliktelser innbefatter estimatusikkerhet og er regnskapsført som beste estimat med utgangspunkt i tilgjengelig informasjon per datoen for avleggelse av årsregnskapet.

Leiefordel

Norsk Gjenvinning Norge AS leier Haraldrudveien 31–35 av Haraldrudveien Eiendom AS. 30.06.2011 ble leieavtalen reforhandlet, og leien ble justert fra opprinnelig leie til ny markedsleie. Norsk Gjenvinning Norge AS mottok 100 millioner kroner fra utleier som en kompensasjon for justering av leien. Denne kompensasjonen blir periodisert lineært som en reduksjon av leiekostnader over gjenværende leietid på ny leieavtale. Utløpsdato på opprinnelig leieavtale var 30.08.2021. Ny leieavtale løper frem til 30.06.2031.

Tapskontrakt

Konsernet har identifisert en tapskontrakt i Renovasjonsdivisjonen. Det er avsatt 9,2 millioner kroner som har blitt regnskapsført som annen driftskostnad. Avsetningen har blitt beregnet ved å estimere fremtidige uunngåelige kostnader og økonomiske fordeler i hele kontraktperioden. Kontraktperioden løper frem til august 2019, med en opsjon på to års forlengelse for motparten. Det er lagt til grunn en forventning om at opsjonen vil bli utøvd. Forpliktelsen er målt til neddiskontert

verdi av fremtidig forventning til netto uunngåelige kostnader.

Miljø- og oppryddingsforpliktelser

Konsernet har gjennom sin virksomhet forpliktelser knyttet til lovpålagte etterdriftsfond tilknyttet avfallsdeponier, oppryddingsansvar og potensielt ansvar tilknyttet til miljøfarlig utslipp. I den grad det foreligger en juridisk eller selvpålagt forpliktelse, avsetter konsernet forventet verdi på forpliktelsene.

Andre avsetninger

Posten «Andre avsetninger for forpliktelser» inkluderer avsetninger for betingede forpliktelser og andre avsetninger. Gjennom kjøp av virksomhet i 2013 ble det innregnet betingede forpliktelser knyttet til iSekk AS, Metodika Gjenvinning AS og Løvås Transportfirma AS. Disse forpliktelsene er i sin helhet forventet å komme til oppgjør i løpet av 2016.

Norsk Gjenvinning Offshore AS har mottatt en kompensasjon fra Veolia Propreté som følge av usikre fordringer mot Scomi (se note 24). Norsk Gjenvinning Offshore AS er pliktig å tilbakebetale inntil 12,5 millioner kroner til Veolia Propreté betinget at kravet mot Scomi innbetales. Det er ikke balanseført noen forpliktelse knyttet til dette forholdet per 31.12.2015.

I forbindelse med kostnadsuttprogrammet NG200 ble det i 2014 besluttet å redusere antall anlegg i flere av konsernets segmenter. I denne forbindelse ble det avsatt for kompensasjonspakker til ansatte, kostnader knyttet til oppsigelser av leieavtaler og opprydding ved stengte anlegg. Denne avsetningen har blitt benyttet i sin helhet i 2015, og det er ikke innregnet noen forpliktelse ved utgangen av 2015.

Betingede forpliktelser

Norsk Gjenvinning AS (NG) mottok et søksmål fra KLP Skadeforsikring AS i tilknytning til brann på anlegg i Stavanger. Kravet var på 9,9 millioner kroner. Saken gjaldt krav om regress etter forsikringsutbetaling til utleier, etter bygnings-skader som følge av brann i leide lokaler på Forusstranda i januar 2013. I oktober 2014 ga tingretten i Stavanger KLP medhold i sitt krav og dømte NG til å betale 10,7 millioner kroner inkludert saksomkostninger og renter til KLP. NG påklaget saken til rettsavgjørelsen i lagmannsretten og vant denne. Etter lagmannsrettens kjennelse, har NG i 2015 tilbakeført avsetningen på 10,9 millioner kroner som ble bokført i årsregnskapet for 2014. KLP har anket til Høyesterett. Det er ikke avklart når saken kommer opp hos Høyesterett. Det har ikke blitt innregnet noen avsetning for forpliktelse per 31.12.2015.

22 Annen kortsiktig gjeld

(NOK'000)	2015	2014
Offentlige avgifter	87 878	88 579
Annen kortsiktig gjeld	11 951	19 100
Avsatte nedstrømskostnader*	44 730	23 226
Påløpte kostnader	226 770	261 704
Sum annen kortsiktig gjeld	371 328	392 609

* Avsatte nedstrømskostnader: For mottatt avfall som ved periodeslutt ikke er levert til endelig nedstrømsløsning avsetter konsernet for forventede utgifter til transport og behandling.

23 Finansiell risikostyring

Risikostyring i Norsk Gjenvinning-konsernet er en integrert del av virksomhetens aktiviteter. Risikostyring er splittet mellom operasjonelle enheter som har hovedansvaret for relevant operasjonell og kommersiell risikostyring innenfor deres virksomhetsområder, og konsernledelsen som har hovedansvaret for finansiell risikostyring i henhold til retningslinjer satt av styret.

Administrasjonen etablerer retningslinjer og prosedyrer for å styre risiko og koordinere og implementere en overordnet risikovurdering for konsernet. Under følger en beskrivelse av relevante risikoer som til enhver tid kan påvirke konsernet operasjonelt og finansielt.

23.1 Finansielle risikofaktorer

Konsernets virksomhet medfører at det blir eksponert for flere finansielle risikoer: markedsrisiko (inkludert valutarisiko, renterisiko og prisrisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyringsprogram fokuserer på det uforutsigbare i de finansielle markedene og tilstreber å minimere potensiell negativ effekt på konsernets finansielle tall. Konsernet bruker finansielle instrumenter i form av derivater for å sikre seg mot en viss risikoeksponering.

Finansiell risikostyring håndteres av finansavdelingen etter retningslinjer som er satt av styret. Finansavdelingen identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med konsernets operasjonelle enheter. Styret utarbeider prinsipper for overordnet risikostyring, inkludert retningslinjer som dekker spesifikke områder som for eksempel valutarisiko, renterisiko og bruken av finansielle instrumenter i form av derivater.

Valutarisiko

Konsernet har internasjonale virksomheter og er eksponert for valutarisiko som oppstår som følge av transaksjoner i flere typer valutaer. Dette er primært NOK, SEK, DKK, EUR og USD. Valutarisiko oppstår som følge av transaksjoner knyttet til drift, eiendels- og gjeldsposter i utenlandsk valuta, og netto-investeringer i utenlandske virksomheter. Særlig nedstrøms transaksjoner er eksponert mot valuta. Enhver vesentlig endring i valutaen nevnt over kan potensielt påvirke konsernet negativt.

Håndtering av valutarisiko utføres av finansavdelingen. Konsernselskaper er pålagt å estimere deres totale eksponering mot valutarisiko på en 6 måneders rullerende basis. Valutarisiko oppstår som følge av at transaksjoner knyttet til drift, eiendels- eller gjeldsposter er utført i en valuta som ikke er selskapets funksjonelle valuta. Basert på konsernselskapenes estimater utfører finansavdelingen beregninger på forventet netto kontantstrøm (i hovedsak eksport og investeringer i eiendeler) i hver enkelt vesentlige utenlandske valuta for de påfølgende seks månedene. Finansavdelingens retningslinjer for

risikostyring er å sikre mellom 50–100 prosent av forventet kontantstrøm seks måneder frem i tid.

Konsernet har ulike investeringer i utenlandske virksomheter, hvor netto eien- deler er eksponert mot utenlandsk valutarisiko. Slike valutaeksponeringer er ikke vurdert å ha vesentlig påvirkning, og er dermed ikke sikret. Tabellen under oppsummerer påvirkningen en økning/reduksjon i de utenlandske valutaene som selskapet er eksponert for, har på konsernets resultat etter skatt. Analysen er basert på forutsetningen om at salg i utenlandsk valutakurs er økt/redusert med 10 prosent i gjennomsnitt gjennom året i forhold til NOK, med alle andre variabler holdt konstant og med ingen bruk av sikring. Konsernets reelle valutarisiko er begrenset av både naturlig sikring (inntekter og kostnader i valuta) samt bruk av derivater.

(NOK'000)	2015	2014
NOK/USD	15 589	6 965
NOK/EUR	30 010	41 044
NOK/SEK	14 076	17 071
NOK/DKK	605	1 000

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av langsiktig gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Konsernets finansiering er i hovedsak gitt av morselskapet VV Holding AS, og har en fast rente på 8 prosent.

Prisrisiko

Konsern er eksponert for prisrisiko knyttet til råvarer. Prissvingninger i råvarer har generelt økt signifikant de senere år og kan ha vesentlig påvirkning på vårt operasjonelle resultat. Vårt operasjonelle resultat er primært påvirket av pris- utviklingen på våre hovedprodukter: jernholdige og ikke-jernholdige metaller, papir, plast, treflis og avfallsutvunnet brennstoff. Videre påvirkes drifts- kostnadene av prisutviklingen på elektrisitet og drivstoff.

Vår hovedstrategi knyttet til risikostyringen er å begrense eksponeringen for prisendringer. Dette oppnås ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisiko som knytter seg til papir og metall som avdekkes under avfallssorteringsprosessen (det er ikke mulig å sikkert estimere disse volumene) sikres i finansielle markeder på månedlig basis. Disse sikringene baseres på estimerte volumer og tidfesting, og er således ikke en perfekt sikring, og effekten føres over resultatregnskapet.

Elektrisitet kjøpes på fastpriskontrakter frem til 2017. Diesel kjøpes til priser som følger Plattpris-indeksen.

En indikasjon på sensitiviteten knyttet til prissvingninger på våre hovedprodukter er vist i tabellen under. Årlig sensitivitet er basert på normalt volum gjennom et år og basert på forutsetningen om at råvarepriser knyttet til nedstrøm øker/redueres med 10 prosent, gitt at alle andre variabler holdes konstant. Effekter knyttet til metallderivater er ikke hensyntatt.

(NOK'000)	2015	2014
Papir	31 607	27 175
Ikke jernholdige metaller	42 543	40 349
Jernholdige metaller	32 925	29 321

Kreditrisiko

Kreditrisiko er håndtert på konsernnivå. Kreditrisiko oppstår fra blant annet kontanter og kontantbeholdning, finansielle instrumenter og innskudd i banker og finansinstitusjoner. I tillegg oppstår risikoen gjennom eksponering overfor kunder, inkludert utestående fordringer og kontraktsfestede transaksjoner.

For banker og finansinstitusjoner er det kun individuelle parter med en rate på minimum «A» som aksepteres. Kreditrisiko knyttet til hver enkelt nye kunde er analysert og vurdert før det gis et tilbud om betalings- og leveringsvilkår. Hvis kunder er vurdert individuelt i sin kredittscore, er det disse vurderingene som legges til grunn. Hvis det ikke eksisterer noen individuell kredittvurdering vil

man vurdere kredittkvaliteten gjennom å ta hensyn til kundens finansielle posisjon, tidligere erfaringer og andre relevante faktorer. Individuelle risikogrenser er fastsatt basert på interne og eksterne ratinger i henhold til retningslinjer fastsatt av konsern. Utnyttelsen av kredittgrensene blir jevnlig overvåket.

Det er kredittrisiko knyttet til derivater. Denne risikoen er begrenset ved at det kun gjøres handler med finansinstitusjoner med kredittrating AA eller bedre.

Likviditetsrisiko

Estimering av fremtidige kontantstrømmer utføres av finansavdelingen felles for konsern. Finansavdelingen overvåker rullerende prognoser for konsernets likviditetskrav for å sikre at man har et tilfredsstillende nivå på kontantbeholdningen for å møte operasjonelle behov, samt til enhver tid opprettholde en tilfredsstillende margin på den uutnyttede lånefasiliteten for å sikre at konsern ikke er i brudd med kravene som er satt i låneavtalen. Slik estimering av fremtidige kontantstrømmer tar hensyn til konsernets planer for gjeldsfinansiering, lånavtalevilkår og etterlevelse av interne krav til forholdstall i balansen. Overskuddslikviditet hos hvert enkelt selskap, utover de krav som settes til arbeidskapitalen, er innskudd på rentebærende konti hos finansinstitusjoner.

Tabellen nedenfor spesifiserer konsernets finansielle forpliktelser som ikke er derivater klassifisert i henhold til forfallsstrukturen. Klassifisering er gjennomført i henhold til forfallstidspunktet i kontrakten. Beløpene i tabellen er avtalte udiskonterte kontantstrømmer.

31.12.2015

(NOK'000)	Under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	-	1 250 802	-
Finansielle leieavtaler	24 781	45 938	3 069
Leverandør- og annen gjeld	242 914	-	-
Finansielle garantier	28 419	-	-

31.12.2014

(NOK'000)	Under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	1 000	1 278 475	-
Finansielle leieavtaler	17 975	52 830	-
Leverandør- og annen gjeld	240 165	-	-
Finansielle garantier	27 127	-	-

Lån som forfaller i perioden 1–5 år består i hovedsak av lån fra VV Holding AS som forfaller i sin helhet 14. juli 2019.

23.2 Kapitalforvaltning

Norsk Gjenvinning-konsernet inngår i VV Holding-konsernet, og kapitalforvaltningen i Norsk Gjenvinning-konsernet er en integrert del av kapitalforvaltningen i VV Holding AS.

Konsernets målsetting knyttet til kapitalforvaltning er å sikre konsernets mulighet for fortsatt drift for å kunne gi eierne og andre interessenter avkastning på investeringen, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnaden.

For å kunne opprettholde eller justere kapitalstrukturen, vil konsern kunne dele ut kapital til eierne, utstede nye aksjer eller selge eiendeler for å redusere gjelden. Konsern overvåker kapitalen basert på gjeldsgraden. Gjeldsgraden

er beregnet som netto gjeld delt på justert EBITDA. Netto gjeld er basert på totale gjeldsforpliktelser (inkludert rentebærende gjeld før opptakskostnader, og ikke-rentebærende gjeld som vist i balansen til konsern) redusert med kontanter og kontantbeholdning.

Justert EBITDA benyttes for å vurdere den underliggende lønnsomheten i virksomheten i en gitt periode. Dette er en finansiell indikator som ikke er definert under IFRS. Tallstørrelsen beregnes ved å justere EBITDA for ethvert element (positiv eller negativ) med karakter av å være engangshendelse, ikke gjentakende, ekstraordinær, uvanlig eller eksepsjonell. Justert EBITDA i VV Holding-konsernet fremkommer på følgende vis:

(NOK'000)	2015	2014
EBITDA	362 367	345 935
Restruktureringskostnader	-	37 638
Gevinst ved salg av virksomhet	(2 333)	-
Rettsaker	(9 561)	13 949
Scomi fordring	1 426	3 315
Tapskontrakt	9 200	-
Andre ikke gjentakende poster	4 379	784
Justert EBITDA	365 478	401 621

Gjeldsgraden i VV Holding-konsernet 31. desember var følgende:

(NOK'000)	2015	2014
Kontanter og kontantekvivalenter	219 819	161 068
Lånefasilitet	529	483
Leasing fasilitet	68 558	64 162
Obligasjonslån	2 272 737	2 270 452
Banklån	5 227	9 575
Netto gjeld	2 127 231	2 183 604
Justert EBITDA	365 478	401 621
Gjeldsgrad	5,82	5,44

24 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter etter kategori:

31.12.2015

(NOK'000)	Lån og fordringer	Virkelig verdi over resultatet	Sum
EIENDELER			
Kundefordringer	470 490	-	470 490
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	105 684	-	105 684
Kontanter og kontantekvivalenter	218 597	-	218 597
Sum eiendeler	794 771	-	794 771

FORPLIKTELSE

Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	1 250 802	-	1 250 802
Finansielle leieavtaler	68 558	-	68 558
Derivater	-	3 999	3 999
Leverandørgjeld	230 963	-	230 963
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	283 451	-	283 451
Sum forpliktelser	1 833 773	3 999	1 837 772

31.12.2014

(NOK'000)	Lån og fordringer	Virkelig verdi over resultatet	Sum
EIENDELER			
Derivater	-	1 818	1 818
Kundefordringer	511 216	-	511 216
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	88 547	-	88 547
Kontanter og kontantekvivalenter	158 385	-	158 385
Sum eiendeler	758 148	1 818	759 966

FORPLIKTELSE

Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	1 279 481	-	1 279 481
Finansielle leieavtaler	64 162	-	64 162
Derivater	-	6 379	6 379
Leverandørgjeld	226 947	-	226 947
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	304 030	-	304 030
Sum forpliktelser	1 874 620	6 379	1 880 999

Kredittverdighet i finansielle eiendeler

Kredittrisiko i finansielle instrumenter som ikke er forfalt eller som ikke har vært gjenstand for nedskrivning vises ved bruk av eksterne kredittvurderinger (der slike er tilgjengelige) eller intern klassifisering av historisk informasjon om brudd på kredittbetingelser.

Alle nye kunder kredittvurderes ved inngåelse av kundeforhold. Videre deles kunder inn i tre grupper:

- Gruppe 1 – kunder som har betalt til forfall eller innen 30 dager over forfall.
- Gruppe 2 – kunder som ligger mellom 31 og 90 dager over forfall.
- Gruppe 3 – kunder som ligger 91 dager over forfall eller er sendt til inkasso.

(NOK'000)	2015	2014
Gruppe 1	431 597	501 651
Gruppe 2	39 701	8 597
Gruppe 3	3 816	4 858
Sum kundefordringer (brutto)	475 114	515 106

Forfalte ikke nedskrevne kundefordringer:

(NOK'000)	2015	2014
Inntil 3 måneder	116 902	81 433
3 til 6 måneder	814	9 565
Sum forfalte ikke nedskrevne kundefordringer	117 716	90 999

Basert på historiske data benytter konsernet en sjablong for avsetning til tap på kundefordringer. I tillegg gjøres det en individuell vurdering av fordringsmassen. Avsetning til tap er vurdert å dekke de faktiske tapene som forventes knyttet til kundefordringer.

Regnskapsført verdi av konsernets kundefordringer per valuta:

(NOK'000)	2015	2014
NOK	428 103	432 180
DKK	9 346	21 278
EUR	2 819	25 135
USD	14 931	26 802
SEK	18 442	9 712
Andre valutaer	1 473	-
Sum kundefordringer (brutto)	475 114	515 106

Bevegelse i avsetning for nedskrivning på kundefordringer:

(NOK'000)	2015	2014
Avsetning til tap på krav 01.01	3 890	38 420
Avsetning for nedskrivning av fordringer	5 372	11 308
Fordringer som er avskrevet i løpet av året	(3 047)	(43 679)
Innkomet på tidligere avskrevne fordringer	(1 591)	(2 159)
Avsetning til tap på krav 31.12	4 624	3 890

Avsetningen for og reverseringen av tap på kundefordringer er inkludert i andre driftskostnader i resultatregnskapet. Beløp ført mot avsetningskontoen er avskrevet når det ikke er noen forventning om å inn drive ytterligere kontanter.

De øvrige klasser innen kundefordringer og andre fordringer inneholder ikke nedskrevne eiendeler.

Maksimal eksponering for kredittrisiko på balansedagen er lik bokført verdi av hver klasse av kundefordringer som beskrevet ovenfor. Konsernet har ingen pant som sikkerhet.

Scomi-fordring

I 2009 ble det inngått et samarbeid mellom Norsk Gjenvinning Offshore AS (NGO) og Scomi Oiltools (Europe) Limited NUF (Scomi), primært for å ivareta

forpliktelser knyttet til behandlingen av borekaks og avfallsvann generert fra BPs boreoperasjoner på Skarv-feltet i Nordland. NGO har hatt en pågående tvist med Scomi vedrørende forståelse av avtalen og gjennomføringen av prosjektet. Forholdet har vært oppe til voldgift hvor dom forelå mars 2014, og Norsk Gjenvinning Offshore AS er tilkjent 40 millioner kroner pluss renter og saksomkostninger. Per 31.12.2015 er 10 millioner kroner balanseført som andre fordringer (2014: 12), se note 16.

Norsk Gjenvinning Offshore AS mottok en kompensasjon fra Veolia Propreté som følge av manglende betaling fra Scomi. Norsk Gjenvinning Offshore AS er pliktig å tilbakebetale inntil 12,5 millioner kroner til Veolia Propreté betinget at kravet mot Scomi innbetales. Det er ikke balanseført noen forpliktelse knyttet til dette forholdet.

25 Derivater

31.12.2015 (NOK'000)	2015		2014	
	Eiendel	Forpliktelse	Eiendel	Forpliktelse
Valutaterminkontrakter	-	3 251	-	6 379
Metallderivater	-	748	1 818	-
Sum balanseførte verdier	-	3 999	1 818	6 379
Herav langsiktige poster	-	-	-	-
Herav kortsiktige poster	-	3 999	1 818	6 379

Hele den virkelige verdien av sikringsinstrumenter er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder.

Valutaterminer

Valutaterminer benyttes for å redusere eksponering mot valutasvingninger knyttet til konsernets kontantbeholdning. Gevinst og tap (netto) på sikringsinstrument inngår som del av finanskostnad (note 10).

Metallderivater

Metallderivater holdes for handelsformål. Gevinst og tap (netto) inngår i andre gevinster og tap (note 9).

Vurdering til virkelig verdi

Tabellen under viser finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi, presentert etter verdsettelsesmetode.

31.12.2015

(NOK'000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Valutaterminer	-	3 251	-	3 251
Metallderivater	-	748	-	748

Det var ingen overføringer mellom nivåene i løpet av året. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte derivater) fastsettes ved å benytte bankens beregnede verdi på instrumentet (MTM-verdi). Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. De ulike nivåene er definert som følger:

(a) Finansielle instrumenter på nivå 1

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er markedspris på balansedagen. Et marked betraktes som aktivt dersom markedskursene er tilgjengelige enkelt og regelmessig fra en børs, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markeds-transaksjoner på armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs.

(b) Finansielle instrumenter på nivå 2

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC-derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og baserer seg minst mulig på konsernets egne

estimer. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert på nivå 2.

(c) Finansielle instrumenter på nivå 3

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert på nivå 3.

Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- Notert markedspris eller tilbudt pris for tilsvarende instrumenter.
- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert med kontraktens volum i fremmed valuta. Ved beregning av nåverdi er det benyttet balansedagens relevante rente.

Andre teknikker, slik som diskonterte kontantstrømmer, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

26 Virksomhetssammenslutninger

Konsernet har ikke gjennomført noen virksomhetssammenslutninger i 2015. I oktober 2014 fikk konsernet kontroll over R3 Entreprenør Innland AS (daværende 13-Gruppen AS), med datterselskaper. I samsvar med bestemmelsene i IFRS 3 om justeringsperiode har konsernet som resultat av ny

informasjon om faktum og omstendigheter som eksisterte på overtakelsestidspunktet (15. oktober 2014), justert kjøpsprisallokeringen med tilbakevirkende kraft. Konsolidert balanse per 31.12.2014 har blitt omarbeidet for å reflektere endringen i kjøpsprisallokeringen.

Følgende tabell viser opprinnelig og endelig kjøpsprisallokering:

(NOK'000)	Opprinnelig kjøpsprisallokering	Justering i måleperioden	Endelig kjøpsprisallokering
Kunderelasjoner	11 316	-	11 316
Varige driftsmidler	2 760	-	2 760
Kunde- og andre fordringer	19 669	(1 865)	17 804
Utsatt skatt forpliktelse	(289)	-	(289)
Lån	(9 343)	-	(9 343)
Leverandør- og annen kortsiktig gjeld	(18 169)	(5 882)	(24 051)
Sum identifiserte netto eiendeler	5 944	(7 747)	(1 803)
Goodwill	4 069	7 747	11 816
Sum vederlag	10 013	0	10 013

27 Ikke-kontrollerende eierinteresse

Konsernet har kontroll over 3 selskaper hvor det foreligger ikke-kontrollerende eierinteresser. Følgende datterselskaper har ikke-kontrollerende eierinteresser per 31.12.2015:

(NOK'000)	Forretnings- kontor	Ikke- kontrollerende eierinteresse	Andel av resultat	Akkumulert eierinteresse 31.12
iSekk AS	Oslo	45 %	3 212	4 035
Østfold Gjenvinning AS	Fredrikstad	34 %	(527)	5 778
R3 Entreprenør Holding AS*	Oslo	18,75 %	911	4 951
Sum			3 596	14 765

* R3 Entreprenør Holding AS kontrollerer 100 prosent av selskapene R3 Entreprenør AS, R3 Entreprenør Innland AS og SRM Eiendom AS. Presenterte beløp gjelder underkonsernet R3 Entreprenør Holding AS med døtre. Alle beløp er etter eliminerings i underkonsernet og før eliminering av transaksjoner med øvrige konsernselskaper.

Utbytte

Det har i 2015 blitt utbetalt et utbytte fra iSekk AS på 3,500 millioner kroner hvorav 1,575 millioner kroner har blitt utbetalt til ikke-kontrollerende eierinteresse.

Overordnet finansiell informasjon:

(NOK'000)	iSekk AS	Østfold Gjenvinning AS	R3 Entreprenør Holding AS
RESULTATVERDIER 01.01–31.12.2015			
Omsetning	60 079	35 591	213 003
Årsresultat	7 137	(1 551)	5 165
BALANSEVERDIER PER 31.12.2015			
Anleggsmidler	1 815	18 224	36 738
Omløpsmidler	16 712	8 014	45 636
Sum eiendeler	18 527	26 238	82 374
Egenkapital	8 951	15 822	34 578
Langsiktig gjeld	1 089	3 924	8 037
Kortsiktig gjeld	8 487	6 492	39 758
Sum egenkapital og gjeld	18 527	26 238	82 374
Kontantstrøm 01.01–31.12.2015	5 886	(4 622)	(11 655)

28 Hendelser etter balansedagen

Norsk Gjenvinning AS (NG) mottok et søksmål fra KLP Skadeforsikring AS i tilknytning til brann på anlegg i Stavanger. Kravet var på 9,9 millioner kroner. Saken gjaldt krav om regress etter forsikringsutbetaling til utleier, etter bygningsskader som følge av brann i leide lokaler på Forusstranda i januar 2013. I oktober 2014 ga tingretten i Stavanger KLP medhold i sitt krav og dømte NG til å betale 10,7 millioner kroner inkludert saksomkostninger og renter til KLP. NG påklaget saken til rettsavgjørelsen i lagmannsretten og vant denne.

KLP har i 2016 anket til Høyesterett. Det er ikke avklart når saken kommer opp hos Høyesterett. Se note 21 for ytterligere informasjon om den betingede forpliktelsen.

Norsk Gjenvinning m³ AS (NGm³) har klaget Aalerudmyra AS med flere for tingretten i april 2016. NGm³s krav gjelder 14,3 millioner kroner for brudd på kontrakt og urettmessig anvendelse av forretningshemmeligheter. Det har ikke blitt innregnet noen fordring per 31.12.2015.

DEL 2

Norsk Gjenvinning Norge AS

Resultatregnskap

01.01–31.12

(NOK'000)	Note	2015	2014
Salgsinntekt	8,11	321 295	384 721
Andre driftsinntekter	8	5 996	7 141
Sum driftsinntekter		327 291	391 862
Lønnskostnad	9	59 148	81 178
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1	165 272	177 325
Annen driftskostnad	9	38 608	69 292
Driftsresultat		64 264	64 067
Inntekt på investering i datterselskap	11	20 656	19 284
Annen renteinntekt		16 334	16 198
Annen finansinntekt	10	453	11 389
Nedskrivning av finansielle eiendeler		-	9 570
Annen rentekostnad		104 540	83 408
Annen finanskostnad	10,14	12 868	17 780
Ordinært resultat før skattekostnad		(15 700)	181
Skattekostnad	7	(1 711)	(8 793)
Årsresultat		(13 989)	8 974
Overført til/fra(-) annen egenkapital		(13 989)	8 974
Sum overføringer		(13 989)	8 974

Balanse

Eiendeler

(NOK'000)	Note	2015	2014
ANLEGGSMIDLER			
IMMATERIELLE EIENDELER			
Andre immaterielle eiendeler	1	13 832	10 851
Utsatt skattefordel	7	20 642	10 895
Sum immaterielle eiendeler		34 474	21 747
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	1	89 343	209 137
Maskiner og anlegg	1	334 911	437 890
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	1	211 156	210 134
Sum varige driftsmidler		635 410	857 161
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investering i datterselskap	2	1 052 878	842 506
Lån til foretak i samme konsern	3	3 061	7 788
Investeringer i tilknyttede selskaper	2	241	241
Andre langsiktige fordringer		1 908	1 911
Sum finansielle anleggsmidler		1 058 088	852 446
Sum anleggsmidler		1 727 973	1 731 354
FORDRINGER			
Kundefordringer	3	410	600
Fordringer på konsernselskap	11	117 810	173 740
Andre fordringer	7	14 360	22 514
Sum fordringer		132 581	196 855
Kontanter og kontantekvivalenter	12	174 332	123 704
Sum omløpsmidler		306 913	320 559
Sum eiendeler		2 034 886	2 051 914

Balanse

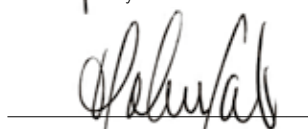
Egenkapital og gjeld

(NOK'000)	Note	2015	2014
EGENKAPITAL			
Aksjekapital	4, 5	87 687	89 843
Overkurs	4	42 051	63 617
Annen innskutt egenkapital	4	644	644
Annen egenkapital	4	(12 061)	19 846
Sum egenkapital		118 321	173 950
GJELD			
AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE			
Pensjonsforpliktelser	6	7 265	5 647
Andre avsetninger for forpliktelser	13	77 774	82 500
Sum avsetninger for forpliktelser		85 039	88 147
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
Finansiell leasing		51 376	64 150
Gjeld til foretak i samme konsern	3	1 288 029	1 273 401
Sum annen langsiktig gjeld		1 339 404	1 337 552
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		12 160	10 721
Gjeld til foretak i samme konsern	11, 12	458 417	409 323
Skyldige offentlige avgifter		3 959	5 934
Annen kortsiktig gjeld		12 941	19 908
Derivater	14	3 251	6 379
Andre avsetninger for forpliktelser		1 393	-
Sum kortsiktig gjeld		492 122	452 265
Sum gjeld		1 916 565	1 877 964
Sum egenkapital og gjeld		2 034 886	2 051 914

Per-Anders Hjort
Styrets leder

Lysaker, 26. mai 2016

Erik Osmundsen
Daglig leder

Håkon Jahr
Styremedlem

Ylva Lindberg
Styremedlem

Pål Stampe
Styremedlem

Kontantstrømoppstilling

01.01–31.12

(NOK'000)	2015	2014
Resultat før skattekostnad	(15 700)	181
JUSTERT FOR:		
Betalte skatter	-	(1 341)
Av- og nedskrivninger	165 272	177 325
Gevinst(-)/tap ved salg av varige driftsmidler	(5 189)	473
Finansposter uten kontanteffekt	92 729	-
Forskjell mellom kostnadsført og betalt pensjon	1 618	3 833
Inntektsført konsernbidrag	(20 656)	(19 284)
Endring i kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	35 707	87 114
Endring i leverandørgjeld	1 439	(39 173)
Endring i andre tidsavgrensningsposter	(10 036)	(3 558)
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	245 185	205 570
Innbetalinger ved salg av datterselskaper	6 607	-
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	(137 729)	(232 709)
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	14 277	7 469
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-	(161 423)
Utbetaling langsiktig lån	3	(1 911)
Innbetaling fra utlån til konsernselskap	4 727	22 305
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(112 115)	(366 269)
Innbetalinger ved opptak av lån	-	98 746
Utbetalinger ved nedbetalinger av lån	(139 261)	(18 160)
Netto endring i kortsiktig konserninterne lån	49 094	44 791
Endring i finansielle leieavtaler	(12 774)	10 520
Gevinst(-)/tap ved salg/likvidasjon av selskaper	1 216	-
Netto konsernbidrag mottatt/betalt (-)	19 284	42 357
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(82 442)	178 254
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	50 628	17 555
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 01.01	123 704	106 149
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12	174 332	123 704

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og regler som følger av god regnskapsskikk i Norge.

Salgsinntekter

Selskapet utfører administrative tjenester for selskaper i Norsk Gjenvinning-konsernet, samt utleie av driftsmidler til datterselskaper. Selskapets tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Inntektsføring ved gevinst ved salg av anleggsmidler skjer på leveringstidspunktet. De oppgitte beløpene er redusert med merverdiavgift og eventuelle rabatter og andre avslag.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet. For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen. Renter knyttet til tilvirkning av anleggsmidler kostnadsføres.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til immaterielle eiendeler balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseført utvikling avskrives lineært over økonomisk levetid.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet.

Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Investeringer i andre selskaper

Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper føres etter kostmetoden. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt

bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger, med unntak for nedskrivning av goodwill, reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Fordringer

Kundefordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Kursgevinster og kurstap knyttet til varesalg og varekjøp i utenlandsk valuta føres som salgsinntekter og varekostnad.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringselskap. Selskapet har ytelsesplaner.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringselskap), justert for ikke resultatførte estimatavik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Estimatavik føres direkte mot egenkapitalen.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med aktuell skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Skattereduksjon ved avgitt konsernbidrag, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres til reduksjon av kostpris eller direkte mot egenkapitalen, føres direkte mot skatt i balansen (mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har virkning på betalbar skatt og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skatt).

Utsatt skatt regnskapsføres til nominelt beløp.

Strukturelle endringer

Selskapet har med virkning fra 01.01.2015 fisjonert ut eiendeler til datterselskapene Bingsa AS, Hegstadmoen 7 AS, Taranrødveien 85 AS, Opphaugveien 6 AS og Øra Eiendom Utvikling AS. Fisjonsfusjonen er en konsernintern omorganisering uten vederlag og er regnskapsført til skatte- og regnskapsmessig kontinuitet.

Finansiell risiko og sikring

Selskapet bruker terminkontrakter på utenlandsk valuta for å sikre en framtidig

vekslingskurs på eksisterende (balanseførte) fordringer/gjeld (verdisikring), eller på rimelig sikre framtidige inn-/utbetalinger i fremmed valuta (kontantstrømsikring).

Regnskapsmessig klassifiseres terminkontraktene som sikringsinstrumenter. Terminkontraktene regnskapsføres til virkelig verdi i balansen. Endringer i virkelig verdi på terminkontrakter som sikrer balanseposter (verdisikring), føres over resultatregnskapet.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd and andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Del 2

NOTER

Note Navn

Note 1	Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.....	98
Note 2	Datterselskap.....	99
Note 3	Fordringer og gjeld.....	100
Note 4	Egenkapital.....	100
Note 5	Aksjekapital og aksjonærinformasjon	101
Note 6	Pensjon	101
Note 7	Skatt.....	101
Note 8	Driftsinntekter.....	103
Note 9	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.....	103
Note 10	Agio/disagio.....	104
Note 11	Transaksjoner med nærstående parter.....	105
Note 12	Bank.....	105
Note 13	Kompensasjon knyttet til fremtidig leieforpliktelse.....	105
Note 14	Derivat.....	105

Note 1 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Immaterielle eiendeler 2015:

(NOK'000)	Software og andre immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 01.01	88 463
Reklassifiseringer	15 473
Tilganger gjennom året	4 200
Avgang/utrantering	(23 354)
Anskaffelseskost 31.12	84 783
Akkumulerte avskrivninger 01.01	77 611
Reklassifiseringer	796
Avskrivninger gjennom året	15 897
Avgang/utrantering	(23 354)
Akkumulerte avskrivninger 31.12	70 951
Bokført verdi 31.12	13 832
Estimert levetid	6 år
Avskrivningsmetode	Lineær

(NOK'000)	Tomter og grunnarealer	Bygninger	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01	104 243	142 735	654 335	305 841	7 279	1 214 433
Reklassifiseringer	298	(3 022)	2 508	(15 257)	-	(15 473)
Tilganger gjennom året	42	9 334	68 168	45 476	10 509	133 529
Salg/utrantering	-	-	(26 823)	(248)	-	(27 071)
Avgang ved fisjon	(39 863)	(71 983)	(91 857)	(571)	-	(204 274)
Anskaffelseskost 31.12	64 720	77 063	606 332	335 241	17 788	1 101 144
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	6 919	30 922	223 724	95 706	-	357 271
Reklassifiseringer	-	-	-	(796)	-	(796)
Avgang ved salg/utrantering	-	-	(17 940)	(43)	-	(17 983)
Avgang ved fisjon	(1 664)	(3 574)	(16 370)	(525)	-	(22 133)
Periodens av- og nedskrivninger	7 815	11 994	82 006	47 560	-	149 375
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	13 069	39 342	271 420	141 902	-	465 733
Bokført verdi 31.12	51 651	37 721	334 911	193 339	17 788	635 411
Estimert levetid		10 år til evig	5–10 år	3–10 år		
Avskrivningsmetode		Lineær	Lineær	Lineær		

Norsk Gjenvinning Norge AS kjøpte med virkning per 01.01.2013 driftsmidlene til datterselskapene i konsernet. Selskapet har særskilt leieavtale med de ulike datterselskapene hvor man leier driftsmidler tilbake fra Norsk Gjenvinning Norge AS for en nærmere angitt periode. Leiekostnaden bygger på de årlige avskrivningene for driftsmidlene tillagt kalkulatorisk rente på 15 prosent.

Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler:

(NOK'000)	Leieperiode	Årlig leie
Transportmidler og printere	2–7 år	1 185
Husleiekostnader	3 år	6 140

Note 2 Datterselskap

Investeringene i datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel	Egenkapital siste år	Resultat siste år	Balanseført verdi
Norsk Gjenvinning AS	Oslo	100 %	274 758	(6 274)	311 509
Norsk Gjenvinning Metall AS	Oslo	100 %	169 534	6 885	59 326
Norsk Gjenvinning Offshore AS	Oslo	100 %	25 141	(1 519)	822
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	Oslo	100 %	36 865	8 214	48 310
Norsk Gjenvinning Industri AS	Oslo	100 %	88 344	(7 176)	185 008
Nordisk Gjenanvendelse ApS	Vordingborg DK	100 %	18 836	(23)	15 230
R3 Entreprenør Holding AS	Oslo	100 %	33 188	(729)	17 106
Norsk Gjenvinning Renovasjon AS	Tønsberg	100 %	40 971	(6 948)	40 110
Norsk Gjenvinning Downstream AS	Oslo	100 %	9 548	17 433	40 040
NG Vekst AS	Oslo	100 %	131 116	-	150 030
Metall & Gjenvinning AS	Oslo	100 %	11	(12)	30
NG Fellestjenester AS	Oslo	100 %	30	249	30
NG Startup V	Oslo	100 %	6	(24)	30
NG Startup VI AS	Oslo	100 %	(2)	(32)	30
Rivningsspesialisten AS	Oslo	100 %	29	(1)	30
Hegstadmoen 7 AS	Oslo	100 %	14 301	1 824	13 119
Øra Eiendom Utvikling AS	Oslo	100 %	153 574	12 936	140 318
Opphaugveien 6 AS	Oslo	100 %	5 508	1 294	5 000
Taranrødveien 85 AS	Oslo	100 %	12 508	2 097	10 000
Bingsa AS	Oslo	100 %	16 932	1 883	16 800
Østfold Gjenvinning AS*	Fredrikstad	33 %	16 414	(1 532)	241
Bokført verdi 31.12					1 053 119

* Østfold Gjenvinning AS er eid 33 prosent av Humlekjær og Ødegaard AS, som igjen er 100 prosent eid av Norsk Gjenvinning AS. Norsk Gjenvinning Norge AS har dermed bestemmende innflytelse, og behandler investeringen som et datterselskap.

Nordisk Återvinning Holding AB er solgt til Norsk Gjenvinning Metall AS i løpet av 2015. Hurum Energigjenvinning AS er avviklet i løpet av 2015.

Note 3 Fordringer og gjeld

(NOK'000)	2015	2014
KUNDEFORDRINGER		
Kundefordringer til pålydende	410	600
Avsetning til tap på kundefordringer	-	-
Sum	410	600
FORDRINGER MED FORFALL SENERE EN 1 ÅR		
Lån til datterselskaper	3 061	7 788
Sum	3 061	7 788
LANGSIKTIG GJELD MED FORFALL SENERE ENN 5 ÅR		
Gjeld til foretak i samme konsern	1 288 029	1 273 401
Sum	1 288 029	1 273 401

(NOK'000)	2015	2014
Varige driftsmidler	635 410	857 161
Investering i datterselskap	1 052 848	842 506
Fordringer	132 581	196 855
Bank	174 332	123 704
Sum	1 359 791	1 163 065

Selskapet deltar i en solidarisk selvskyldnerkausjon på 3,5 millioner kroner. Sikkerheten er etablert i forbindelse med låneavtale som er inngått i forbindelse med finansiering av konsernet. Varige driftsmidler, investering i datterselskaper og fordringer er pantsatt i favor av selskapets hovedbankforbindelse og Norsk Tillitsmann ASA.

Det er stilt en garanti på 6,2 millioner kroner til deponi på Støren. Skattetrekksgaranti utgjør 4,6 millioner kroner til DnB, 300.000 kroner til Oslo Kommune og 232.000 kroner i husleiegaranti til Digiplex Norway AS.

Note 4 Egenkapital

Det har i 2015 vært følgende endring i egenkapitalen:

(NOK'000)	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Balanseført verdi 01.01	89 843	63 616	644	19 846	173 950
Fisjonseffekter	(2 156)	(21 565)	-	9 459	(14 263)
Kontinuitetsdifferanse	-	-	-	(27 462)	(27 462)
Estimatavvik pensjon	-	-	-	85	85
Årets resultat	-	-	-	(13 989)	(13 989)
Balanseført verdi 31.12	87 687	42 051	644	(12 061)	118 322

Norsk Gjenvinning Norge AS har i 2015 vært part i en omorganisering i konsernet hvor eierskapet før og etter transaksjonsrekken er uendret. Omorganiseringen er gjennomført til regnskapsmessig og skattemessig kontinuitet og har medført at en kontinuitetsdifferanse har oppstått.

Note 5 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Selskapet inngår i konsernet POS Holding AS. Konsernregnskapet vil bli utlevert ved henvendelse til konsernets forretningskontor i Oslo (adresse Lysaker Torg 35, PB 567 Skøyen, 0214 Oslo, telefon 22 12 96 00).

Aksjekapitalen på kr. 87.686.780 består av 17.968.600 aksjer á kr. 4,88. Alle aksjer har like rettigheter, og alle aksjer er eid av VV Holding AS.

Note 6 Pensjon

(NOK'000)	2015	2014
Ytelsespensjon	1 187	1 730
Avsatt innskuddspensjon	6 078	3 917
Sum	7 265	5 647

Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Selskapet har en innskuddsbasert pensjonsordning for alle sine ansatte. Selskapet har også en ytelsesbasert ordning inngått i forbindelse med et tidligere oppkjøp.

Note 7 Skatt

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel:

(NOK'000)	2015	2014
MIDLERTIDIGE FORSKJELLER		
Driftsmidler	(4 906)	17 509
Balanseførte leieavtaler	(2 600)	(3 292)
Saldo gevinst og tapskonto	32 540	40 675
Pensjonsforpliktelse	(7 265)	(5 647)
Finansielle instrumenter	(3 251)	(6 379)
Forskudd leie	(77 500)	(82 500)
Ikke fradragsførte renter	(18 867)	-
Netto midlertidige forskjeller	(81 850)	(39 634)
Underskudd til fremføring	(719)	(719)
Grunnlag for utsatt skatt	(82 569)	(40 353)
Utsatt skattefordel i balansen	(20 642)	(10 895)

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt:

(NOK'000)	2015	2014
Resultat før skattekostnad	(15 700)	181
Permanente forskjeller	2 136	1 416
Grunnlag for årets skattekostnad	(13 565)	1 597
Endring i midlertidige resultatforskjeller	42 216	(53 516)
Endring av IB som følge av fisjon	(28 651)	-
Effekt av endret ligning på midlertidige forskjeller	-	51 200
Endring i underskudd og anvendt godtgjørelse til fremføring	-	719
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	-	-
+/- Mottatt/avgitt konsernbidrag	-	-
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	-	-

Fordeling av skattekostnaden:

(NOK'000)	2015	2014
Betalbar skatt på årets resultat	-	-
For lite/mye avsatt tidligere år som følge av endret ligning	-	(23 166)
Sum betalbar skatt	-	(23 166)
Effekt av utfisjonert selskap	7 736	-
Endring i utsatt skatt/skattefordel	(11 398)	14 255
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	1 651	-
For mye avsatt skatt tidligere år (SkatteFUNN)	329	-
Utsatt skatt på direkte balanseførte forskjeller	(29)	118
Skattekostnad (- inntekt)	(1 711)	(8 793)

Avstemming av årets skattekostnad:

(NOK'000)	2015	2014
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	(15 701)	181
Beregnet skatt 27 %	(4 239)	49
Skattekostnad i resultatregnskapet	(1 711)	(8 793)
Differanse	2 528	(8 842)

DIFFERANSEN BESTÅR AV FØLGENDE:

27 % av permanente forskjeller	577	382
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	1 651	-
Skatt på direkte balanseførte forskjeller	(29)	118
For mye avsatt skatt tidligere år (SkatteFUNN)	329	-
Skattekostnad som følge av endret ligning	-	(9 342)
Sum forklart differanse	2 528	(8 842)

Betalbar skatt i balansen:

(NOK'000)	2015	2014
Skatt til gode (SkatteFUNN)	(363)	-
Betalbar skatt i balansen	(363)	-

I regnskapsåret 2013 fikk Norsk Gjenvinning Norge AS endret ligning for ligningsåret 2011. Forholdet var knyttet til periodisering av kompensasjon knyttet til leieavtale på Haraldrud (100 millioner kroner), samt tap på garanti til selskap i samme konsern (7,5 millioner kroner). Norsk Gjenvinning Norge AS påklaget vedtaket til skatteklagenemda og vant i 2014 frem med sitt syn vedrørende periodisering av kompensasjon knyttet til leieavtale på Haraldrud. Dette medførte en tilbakebetaling på 23,2 millioner kroner av for mye innbetalt skatt.

Note 8 Driftsinntekter

Selskapets driftsinntekter er relatert til utleie av driftsmidler til selskapets datterselskaper og fellestjenester som uføres på vegne av hel- og deleide datterselskaper. Alt salg skjer i Norge.

(NOK'000)	2015	2014
Leieinntekter fra utleie av driftsmidler til datterselskaper	205 560	231 127
Inntekter knyttet til tjenester levert til selskaper i samme konsern	115 692	153 594
Gevinst ved salg av driftsmidler	5 996	7 141
Annet	43	-
Sum driftsinntekter	327 291	391 862

Note 9 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

(NOK'000)	2015	2014
Lønn	45 038	63 793
Utleid arbeidskraft	(3 443)	707
Arbeidsgiveravgift	7 434	9 761
Pensjonskostnader	2 855	1 775
Andre ytelser	7 264	5 143
Sum lønnskostnader	59 148	81 178

Konsernadministrasjonen er ansatt i selskapet. Deler av konsernadministrasjonen blir leid ut til konsernselskapene. Inntekter ved utleie av konsernadministrasjon blir karakterisert som utgifts refusjon og er derfor presentert som en reduksjon av lønnskostnadene.

Selskapet har sysselsatt 44 årsverk i regnskapsåret.

Ytelser til ledende personer:

(NOK'000)	Daglig leder	Styret
Lønn/styrehonorar	2 989	1 000
Bonus/etterlønn	1 125	-
Pensjonsutgifter	209	-
Annen godtgjørelse	233	500

Daglig leder har avtale om 12 måneders etterlønn.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder eller styrets leder. Det er gitt samlede lån til fordel for ansatte på NOK 164.000. Ledende ansatte eier indirekte aksjer i POS Holding AS gjennom sitt eierskap i GN Invest AS.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks. mva):

(NOK'000)	2015	2014
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	1 142	2 051
Andre attestasjonstjenester	547	-
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	89	349
Annen bistand	576	1 907
Sum godtgjørelse til revisor	2 354	4 307

Annen bistand inkluderer blant annet spesialrevisjon.

Note 10 Agio/disagio

Netto valutaeffekter:

(NOK'000)	2015	2014
Valutagevinst	(5 317)	(4 177)
Valutatap	18 280	17 299
Sum netto valutaeffekter	12 963	13 123

Note 11 Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående:

(NOK'000)	2015	2014
Utleie av administrativt personell og tjenester	115 692	153 594
Utleie av anleggsmiddel	205 560	231 127

Selskapet har drifts- og administrasjonsavtaler med mor- og søsterselskap i Norsk Gjenvinning Norge-konsernet. Dette innebærer at selskapet kjøper og selger varer/tjenester til selskap i samme konsern. Selskapet har inngått en avtale med konsernselskaper for utleie av administrativt personell.

Selskapet har inngått en avtale med konsernselskaper i Norsk Gjenvinning Norge-konsernet om utleie av driftsmidler. Dette innebærer at selskapet kjøper og selger driftsmidlene som leies ut til selskap i samme konsern.

Selskapet er finansiert gjennom konsernet. Rentekostnader og -inntekter er spesifisert på egne linjer i resultatregnskapet.

Selskapet har i 2015 inntektsført 1,9 millioner kroner i konsernbidrag mottatt fra Norsk Gjenvinning Renovasjon AS, 16,3 millioner kroner mottatt fra Humlekjær og Ødegaard AS og 2,5 millioner kroner mottatt fra Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS.

Note 12 Bank

Selskapet har etablert bankgaranti for skattetrekksforpliktelse.

Selskapet har utstedt garantier for totalt 10,6 millioner kroner.

Selskapet eier konsernets konsernkontoordning. Netto innestående i ordningen er vist som bankbeholdning og utgjorde 174,3 millioner kroner (2014: 123,7 millioner kroner). Datterselskapenes innskudd og trekk er vist som netto fordring på konsernselskap.

Note 13 Kompensasjon knyttet til fremtidig leieforpliktelse

I forbindelse med reforhandlingen av leieavtalen til Norsk Gjenvinning Norge AS på anlegget i Haraldrudveien mottok selskapet i 2011 kr. 100 millioner som en kompensasjon som skal redusere fremtidig leieforpliktelse.

Denne kompensasjonen blir periodisert lineært som en reduksjon av leiekostnader over leieavtalens løpetid. Utløpsdato ny leieavtale var 30.08.2031.

Note 14 Derivat

Derivater:

(NOK'000)	2015	2014
Valutaterminkontrakter	3 251	6 379

Til generalforsamlingen i Norsk Gjenvinning Norge AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Norsk Gjenvinning Norge AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre notecopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre notecopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er morselskapets regnskap avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Norsk Gjenvinning Norge AS per 31. desember 2015, og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Norsk Gjenvinning Norge AS per 31. desember 2015, og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 26. mai 2016

PricewaterhouseCoopers AS

Hallvard Helgetun
Statsautorisert revisor

Design: Nucleus AS
Foto: Thomas Ekstrøm og Marion Haslien

Norsk Gjenvinning Norge AS
www.nggroup.no